

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra historie

Aneta Janková

**Inventář k osobnímu fondu Alfonse Kavalce (1915 - 1942) a Viktora Heegera (1896 -
1935)**

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce PhDr. Karel Chobot

Olomouc 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Osobní fondy Viktora Heegera a Alfonse Kavalce vypracoval(a) samostatně s použitím odborné literatury a pramenů, uvedených na seznamu, který tvoří přílohu této práce.

V Krnově, dne 10. srpna 2015

.....

Aneta Janková

Děkuji PhDr. Karlu Chobotovi za odborné vedení závěrečné práce a poskytování rad. Také děkuji Mgr. Bronislavovi Dorkovi Ph.D., řediteli SOKA Bruntál, se sídlem v Krnově, Mgr. Igoru Hornišerovi, historikovi a kurátorovi archeologických sbírek Muzea v Bruntále, příspěvková organizace a také Mgr. Slavíkové, za cenné rady.

Obsah

Úvod	5
1. Osobní fond Heeger Viktor, uložený v SOkA Bruntál se sídlem v Krnově	9
I. Historie původce a archivního fondu Heeger Viktor	9
II. Vývoj a dějiny archivního fondu Heeger Viktor	22
III. Archivní charakteristika fondu Heeger Viktor.....	23
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu Heeger Viktor	25
V. Záznam o uspořádání archivního fondu Heeger Viktor.....	26
Seznam pramenů a literatury	27
Inventární seznam.....	29
Rejstřík smíšený	38
Tiráž	42
2. Osobní fond Heeger Viktor, uložený v Muzeu Bruntál, příspěvková organizace	44
I. Historie původce a archivního fondu Heeger Viktor	44
II. Vývoj a dějiny archivního fondu Heeger Viktor	58
III. Archivní charakteristika fondu Heeger Viktor.....	58
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu Heeger Viktor	62
V. Záznam o uspořádání archivního fondu Heeger Viktor.....	62
Seznam pramenů a literatury	63
Inventární seznam.....	65
Rejstřík jmenný.....	103
Rejstřík míst	112
Rejstřík věcný.....	115
Tiráž	118
3. Osobní fond Kavalec Alfons, uložený v SOkA Bruntál se sídlem v Krnově.....	120
I. Historie původce archivního fondu Kavalec Alfons.....	120

II. Vývoj a dějiny archivního fondu Kavalec Alfons	123
III. Archivní charakteristika fondu Kavalec Alfons.....	123
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu Kavalec Alfons	125
V. Záznam o uspořádání archivního fondu Kavalec Alfons.....	125
Seznam pramenů a literatury	126
Inventární seznam.....	127
Rejstřík smíšený	129
Tiráž	131
Závěr	132
Resumé.....	134
Přílohy.....	136

Úvod

Tématem mé bakalářské diplomové práce jsou osobní fondy Viktora Heegera a Alfonse Kavalce. Tyto fondy jsem si vybrala na základě konzultace s ředitelem SOkA Bruntál, se sídlem v Krnově, Mgr. Bronislavem Dorkem, Ph.D.

Spisovatel Viktor Emanuel Heeger miloval Slezsko, přírodu, lidové zvyky a tradice, které popisoval ve svých dílech. Osobnost Heegera je méně známá české veřejnosti, protože jeho díla jsou psána v německém jazyce. Překlad těchto děl je velmi složitý, protože používal německý dialekt. Významný je z hlediska založení rejvízské lidové scény a zakládání spolků, v nichž byl předsedou, např. založil v Olomouci Moravskoslezský spolek lyžařů. Snažil se celý život kulturně pozvednout oblast Slezska. Tato osobnost mě velmi zaujala svou tvorbou a životním nasazením k tomu, abych tento fond uspořádala. Tak jako Heeger, i já se zajímám o cestování, lidový folklór a přírodu Slezska.

Má práce se skládá z několika částí. V první části rozebírám Heegerův život, jeho divadelní tvorbu a časté výlety do přírody a hor. Dále se zabývám Erwinem Weiserem, který shromáždil pozůstalost k Heegerovi. Fond je rozdělen do dvou částí. Jedna část (ta menší), obsahuje jeden karton a je uložena v SOkA Bruntál, se sídlem v Krnově. Druhá část obsahuje čtyři kartony, z nichž tři kartony nejsou zpracované a jsou uloženy v Muzeu Bruntál, příspěvkové organizaci. Jeden karton má Muzeum již zpracovaný, proto se o něm pouze zmíním v oddíle inventáře pro Bruntál. Jestliže si klademe otázku, proč se tyto části fondu Viktora Heegera nespojí dohromady, můžeme si odpovědět. Jednotlivé instituce nemají o spojení zájem. Poslední část věnuji samotnému inventáři, který se dělí zvláště pro Krnov a pro Bruntál. Po obsahové stránce se části fondu výrazně neliší, ale nejvýznamnější dokumenty jsou uloženy v Muzeu Bruntál, příspěvková organizace. Ve Státním okresním archivu Bruntál, se sídlem v Krnově byl při generální inventúře fond Heeger Viktor dohledán.

Ve fondu Alfonse Kavalce jsem vycházela z jeho pozůstalosti, která obsahuje osobní a rodinné doklady. Nejzajímavější část tvoří dopisy z vězení, které píše své manželce Boženě Kavalcové. Na základě těchto zmiňovaných dopisů, které jsou plné emocí, jsem si tento fond vybrala. V roce 1942 byl Kavalec převezen z Brna spolu se svými třemi spoluvězni do Berlína, kde byl v témže roce obviněn z velezrady a popraven. Ve fondu jsou dochovány doklady po válce, ve kterých mu byl udělen Československý válečný kříž a dekret o udělení čestného občanství města Bruntál. Také byla po něm pojmenována ulice A. Kavalce. O zmíněnou osobnost se zajímá pan Josef Cepek (kronikář města Bruntálu), který tento fond předal do SOkA Bruntál se sídlem v Krnově v roce 2010. Fond V. Heegera, uložený v Muzeu Bruntál, je opatřen rejstříkem jmenným, místním a věcným. Druhá část fondu V. Heegera, uložená v SOkA Bruntál se sídlem v Krnově, je opatřen rejstříkem smýšleným, stejně jako fond Alfonse Kavalce, uložený v téže instituci.

Ve své práci jsem vycházela k sepsání životopisu V. Heegera z fondu - životopis napsaný Erwinem Weiserem 14. 4. 1938. Literatura k této osobnosti je pestrá a zaměřená převážně na jeho život, např. Walter Josef König. Při shromažďování veškeré literatury k Heegerovi jsem navštívila knihovnu Slezského zemského muzea v Opavě a Vědeckou knihovnu v Olomouci. Literatura k Alfonsi Kavalcovi je publikovaná ve Sborníku Bruntálského muzea z roku 2013 Josefem Cepkem. Při pořádání inventáře jsem vycházela z metodického návodu na pořádání osobních fondů z roku 2000. Článek, který jsem použila při pořádání, byl: „*K problematice osobních archivních fondů*“ od Radky Ederové a Václava Podaného, uveřejněné ve sborníku archivních prací, ročník 34, č. 2, s. 310 - 350. Při pořádání osobního fondu Viktora Heegera v oddíle korespondence, jsem vycházela z Metodického návodu č. 1/2012 odboru archivní správy a spisové služby MV k vedení evidence Národního archivního dědictví, s. 69 – 71.

Před ukončením bakalářské práce bylo posledním cílem zhlédnutí a vyfotografování místa posledního odpočinku V. Heegera. Tento materiál přikládám do příloh.

Inventáře a katalogy Státního okresního archivu Bruntál se sídlem v Krnově

Číslo listu NAD: 1669

Evid. číslo pomůcky: 722

Viktor Heeger

1896 – 1935 (1938)

INVENTÁŘ

Zpracovala: Aneta Janková

Krnov 2015

1. Osobní fond Heeger Viktor, uložený v SOkA Bruntál se sídlem v Krnově

I. Historie původce a archivního fondu Heeger Viktor

Viktor Emanuel Heeger se narodil 28. dubna roku 1858 v horském kraji, ve slezském městě jménem Zlaté Hory. Toto město mělo historický význam. Konaly se zde například čarodějnické procesy a soudy. Jeho rodným domem byl dům č. 21, kde bydlel se svým otcem Moritzem Heegerem, který navštěvoval lesnickou akademii v Marie Brunn. Moritz byl jmenován v Horním Rakousku arcibiskupským vrchním lesníkem, a to ve městě Javorník.¹ Viktorův otec se oženil s Annou Reineltovou z Jeseníku a Viktor byl jejich druhý syn (celkem měli 3 syny).²

Jeho otec byl velký milovník přírody. Malého Viktora vedl poznávat přírodu už od malička. Učil se rozlišovat, co je škodlivé a co v přírodě užitečné. Chlapec byl horlivý pozorovatel, velmi vášnivý, nebojácný, přirozený a otevřený. Po otci měl bavorský původ a po matce byl rozeným Slezanem, veselým a laskavým. Moritz byl také umělec, který se zabýval zachycením přírody kresbou. Tuto vlastnost zdědil i Viktor. V roce 1864 však jeho otec umírá. Aby synové dosáhli odpovídajícího vzdělání a aby byla situace snesitelnější, tak se matka se syny stěhuje do Opavy na Otickou ulici do domu č. 6. Roku 1865 Viktor začal chodit do prvního ročníku obecné školy v Opavě. V roce 1866 počátkem války školu zavřeli. Heeger často vzpomínal na toto válečné období. Po skončení války, asi za tři roky, pokračoval v návštěvě školy.

¹MYŠKA, Milan: *Biografický slovník Slezska a severní Moravy*. Ostrava 2012. s. 45 – 47.

² <http://zlatehory.cz/viktor-emanuel-heeger-1858-1935/d-306730/p1=36190>

Po ukončení vzdělání v roce 1872 začal studovat vyšší reálnou školu, která se v této době nacházela na Solnické ulici. Budova školy byla součástí bývalého dominikánského kláštera. Během prázdninových měsíců trávil čas Viktor se svým strýcem Juliem Schulzem v Heřmanovicích. Julius byl také lesníkem jako Moritz, a proto s ním měl Viktor velmi pevný vztah. Strýc svého synovce také vedl k lásce k přírodě. Tato doba strávená s Juliem, mu připomínala dětství se svým otcem. S ostatními pracovníky jako byli lovci, lesníci, zemědělci, sběrači bobulí vycházel Viktor velmi dobře. Říkávali mu lovec Viktor Schulz. S těmito lidmi žili v jedné chatrči v lese, kde si vyprávěli po večerech strašidelné příběhy. Seznamoval se s jejich dialektem, písněmi a tanci. Byl obeznámen se starými slezskými zvyky a kroji. Jeho bratřenci mu také vyprávěli legendy o hradu Koberstein, které později použil ve své tvorbě v epické formě.³ Heřmanovice a okolní vesnice se zapsaly do vědomí Viktora. Postavy, které se objevují v jeho dílech a příbězích, jsou převážně lidé z tohoto prostředí. Další inspirací k tvorbě byla i jeho teta Marie Schulzová.⁴

Poté, co dokončil vyšší vzdělání, působil jako učitel na Základní škole ve Velkých Heralticích. Zpočátku čtvrtinu roku učil tři hodiny a jeho měsíční plat byl deset zlatých. Z Heraltic podnikl výlet do Štýrska, kde mu došly peníze na cestu zpět. Bloudil krajem. V jednom městě se připlerl na festival, kde se místní obyvatelé a měšťané veselili a tancovali na zeleném trávníku. Přisedl si ke stolu, kde seděl také ředitel železáren v Heralticích. Ten se svěřil Viktorovi, že jeho šéf bude mít narozeniny a neví, co by měl vymyslet za dárek. Heeger mu poradil, že má vymalovat prázdné zdi a udělat fotografii, kde je šéf obklopen svými pracovníky. Nápad ředitele potěšil, a proto Heegera pohostil ve svém domě a dokonce mu zaplatil cestu zpátky do Heraltic ve Slezku.

³ Muzeum v Bruntále, příspěvková organizace, fond Viktor Heeger, životopis napsaný Erwinem Weiserem 14. 4. 1938.

⁴ ANDRLE, Petr: *Jak bruntálští postavili z loterie školu*. Čas internetový nezávislý list. Číslo 32, ročník III, 2010, s. 5.

Roku 1879 odchází z Heraltic do Bruntálu, kam byl přeložen. Poté, co nastoupil Heeger na místo pedagoga, vybudoval si náklonnost u tehdejšího ředitele školy Matthiase Hartiga. Byl to laskavý a soucitný muž, jakého v té době bylo těžké najít. Řediteli se na Heegerovi líbila temperamentní nevázanost s komickými nápady. Až do roku 1882 pracoval Viktor jako podučitel. Vyučoval své žáky podle učebních osnov němčinu, zeměpis a dějepis. Brával je do přírody, odhaloval jim krásu a tajemství rostlin i živočichů. Jednou je také vedl do zlatého dolu v Suché Rudné, kde pracoval jeho dobrý přítel Josef Lowag. Studenti Viktora měli rádi pro jeho kladný charakter, přísný liberální postoj, upřímnost, poctivost a otevřené srdce. Díky svým kolegům se stal předsedou okresního sdružení učitelů, vedl Okresní školní radu a byl členem Statní konference učitelů. Všude, kde se objevil, vystupoval jako silný zastánce liberálních učitelů. Mladý Heeger se začal prosazovat i ve společenském životě.⁵ Město Bruntál se od roku 1863 pyšní hasičským spolkem. Do tohoto spolku vstoupil Viktor okolo roku 1880 a popisuje ho jako jeden z nejdůležitějších pro Bruntál. V roce 1882 se účastnil přímo hašení požáru nemocnice v Bruntále. V tomto spolku působili i jeho přátelé Max Thiel a Hans Tögel, o kterých prohlásil, že jsou dobrým příkladem pro toto povolání.⁶

Heeger byl také vášnivým bruslařem a lyžařem. Často podnikal v zimním období výpravy do hor s přáteli. Jednu takovou uskutečnil i v roce 1885 se svým přítelem Maxem Thielem.⁷

Novinový reklamní článek o lyžích, který tehdy Viktor četl v roce 1885, ho inspiroval natolik, že si nechal poslat lyže od jedné firmy v Oslu, která je vyráběla.⁸ Heeger na lyžích trénoval s nepřekonatelnou vytrvalostí. K lyžím si vyrobil dva metry dlouhé pružné tyče

⁵ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁶ HEEGER, Viktor: *Erinnerungsbilder aus meiner und der Freudenthaler Feuerwehr Jugendzeit*. Freudenthaler Ländchen, roč. 12, 13, 1932 – 1933, s. 53 – 58.

⁷ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁸ GRYGAR, Rudolf – ČEP, Marian – ANDRLE, Petr: *Básník, spisovatel, učitel, zakladatel lyžování, člověk Vitor Emanuel Heeger*. Bruntálský Kurýr. Ročník IV., Bruntál 2008, s. 2.

z odolného a lehkého smrkového dřeva. Každý volný zimní čas trávil Heeger na horách a v přírodě zasněžené zimní peřinou. Někteří lidé měli Heegera za blázna.⁹ Když napadl v zimě sních, zkoušel si lyžování na svahu zámecké zahrady v Bruntále.¹⁰ O město Bruntál jevil velký zájem a snažil se v něm vytvořit lyžařský spolek. Jeho snaha se začala vyplňovat. Viktorovi dva kamarádi se zajímali o tento sport a v zimě roku 1886 si zakoupili také lyže. S postupem času přicházeli noví stoupenčí lyžování.¹¹ Heeger byl jeden z prvních propagátorů, kteří se začali ve velkém zajímat o tento sport.¹²

V blízkém městě Rýmařově se lyžování vyvíjelo rychleji a byl o něj větší zájem. Propagátorem byl samotný Heeger spolu s Maxem Kubinem.¹³ V prosazování tohoto sportu nebyl Viktor s Maxem sám. Pomáhal mu v propagaci Otto Grohmann, vrchní lesmistr, který zkoušel v Jeseníkách jezdit na lyžích, přivezených z Vídně. Další pokusy činil Hugo Pekárek z Vidlí, lesmistr Dressler z Karlovy Studánky a továrník Max Springer z Rýmařova.¹⁴ Od roku 1885 až do roku 1892 se zájem rozrostl natolik, že v roce 1893 v Olomouci vznikl první Moravskoslezský lyžařský spolek. Předsedou byl sám zakladatel Heeger. Spolek se rozvíjel pomalu, ale fungoval tak, jak měl a probouzel v lidech zájem. Na horách a horských vesnicích byly lyže v zimním období nepostradatelné.¹⁵ V souvislosti s rozvojem lyžařského sportu v Jeseníkách se objevily i první místní firmy, které začaly vyrábět lyže a lyžařské potřeby. Proto jim uspořádal Viktor se svými přáteli v Olomouci první prodejní výstavu.¹⁶

Dne 17. července 1882 vyrazil Viktor na dovolenou do Vídně – Klagenfurtu – Lienze. Jeho společníkem se stal Peter Unterberger, který byl místním horským průvodcem v Alpách.

⁹ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

¹⁰ GRYGAR, R. – ČEP, M. – ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 2.

¹¹ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

¹² http://neviditelnypes.lidovky.cz/osobnost-kdo-u-nas-lyzoval-prvni-d44-/p_spolecnost.aspx?c=A121111_204422_p_spolecnost_wag [cit. 25. 6. 2015]

¹³ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

¹⁴ ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

¹⁵ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

¹⁶ ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

Z Bruntálu odjel Viktor do města Lienz v Tyrolsku a podnikl spolu s Peterem výstup na Grossglockner.¹⁷ Zastávku si udělal Heeger ještě ve vedlejší vesnici Nussdorf a pak ještě o několik stovek metrů výš, na pastvině nad touto vesnicí. Tam zastihl dva staré pastýře a mladou pastýřku. Poprvé se tu od svého pobytu na Zlatohorsku a v Bruntále setkal s nářečím, které neznal. Byl to nesrozumitelný dialekt. Pasačku chtěl požádat o mléko na zapití, ale nedokázal se s ní dorozumět. Až po delší době si vysvětlili, že pro kyselé mléko se užívá výraz „a gßockte“. Heeger si poznamenal několik replik od pasačky. U staršího pastýře mu oznámila, že je mu již 89 let a že do podzimu zemře. Na adresu mladšího pasačka prohlásila, že je hňup a že je tomu tak už dlouho. Heeger pozoroval způsob mluvy dívky, později tento typ promítl do dalšího díla z roku 1913 „Die Wunderkur“.¹⁸

Celou cestu popisuje Viktor ve svém deníku: „Čtvrt hodiny před chatami jsem stál jako přikovaný na ohybu cesty bez stromů, protože tady jsem viděl poprvé Grossglockner, což byl můj cíl cesty. Konečně po 2 a půl hodinovém pochodu jsem došel do Kalsu.“ Majitelem hospody, kde byl ubytovaný Heeger, byl Thomas Groder. Ubytoval ho v pokoji č. 8. Výlet s Peterem naplánovali ještě ten den. Z Kalsu se vydali na Stüdlhütte, poté na vrchol Grossglockner. Cesta zpět vedla přes Adlersruhe, Ködnitz (ledovec), chatu Stüdl a údolí Ködnitz. Dvě hodiny po půlnoci se Heeger a Unterberger vydali za světla lucerny na cestu. Počasí se vyjasňovalo a bylo vidět více a více hvězd. Po strmém stoupání dosáhli cíle ve výšce 2 800 metrů. „Popsat tuto cestu je pro mne těžké. Hřeben stoupal na 60° a cesta trvala 3 hodiny.“ V půlce cesty se podmínky změnilly. Začal prudký nárazový vítr, mlha a přidala se i bouře. Nakonec se počasí proměnilo ve sněhovou vánici. Nadešel jeden z nejdramatičtějších okamžiků výstupu. Vítr nepolevoval, ale začalo se pomalu vyjasňovat. „Uviděli jsme před sebou ve výšce 3 700 metrů vrchol Glockneru. Zadržovali jsme dech a lezli jsme výš a výš.“

¹⁷ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

¹⁸ HORNIŠER, Igor: *Cesta Viktora Heegera na Grossglockner v roce 1882*. Sborník Bruntálského muzea. Bruntál 2012, s. 60.

Peter si lehl na vrchol pyramidy a volal, jak jen mohl nejhlasitěji, snažil se překřičet bouřku.“ Počasí jim dovolilo pouze vystoupit na nižší vrchol hory a poté začali sestupovat zpátky dolů. „Napůl mrtvý jsem padl na matraci, lapal jsem po dechu a třásl se horečkou. Rychle jsem usnul. Když jsem se probudil po těžkých snech, Peter připravil polévku a mou infuzi – rum.“ To byl prakticky konec jejich cesty. Viktor se vydal na zpáteční cestu domů do Bruntálu.

Od roku 1885 působil jako vydavatel periodika *Mährisch-schlesische Jageblatt* (později pod názvem *Illustriertes Österreichisches Jagdblatt*) v Bruntále. Jeho eseje a básně měly historickou hodnotu.¹⁹ Dokázal použít i svoje znalosti lidového nářečí – slezsko-německého dialektu, který se vyskytuje ve všech jeho dílech.²⁰ Svou inspiraci nachází v přírodě. Kromě toho byl zaměstnáván i v zahraničních novinách. Korunní princ Rudolf se nemohl dočkat nové napsané eseje o lovu a rybaření na Moravě a ve Slezsku. Velkého literárního úspěchu dosáhl Heeger v roce 1885 za první vydání, publikované v Bruntále - „*Geschichten vom alten Haymann*“. S ilustrací mu pomohl Richard Assmann v Opavě. Publikovalo se asi 2 000 kusů.

Dne 2. srpna 1887 se oženil Viktor Heeger s Theresou Wurstovou z Bruntálu. Manželského štěstí si užil jen krátkou dobu, protože jeho manželka zemřela 21. července 1892 v Brně ve věku 27 let na šestinedělní horečku. O několik měsíců později jejich dítě Margarete následovalo svou matku. V roce 1892 není schopen pracovat kvůli onemocnění hrtanu, proto na rok přestává učit. Dne 13. března 1893 opouští město Bruntál a svou veřejnou školu. Stěhuje se do Brna, kde začíná editovat noviny. V roce 1895 se opět žení, tentokrát v Brně s Bertou Thielovou, dcerou generálního inspektora Johanna Thiela z Bruntálu.

V Brně se Viktor prostřednictvím jeho vynikající politické činnosti stal předsedou německé nacionální strany. Díky své horlivosti Heeger v Brně prohloubil svého německého

¹⁹ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

²⁰ ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

národního ducha.²¹ V roce 1897 byl zvolen poslancem Říšské rady ve Vídni za městský obvod Frývaldov – Bruntál – Krnov – Město Albrechtice – Horní Benešov, kde vystupoval proti reformnímu úsilí Badeniho.²² Vystupoval jako člen německé nacionální strany v rakouském parlamentu, ovšem někteří ho tam nebrali jako pravého Němce. Jeho úsilí nebylo vyslyšeno, například chtěl podpořit spojnici mezi Bruntálem – Andělsko Horou – Malou Morávkou.²³ V roce 1900 se vzdal mandátu člena Říšské rady a věnoval se jen kulturní a buditecké činnosti. V Olomouci se stal cestovním učitelem ochranného spolku Nordmark a v letech 1903 – 1909 spolku Südmark-Vereines ve Štýrském Hradci.²⁴ Svůj zájem orientoval především na sever Moravy. Znalosti, které získal v mládí od svého otce a strýce, uplatnil i v politice. Snažil se prosadit a utužit tradice severní Moravy, hlavně tíhl k lidovým tancům a obyčejům.

V roce 1907 se mu podařilo zlomit si nadvakrát levou nohu na svém výletě na lyžích. Kvůli zranění musel zůstat v nemocnici ve Štýrském Hradci. Měl dlouhou chvíli, a proto většinu času v nemocnici psal básně. S pomocí profesorů Josefa Matzury a Josefa Schwarze, vydává v Brně díla – „Kobersteiner“ a „Deutschers Maus“. Nejzajímavější básní díla Kobersteiner je báseň Alrams Tod.

Pro potulné učitele bylo čas od času nutné změnit prostředí, proto se v roce 1909 Viktor stěhuje do Opavy. Důvodem stěhování byla také jeho touha po slezské krajině. Ve Slezsku byl vnímán jako nadšený hlasatel nacionalistického myšlení.

Na jaře roku 1912 píše Heeger v bruntálských novinách o nutnosti založení slezského selského divadla. Věřil, že je divadlo nutné postavit pro zdejší obyvatelstvo.²⁵ Bylo známo, že Slezani mají drama v krvi, proto vzniklo divadlo na Rejvízu – Reihwiesener

²¹ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

²² MYŠKA, M.: *c. d.*, s. 46.

²³ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

²⁴ HORNIŠER, I.: *c. d.*, s. 59.

²⁵ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

Bauerntheatergesellschaft, Reihwiesener Volksbühne.²⁶ Přesné datum založení divadla je 27. října 1912, kde vedoucím společnosti byl Heeger a režisérem učitel Gustav Parg. Tehdy tato divadelní společnost měla celkem 15 členů.²⁷ Slezská lidová scéna organizovala každoročně divadelní festivaly na Rejvízu. Tehdy Viktor na popud lidí napsal komedii, která popisovala slezský život na venkově a popisy horalů z výletu z roku 1882 pod názvem „Die Wunderkur“. Komédie se hrála 2., 3. a 4. května roku 1913 v Opavě a měla velký úspěch. Díky takovému úspěchu se začala hrát nejen v Opavě, ale i v jiných částech země. Město Bruntál si slavnostně v roce 1913 připomínalo 700. výročí propůjčení městských práv. Při této příležitosti složil Heeger na objednávku města píseň „Deutsches Paar“. Dne 2. května 1914 se konala v opavském divadle premiéra historické cesty „Hans Kudlich“. Díla Viktora Heegera nacházela uplatnění i ve městech Bruntál, Šumperk a Šternberk. V roce 1916 napsal Heeger „Schlesische Treue“, která byla inspirována horským duchem Pradědem.

Během roku 1916 v Opavě Heeger přispěl k založení sbírky pro nemocné a raněné vojáky v opavské nemocnici. Jednalo se o potraviny a tabákové výrobky. Toho roku bylo v této nemocnici ošetřeno více jak 1295 vojáků. O několik let později vydal Heeger také válečný deník, který podával informace o válečných taženích a zprávy o vojácích. Těsně před koncem války napsal Heeger moderní báseň, která popisovala tyto události - „Die Drusch-Prämie“.

Hört! War zuerscht hot ausgedroschen,

Dar kriegt a Prämium of de Hand!

Po válce Viktor začal naplňovat své dlouholeté přání – rozvoj lidových pohádek, dialektu, lidových písní a také lidových krojů. Měly v naší vlasti zapuštěné kořeny a byly v popředí.

²⁶ WEISER, Erwin: Viktor Heeger. *Freudenthaler Zeitung* 7. 8. 1935, roč. 32, s. 1 – 2.

²⁷ KUBITCZEK, Herta: *Ernstes und Heiteres um Viktor Heeger*. *Deutsche Post*, 22. 11. 1939, s. 21.

Divadla ve Slezsku, na Moravě, v Čechách a ve Vídni vyhledávala jeho díla. Byly to hlavně lidové hry, které seznamovaly diváky s tradicí a krásou Slezska. K jeho dílům patřily také komedie „Pfeifla-Schuster. „Das Kind“, další žánr drama, které popisovalo rolnickou třídu a jejich majetek. Toto dílo mělo premiéru až ve Vídni a sklidilo velký ohlas. Zatímco v příběhu „Alten Haiman“ vypravěč vytváří obraz slezské obce – vypráví o životě lovce, tak dílo „Köpernikel und Arnika“ vypráví o krnovském malíři Fritzi Raidovi. Jeho příběhy a básně provází primitivní rolnický humor a lidová vtípnost. V posmrtném vydání bohužel neúplném díle „Altvaterbuch“ popisuje zimu v různých částech hor.

Dne 10. září roku 1920 umírá Heegerova druhá manželka Berta. Zemřela na onemocnění plic. V těchto těžkých chvílích se Heeger nechce už dále zdržovat v Opavě, a proto se stěhuje do Jeseníku. Zde hledá novou inspiraci a nové tvůrčí schopnosti na psaní svých veseloher. Přestěhoval se do domu Koppenhaus, kde se mu líbilo (jeho matka pocházela z Jeseníku).²⁸ Jeho díla byla doplňována malíři a ilustrátory Richarda Assmanna, Adolfa Zdrázila a Fritze Raida.²⁹ Odtud posílal v polovině třicátých let do opavského deníku Deutsche Post přezvaného na Neues Tagblatt, své kritické „Koppenbriefe“.³⁰ Město Jeseník bylo významné především svými lázněmi, které byly cílem významných umělců, básníků, turistů. Ve svém novém domově hostil např. slavnou slezskou básnířku Marii Stonu, dále hraběnku Edith Salburg, která se s ním i vyfotila. Právě ona je známá svými sociálními a satirickými romány.

Jeho další ženou se stala vnučka lékaře Priessnitze, Zdenka Fiedrich Ripper Priessnitz. Pocházela z Jeseníku, milovala umění a přírodu, proto si ji Heeger zamiloval. Tato léta byla pro něj nejšťastnější. Často s manželkou chodívali do překrásné přírody a na lovy, což byla

²⁸Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

²⁹GRYGAR, R. – ČEP, M. – ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

³⁰MYŠKA, M.: *c. d.*, s. 46., Heeger publikoval i další básně, v roce 1922 např.: HEEGER, Viktor: *Die Herzen empor!* Freudenthaler Ländchen, roč. 1 – 3, 1921 – 1923, s. 73.

Heegerova srdeční záležitost. Ve svých pamětech popisuje tyto události jako nejkrásnější v jeho životě.³¹ Tráví také hodně času se svým přítelem Ludwigem Grandem.³²

V lednu 1922 se obrátil olomoucký arcibiskup Antonin Stojan na věřící pastýřským listem, aby podpořili výstavbu kněžského chlapeckého semináře v Bruntále.³³ Vznikl spolek na stavbu tohoto semináře s počátečním vkladem dva miliony korun. V roce 1919 byl chlapecký kněžský seminář provizorně umístěn ve 2. patře bruntálského zámku jako částečná náhrada za zrušený dvojjazyčný seminář v Kroměříži v roce 1918. Heeger se do této události také angažoval, založil loterii podporující stavbu semináře. V Praze dne 5. září 1923 bylo vyhlášení loterie povoleno ministerstvem financí. Celková hodnota činila 500 000 korun, která zaručovala 7 000 výher. Los stál 4 koruny, hlavní cenou byla selská usedlost v Bruntále, druhou cenou byl automobil a třetí cenou byly svatební šaty. Dne 9. listopadu se uskutečnil tah losů. V roce 1924 napsal Viktor divadelní hru „Die Seminarloterie“. Jednalo se o komedii, kde uplatnil zkušenosti z průběhu loterie. Nakonec se vybralo přes 7 milionů a stavba na jaře 1924 mohla začít. V roce 1926 byla vysvěcena kaple a budova byla dokončena. Do studia nastoupilo přes 200 seminaristů.³⁴

Do přírody a lesa chodil nejen lovit, ale také miloval ten „strašidelný klid“ a pozorování zvířat. „Na nejvyšším vrcholu sedící a čekající na ranní modlitbu. Skřivan lesní, nedaleko od něj je drozd zpěvný a tu a tam prolítne kos černý. Mezitím východní strana oblohy byla přeměněna na růžovou barvu. I sundal jsem klobouk a pozdravil jsem božstvo svaté“, řekl Heeger a vydal se na cestu zpět domů.

V oblasti rybaření byl Heeger také známý. V Bruntále se naučil rybaření od svého přítele a architekta Franze Meissnera. Byl pro něj stejnou vášní jako hony a lovy v lese.

³¹ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

³² Celý fond Ludwiga Grandeho je uložen v Zemském archivu v Opavě.

³³ Velmistr Řádu německých rytířů, probošt Paul Heider vydal v Opavě podobnou výzvu

³⁴ GRYGAR, R. – ČEP, M. – ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 4 - 5.

V polovině listopadu roku 1924 se vydal na cestu za rybařením na Slovensko, následně pak do Kahn (město na severu Rakouska).

V roce 1924 bylo Heegerovi 66 let, byl stále pohledný a nestárnoucí muž. V těchto letech však vyměnil své výlety za pohodlné křeslo a teplá kamna. V psaní nepolevil a psal i další lidové hry, které se ale nepublikovaly – "Die drei Mütter" a "Vetter Vinz".

Rok 1928, kdy Heeger slavil 70. narozeniny, mu přijeli blahopřát jeho známí. Přátelé z domova i cizích zemí, přinášeli mu dárky i ocenění a posílali mu spousty blahopřání. V některých městech mají po něm pojmenované ulice.³⁵

Dohromady měl Heeger 3 děti. Syn Hermann Heeger, narozený 3. 9. 1888. Stejně jako jeho otec se vydal na spisovatelskou dráhu. Zemřel roku 1958 Knittelfeld (Štýrsko, Rakousko)³⁶ Dcera Anna Marie Heeger (později Wolf), narozená 20. 4. 1891 a Herta Kubitschek, narozená roku 1899³⁷. Anna Marie Wolf v roce 1932 bydlela na Hoštické ulici 32.³⁸ Herta Kubitschek se svým manželem Erwinem v témže roce bydlela na Bartoníčkové ulici 34 v Opavě.³⁹ Tyto adresy dcer jsou stejné i v roce 1938.⁴⁰ Celkem měl 6 vnoučat. Věřil, že rodina je základem celého lidského života. Vnuky učil milovat přírodu a zvířata, stejně jak to učil Viktora jeho otec a strýc. Jeho vnuk Erhardt o něm prohlásil: „Mám nejlepšího dědu na celém světě, nikdo nemá lepšího dědu než já“.

V roce 1934 odešel z Koppenhaus zpátky do Opavy, kde bydlel se svými rodinnými příslušníky, kde ho také navštěvoval jeho přítel Franz Matzner. Oba přátelé měli spoustu volného času, často vzpomínali na svou minulost. Heegerovo zdraví začalo pokulhávat a byl

³⁵ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

³⁶ GOTTWALD, Adolf: *Freudenthal und seine Kreisgemeinde*. Esslingen 1990, s. 367.

³⁷ KÖNIG, Walter Josef: *V. H. Bibliographie*. Wolfratshausen 1966, s. 8.

³⁸ Adress- und Geschäftsbuch von Troppau sowie von Katharein (Kateřinky) Gilschwitz (Kylešovice) u. Jaktar (Jakař), 1932 s. 256.

³⁹ Adress- und Geschäftsbuch von Troppau sowie von Katharein (Kateřinky) Gilschwitz (Kylešovice) u. Jaktar (Jakař), 1932 s. 120.

⁴⁰ Adress-Geschäfts-und Personal-Handbuch von Troppau, 1938 s. 433 a 575.

odvezen do lékařské péče do Opavy. Z nemocniční postele už nevstal, jeho poslední slova, co napsal Matznerovi, byla:

„Milý starý příteli,

mnohokrát ti děkuji za tvůj milý dopis! U postele mi stojí dva lékaři (Dr. Pendl a Dr. Schubert), zjistili, že mám špatné srdce.“

Dále ve svém dopise píše, že mu srdce selhalo, děkuje Matznerovi a jeho rodině, a doufá, že ho přijdou brzy navštívit. Nakonec všechny zdraví.

Tento dopis byl poslední, co napsal. O několik dní později, dne 5. srpna 1935 umírá. Odvážný a ochotný muž, ale nadále žije v historických listech a ve svých dílech.⁴¹ V Opavě dne 8. srpna byl Heeger na opavském hřbitově pohřben. Jeho pohřeb se stal manifestací německví celé jesenické oblasti. Pohřbu se zúčastnili zástupci všech obcí a do jeho hrobu byla vložena prst' z vrchu Koppenberg (Biskupská kupa).⁴² Jeho pískovcový náhrobek ve tvaru lucerny můžeme najít i v dnešní době na opavském hřbitově.⁴³ Autorem náhrobku je Engelbert Kaps, který postavil na hrobě Heegera a jeho ženy Bertý boží muka. Na profilovaném soklu stojí hranolový dřík s nápisy. Nad portálkem jsou zdobené květy. Na dřík nasedá kaplice s hranami, kterou nesou čtyři andělé. Na profilované stříšce byl původně kovový kříž, který se v dnešní době zde nenachází. Tato netradiční plastika vychází z katolické zbožnosti Slezanů.⁴⁴

Dne 28. června roku 1936 byla na Heegerově rodném domě č. p. 21 na náměstí Svobody ve Zlatých Horách umístěna pamětní deska. Tato mramorová deska s reliéfem hlavy Viktora a postraními symboly Pradědu a Koberštejnu, vyjadřující jeho tvorbu, byla vytvořena akademickým sochařem Josefem Obethem. Slavnostní odhalení se slavilo po dva dny s

⁴¹ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁴² MYŠKA, M.: *c. d.*, s. 46.

⁴³ GRYGAR, R. – ČEP, M. – ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

⁴⁴ ŠOPÁK, Pavel a kol.: *Neklidné století: České Slezsko a Ostravsko od první světové války do listopadu 89. sv. 6*, Opava 2015 s. 276 – 277.

přítomností tisíce lidu z celého Slezska. Ve spodní části desky byl vytesán slavný výrok Heegera: „Mit prüfendem Auge genoss ich die Framde, mit ganze Seele aber die Heimat“.⁴⁵ V překladu: „Zkoumajícím okem jsem vnímal cizinu, celou duší ale svoji vlast.“⁴⁶ Bohužel po roce 1945 byla jako mnoho jiných pamětních desek zničena.⁴⁷ Dne 27. srpna 1936 byl odhalen na krnovském Cvilíně památník s portrétními reliéfy tří slezských umělců a básníků: B. H. Witteka, V. E. Heegera a hudebního skladatele E. S. Engelsberga. Autorem je známý sochař J. Obeth.⁴⁸ Památník se skládal ze tří hranolů vystavěných ze žulových kvádrů a dotvořených soustavou zídek stejného materiálu. Architekt památníku byl Oskar Wittek, který památník zdařile usadil do vrcholové části kopce před tamní poutní chrám. Na jednotlivé hranoly umístil sochař J. Obeth reliéfní busty umělců z bílého mramoru. Bohužel vzhled památníku je znám pouze z fotografií z odhalení a pozdějších let, před jeho zničením.⁴⁹ Po roce 1945 byl památník na Cvilíně zlikvidován.⁵⁰ Do roku 1945 se dnešní Bezručova ulice ve Zlatých Horách jmenovala Heegerova. Na západním svahu Biskupské kupy je „Heegerova vyhlídka“, která nám tohoto básníka připomíná. Jedná se o malou plošinku se skalním výstupkem, kde je umístěna pamětní deska s portrétem V. Heegera. V červenci roku 2005 byla tato pamětní deska zřízena panem Petříkem.⁵¹ Vyhlídka poskytuje překrásný výhled na Šerák, Praděd, část Zlatohorska a Kralický Sněžník.⁵² Dne 26. dubna roku 2008 se uskutečnila akce v místech Heegerovy vyhlídky. Akce měla připomenout 150. výročí narození Heegera, jeho život a dílo.⁵³

⁴⁵ ČEP, Marian: *Viktor Emanuel Heeger*. Čas internetový nezávislý list. Číslo 32, ročník III, 2010, s. 11.

⁴⁶ TINZOVÁ, Bohumila – ČEP, Marian: *Sochař Josef Obeth – život a dílo*. Opava 2008, s. 58.

⁴⁷ ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 9.

⁴⁸ ČEP, M.: *c. d.*, s. 11.

⁴⁹ TINZOVÁ, B. – ČEP, M.: *c. d.*, s. 56.

⁵⁰ V SOKA Jeseník je uložen návrh památníku architekta Oskara Witteka, stejně tak pozvánka na odhalení památníku a pamětní karta.

⁵¹ ČEP, M.: *c. d.*, s. 11.

⁵² <http://www.zlatehory.cz/viktor-emanuel-heeger-1858-1935/d-306730/p1=36190> [cit. 25. 6. 2015]

⁵³ http://bruntalsky.denik.cz/kultura_region/akce-pripomene-viktora-emanuela-heegera-20080423.html [cit. 25. 6. 2015]

Po smrti Viktora, jeho syn Hermann v roce 1936 vydal knihu o svém otci a výbor z jeho spisů, včetně bibliografie.⁵⁴ Pozadu nezůstala ani jeho dcera, která stejně jako její bratr píše o tom, jaký byl otec ve skutečnosti. Převážně to jsou vzpomínky na rané dětství a rodinné přátele.⁵⁵

O Heegerovi psali i další autoři. Na prvním místě se zajímal o Heegera Erwin Weiser (1879 – 1968). Nejprve působil jako sazeč a od února 1907 byl vedoucí knihtiskárny W. Krommer v Bruntále. Do Bruntálu se přestěhoval se svými rodiči v roce 1881. Byl redaktorem *Freudenthaler Zeitung* a kurátorem Městského muzea Bruntál v letech 1927 – 1945. Funkci kurátora převzal po Juliu Ochetzovi. Pro svou angažovanost v NSDAP v letech 1938 – 1945 byl v roce 1947 odsouzen Mimořádným lidovým soudem v Opavě k 10 letům těžkého žaláře, které nastoupil na Mírově. Po propuštění od roku 1953 pokračoval ve vydávání krajského časopisu *Freudenthaler Ländchen*.⁵⁶ Erwin se zajímal nejen o Heegera, ale i o další významné osobnosti, které působily, a byly spjaty s městem Bruntál. Ve fondu Heegera je možné nalézt Erwinovy poznámky na korespondenci a v novinových výstřižcích Heegera. Erwin vytvořil k němu i životopis.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu Heeger Viktor

Fond vznikl z činnosti Viktora Heegera, respektive z činnosti kurátora bruntálského městského muzea Erwina Weisera, jenž se Heegerově osobě průběžně věnoval. V rámci své muzejní, badatelské a publikační činnosti Weiser v průběhu let shromáždil řadu dokumentů, které evidoval jako tzv. Heegerův archiv, avšak tato uměle vytvořená sbírka, jež byla původně uložena v bruntálském městském muzeu, zjevně neměla žádný systém ani evidenci. Za blíže

⁵⁴ HEEGER, Hermann: *Viktor Heeger ein teuer Schlesier*. Krnov 1936.

⁵⁵ KUBITZEK, Herta: *Ernstes und Heiteres um Viktor Heeger*. Neues Tagblatt, 14. august 1938, s. 17.

⁵⁶ SOkA Bruntál, fond ONV Bruntál, kart. 2. MB, karton MB 1921 – 1944, dopis z 21. září 1942 – soupis velikých Němců kresu Bruntál – doplněk rukou Erwina Weisera v roce 1945.

neznámých okolností a rozvněž bez jakékoli evidence byla část tohoto souboru převzata do bruntálského okresního archivu a v roce 2006 převezena do rekonstruované budovy Státního okresního archivu Bruntál se sídlem v Krnově, Říční okruh 12. Jako archivní fond byly uvedené písemnosti zaevidovány teprve po provedení mimořádné generální inventury v roce 2007. Větší část Weiserem shromážděných písemností týkajících se Viktora Heegera se současně nachází v Muzeu v Bruntále, příspěvkové organizaci.

III. Archivní charakteristika fondu Heeger Viktor

Písemnosti se dochovaly z let 1896 – 1935 (1938). V roce 2015 byl fond uspořádán podle upraveného doporučeného třídícího schématu (Ederová, R. – Podaný, V.: K problematice osobních archivních fondů. Sborník archivních prací, 34, č. 2, s. 310 – 350.):

A. ŽIVOTOPISNÝ MATERIÁL

1. Osobní doklady

B. KORESPONDENCE

1. S jednotlivci

a) Přijatá

b) Odeslaná

2. S institucemi

a) Přijatá

C. LITERÁRNÍ ČINNOST PŮVODCE FONDU

1. Umělecká díla

2. Dokumentární díla

3. Novinové příspěvky

D. PÍSEMNOTI Z VEŘEJNÉ ČINNOSTI PŮVODCE FONDU

E. ILUSTRAČNÍ MATERIÁL O PŮVODCI FONDU

1. Životopisy
2. Vzpomínky, oslavné projevy a díla
3. Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o původci fondu
4. Vyobrazení původce fondu
5. Plakáty
6. Tištěná oznámení

Oddíl *Osobní doklady* reprezentuje pouze dekret ke jmenování Heegera čestným členem Slezské selské scény ve Vídni. Jádro fondu tvoří oddíl *Korespondence*, jenž je však bohužel z převážné části zastoupen pouze blahopřáním k Heegerovým narozeninám. Při pořádání tohoto oddílu jsem vycházela z metodického návodu č. 1/2012 odboru archivní správy a spisové služby MV k vedení evidence Národního archivního dědictví.⁵⁷ Metodika mi pomohla účelně vytvořit hlavně oddíl úřední korespondence, kde jsem názvy spolků ponechala v německém jazyce a do závorek jsem je překládala do jazyka českého. U jednotlivých dopisů jsem neuváděla počet kusů, pokud se jednalo pouze o jeden. Při více kusech jsem množství uvedla do závorek. V inventárním seznamu jsem uváděla dle dostupnosti profese jednotlivých odesílatelů.

Literární činnost původce fondu reprezentuje několik ukázek z Heegerovy tvorby nejen dramatické, lyrické, či beletristické, ale i dokumentární a několik novinových příspěvků. Oddíl *Písemnosti z veřejné činnosti původce fondu* tvoří archiválie dokumentující Heegerovu dobročinnou sbírku ve prospěch slezských vojáků v období první světové války. *Ilustrační materiál o původci fondu* je tvořen jednak dvěma torzovitými variantami Heegerových životopisů sestavených Erwinem Weiserem, dále souborem dokumentů vzniklých

⁵⁷ Metodický návod č. 1/2012 odboru archivní správy a spisové služby MV k vedení evidence Národního archivního dědictví, s. 69 – 71.

bezprostřední reakci na Heegerovo úmrtí, novinovými příspěvky o Heegerově osobě, několika portréty původce, plakáty k představení jeho divadelní hry a tištěnými oznámeními týkajícími se především Heegerovy literární produkce.

Při zpracování fondu nebyla provedena vnitřní skartace. Korespondence byla řazena abecedně. Veškerý materiál tvořící fond je z praktických důvodů uložen v kartonu. Písemnosti ve fondu jsou psány německy, posteriora tvoří dokumenty vzniklé po Heegerově smrti, respektive dokumenty vzniklé v souvislosti s jeho úmrtím. U tiskového materiálu po roce 1800, fotografií, pozvánek a plakátů nejsou uvedena čísla kartonu, protože tvoří samostatné inventární jednotky.

Z důvodů větší přehlednosti byl k fondu vyhotoven rejstřík smíšený. Fond se dochoval v dobrém fyzickém stavu, avšak nelze ho považovat ani zdaleka za kompletní, a to nejen vzhledem k tomu, jakým způsobem vznikl, ale rovněž ke skutečnosti, že se další část Heegerova archivu nachází v Muzeu Bruntál.

Rozsah fondu ke dni zpracování činí 0, 12 bm a tvoří jej 86 inventárních a 21 evidenčních jednotek (1 karton, 2 fotografie na papírové podložce, 1 negativ, 3 plakáty, 1 rukopis, 5 strojopisů, 8 tisků po roce 1800).

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu Heeger Viktor

Osobní fond Viktora Heegera poskytuje omezené možnosti dokumentovat nejen životní dráhu, ale především spisovatelskou a dobročinnou činnost původce. Nejcennější část fondu tvoří korespondence adresovaná Heegerovi, množství informací o jeho osobě poskytují nejen dva životopisy sepsané Erwinem Weiserem, ale rovněž i soubor novinových příspěvků věnovaných Heegerovi. Tento osobní fond je tak zajímavým zdrojem informací pro badatele

v oblasti německé literární tvorby ve Slezsku a dílčím způsobem rovněž doplňuje stejnojmenný fond uložený v Muzeu v Bruntále.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu Heeger Viktor

Fond uspořádala, inventář sestavila, úvodem a rejstříky opatřila Aneta Janková ve Státním okresním archivu Bruntál se sídlem v Krnově v červenci 2015. Rozsah fondu ke dni zpracování činí 0, 12 bm a tvoří jej 86 inventárních a 21 evidenčních jednotek (1 karton, 2 fotografie na papírové podložce, 1 negativ, 3 plakáty, 1 rukopis, 5 strojopisů, 8 tisků po roce 1800).

Seznam pramenů a literatury

Prameny

1. Muzeum v Bruntále, příspěvková organizace, fond Viktor Heeger, životopis napsaný Erwinem Weiserem 14. 4. 1938.
2. SOkA Bruntál, fond ONV Bruntál, kart. 2. MB, karton MB 1921 – 1944, dopis z 21. září 1942 – soupis velikých Němců okresu Bruntál – doplněk rukou Erwina Weisera v roce 1945.

Literatura

1. MYŠKA, Milan: *Biografický slovník Slezska a severní Moravy*. Ostrava 2012.
2. KUBITZEK, Herta: *Ernste sund Heiteres um Viktor Heeger*. Neues Tagblatt, 14. august 1938, s. 17.
3. HEEGER, Hermann: *Viktor Heeger ein teuer Schlesier*. Krnov 1936.
4. TINZOVÁ, Bohumila – ČEP, Marian: *Sochař Josef Obeth – život a dílo*. Opava 2008, s. 58.
5. ČEP, Marian: *Viktor Emanuel Heeger*. Čas internetový nezávislý list. Číslo 32, ročník III, 2010, s. 11.
6. KÖNIG, Walter Josef: *V. H. Bibliographie*. Wolfratshausen 1966.
7. GOTTWALD, Adolf: *Freudenthal und seine Kreisgemeinde*. Esslingen 1990.
8. HEEGER, Viktor: *Die herzen empor!* Freudenthaler Ländchen, roč. 1 – 3, 1921 – 1923.
9. KUBITCZEK, Herta: *Ernstes und Heiteres um Viktor Heeger*. Deutsche Post, 22. 11. 1939.

10. WEISER, Erwin: Viktor Heeger. *Freudenthaler Zeitung* 7. 8. 1935, roč. 32.
11. HORNIŠER, Igor: Cesta Viktora Heegera na Grossglockner v roce 1882. Sborník Bruntálského muzea. Bruntál 2012.
12. GRYGAR, Rudolf – ČEP, Marian – ANDRLE, Petr: Básník, spisovatel, učitel, zakladatel lyžování, člověk Vitor Emanuel Heeger. *Bruntálský Kurýr*. Ročník IV., Bruntál 2008.
13. HEEGER, Viktor: *Erinnerungsbilder aus meiner und der Freudenthaler Feuerwehr Jugendzeit*. *Freudenthaler Ländchen*, roč. 12, 13, 1932 – 1933.
14. ANDRLE, Petr: Jak bruntálští postavili z loterie školu. *Čas internetový nezávislý list*, číslo 32, ročník III, 2010.
15. Adress- und Geschäftsbuch von Troppau sowie von Katharein (Kateřinky) Gilschwitz (Kylešovice) u. Jaktar (Jakař), 1932.
16. Adress-Geschäfts-und Personal-Handbuch von Troppau, 1938.
17. Metodický návod na pořádání osobních fondů z roku 2000.
18. Metodický návod č. 1/2012 odboru archivní správy a spisové služby MV k vedení evidence Národního archivního dědictví.

Webové stránky

1. http://bruntalsky.denik.cz/kultura_region/akce-pripomene-viktora-emanuela-heegera-20080423.html [cit. 25. 6. 2015]
2. <http://www.zlatehory.cz/viktor-emanuel-heeger-1858-1935/d-306730/p1=36190> [cit. 25. 6. 2015]
3. http://neviditelnypes.lidovky.cz/osobnost-kdo-u-nas-lyzoval-prvni-d44-/p_spolecnost.aspx?c=A121111_204422_p_spolecnost_wag [cit. 25. 6. 2015]

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
------------	-------	---------------	--------------

Inventární seznam

A. ŽIVOTOPISNÝ MATERIÁL

1. Osobní doklady

1	Dekret ke jmenování čestným členem Schlesische Bauernbühne in Wien (Slezská selská scéna ve Vídni), výtvarně zdobený s vedutou Heegerova domu (Koppenhaus) v Lázních Jeseník	1932	1
---	--	------	---

B. KORESPONDENCE

1. S jednotlivci

a) Přijatá

2	Alscher Karl a Anni, opakovaně žádají odpověď na dopis, Düsseldorf	1928	1
3	Berka G., Dr. zástupce Deutsche Schulverein Südmark (Německý školní spolek Südmark)	1935	1
4	Deseive, (rodina), přání k narozeninám, Jeseník	1933	1
5	Druschba, notář, přání k narozeninám, Vídeň	1933	1
6	Eckert, (rodina), přání k narozeninám, Šumperk	1933	1
7	Fillak Anton, univerzitní profesor, žádá o věnování Heegera s podpisem, Dobřečov	1928	1
8	Fischer Robert, přání k narozeninám, Jeseník	1933	1
9	Fisura Ludwig, hoteliér a restaurátor, přání k narozeninám, Dolní Lipová	1928	1
10	Frömel Meiss, přání k narozeninám, Šumperk	1928	1
11	Hartwig Ignaz, tiskař, prosí o zaslání odpovědi na dopis, Bruntál	1896	1
12	Heckel Josef, emeritní nadučitel, přání k narozeninám	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
13	Heinobl Emil, zástupce spolku Sudetengebirgsverein Wien (Sudetský horský spolek ve Vídni), přání k narozeninám	1928	1
14	Hoschek Wilhelm, emeritní ředitel školy, píše o programu divadelních her, Pernštejn	1928	1
15	Richter Hans, Dr., lékař generálního štábu, Klagenfurt (Rakousko), text na rubu skupinové fotografie Richterovy rodiny – odesláno jako pohlednice, přání k narozeninám	1928	1
16	Scherbaum Hugo, vládní rada, Waidhofen a.d. Ybbs, přání k narozeninám	1928	1
17	Schindler Rudolf, architekt, přání k narozeninám, Moravská Ostrava	1933	1
18	Schropp, přání k narozeninám, Frývaldov	1933	1
19	Stefan Herta, Schmidt Rosa, Hoffmann Grete Dr., Gubz Helene, Krause W., Schwarz Lydia, zástupkyně ženské místní skupiny spolku Deutscher Kulturverband (Německé kulturní sdružení), přání k narozeninám, Jeseník	1928	1
20	Stona Maria, spisovatelka, píše o zřízení nového vlastivědného muzea a archivu, Třebovice	1928	1
21	Strohmeier Sepp, Ing., Masendorf (Rakousko)	1909	1
22	Thiel Josef Max, obchodník a nakladatel, záležitosti divadelních her s účty, Bruntál	1899	1
23	Vetter, (rodina), přání k narozeninám, Brno	1933	1
24	Weigl M., děkuje za zaslaný obrázek, Česká Dlouhá	1928	1
25	Wiessner Anna, učitelka, přání k narozeninám	1928	1
26	Zdrasila Adolf, malíř, posílá pozdrav z hotelu Reinol, Žulová	1928	1
b) Odeslaná			
27	Lakner Karl, právník	1933	1

2. S institucemi

a) Přijatá

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
28	Bund der Deutschen Schlesiens Troppau (Svaz Němců Slezska v Opavě), řešení záležitostí s firmou W. Krommer	1928	1
29	Bund der Deutschen Nordmährens Olmütz (Svaz Němců Severní Moravy v Olomouci), přání k narozeninám	1933	1
30	Deutsch-mährische Heimat (Německo-moravská Vlast), Brno	/1930/	1
31	Deutsche Post, zpráva o zrušení článku Dr. Pollaka, druhý dopis žádá Keddttel Heegera o vytvoření vánoční přílohy do novin, Opava, (2 ks)	1928	1
32	Die Deutschen des tschechosl. Ostschlesiens, (Němci československého východního Slezska), záležitosti festivalu, Český Těšín	1928	1
33	Landwirtschaftliche Fachpresse für Tschechoslowakei, (Zemědělský obchodní tisk pro Československo), prosí o vytvoření fejetónu, Děčín	1928	1
34	Schlesische akademische Landsmannschaft „Oppavia“ in Prag, (Slezský akademický spolek Oppavia v Praze), pozvání na přednášku	1928	1

C. LITERÁRNÍ ČINNOST PŮVODCE FONDU

1. Umělecká díla

35	Divadelní hra „Die Wunderkur“, tisk	1913
36	Píseň na lidovou melodii „Ein deutsches Paar“, tisk	1913
37	Povídkový soubor „Der Schubert Schmied“, torzo – strany 33 – 80, tisk	/1928/
38	Strojopisný přepis básně „Das Dörfchen“	/1935/

2. Dokumentární díla

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
39	V. Heeger's Krieghandbuch. 12. Ergänzungsblatt, s. 93-96	1915	1
40	V. Heeger's Krieghandbuch. 31. Ergänzungsblatt, s. 177-180	1915	1
41	V. Heeger's Krieghandbuch. 32. Ergänzungsblatt, s. 181-184	1915	1
42	V. Heeger's Krieghandbuch. 33. Ergänzungsblatt, s. 185-188	1915	1
3. Novinové příspěvky			
43	Erinnerungsbilder aus meiner und der Freudenthaler Feuerwehr Jugendzeit. Freudenthaler Ländchen. roč. 13, č. 8, s. 53 – 60.	1933	1
44	Beobachtungsflug in Freudenthals Vergangenheit. Freudenthaler Zeitung. roč. 32, č. 32, s. 8.	1935	1
45	Beobachtungsflug in Freudenthals Vergangenheit. Freudenthaler Zeitung. roč. 32, č. 50, s. 7.	1935	1
46	Beobachtungsflug in Freudenthals Vergangenheit. Freudenthaler Zeitung. roč. 32, č. 38, s. 7.	1935	1
D. PÍSEMNOSTI Z VEŘEJNÉ ČINNOSTI PŮVODCE FONDU			
1. Dobročinná činnost			
47	Přehled příjmů a vydání Heegerovy sbírky ve prospěch slezských vojáků v opavské nemocnici, výzva s informací o sbírce, prázdný formulář, korespondenční lístek sbírky a 2 ks dokladů o převzetí předmětů ze sbírky	1915 – 1917	1

E. ILUSTRÁČNÍ MATERIÁL O PŮVODCI FONDU

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
1. Životopisy			
48	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, neúplný strojopis s rukopisnými poznámkami, (11 listů)	/1936/	1
49	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, pro rozhlasový pořad „Dichterstunde“, neúplný strojopis s rukopisnými poznámkami, (21 listů)	(1938)	1
2. Vzpomínky, oslavné projevy a díla			
50	K., rukopisná báseň „Lieber Freund und Vater Heeger“	1935	
51	Geier Johann, báseň „A Koppenvoter zum Aobschied!“, strojopis	1935	
52	Wittek Edmund, Krnov, báseň „Dem Andenken Viktor Heeger“, strojopis	1935	
53	Ryba Sophie, báseň s následným pojednáním „Ein treu Gedenken, lieb Erinnern“, strojopis, (2 listy)	/1935 – 1936/	
54	Zpráva o průběhu slavnosti na počest Bruno Hannse Witteka a Viktora Heegera pořádaná v Široké Nivě, strojopis	1936	
3. Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o původci fondu			
55	Weiser Erwin: Viktor Heeger. A Blumepusche zun Sielzichtn!. Freudenthaler Ländchen. roč. 8, č. 4, s. 27 – 32.	1928	1
56	W. d.: die Heeger-Feier des Deutschbundes. Deutsche Zeitung. roč. 5, č. 610, s. 1.	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
57	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegerovi, Zum 70. Geburtstag: Viktor Heegers, Freiwaldauer Zeitung.	1928	1
58	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegerovi, Viktor Heeger, unser schlesischer Heimatdichter. Schlesische Zeitung, č. 159, s. 10.	1928	1
59	Wig: Viktor Heeger – a Siebzicher?. Nordmährischer Grenzbote. roč. 54, č. 48, s. 1 – 2. "	1928	1
59	H. F.: Koppenbrief. Nordmährischer Grenzbote. roč. 54, č. 48, s. 1 – 2.	1928	1.
59	Sonnenberg: Offener Brief an herrn Viktor Heeger, chriftsteller in Gräfenberg, Koppenhaus. Nordmährischer Grenzbote. roč. 54, č. 48, s. 1 – 2.	1928	1
59	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegerovi, Zum 70. Geburtstag Viktor Heegers. Nordmährischer Grenzbote. roč. 54, č. 48, s. 1 – 2.	1928	1
60	Sokl Richard: Viktor Heeger!. Wir gedenken Deiner und vergesten Dich nie!. Freudenthaler Zeitung. roč. 32, č. 63, s. 4.	1935	1
61	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegerovi, Zum Berichte über die Heeger-Feier. Freudenthaler Zeitung.	(1936)	1
62	Wittek Bruno Hans: An Viktor Heeger (Zum 70. Geburtstag am 28. April). Deutsche Post.	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
63	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegerovi, Mähr-Schönberg (Viktor Heeger-Feier).	1928	1
64	Köhler Anna: Morgenpsalm zu Viktor Heegers einjährigen Todestage. Freudenthaler Zeitung	(1936)	1
65	Maschke Wilhelm: Viktor Heeger, der schlesische Heimatdichter 70 Jahre. Nordmährische Kundschau.	1928	1
66	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegerovi, Eine Heergedächtnisfeier. Deutsches Volksblatt. č. 134, s. 6.	1928	1
67	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegerovi, Viktor Heeger 70 Jahre. Altvater. roč. 47, č. 5, s. 1.	1928	1
68	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegerovi, Viktor Heeger-Feier. Freiwaldauer Zeitung. č. 3, s. 2.	1928	1
69	Wittek Bruno Hans: Viktor Heeger. Deutschmährische Blätter. č. 416, s. 5.	1930	1
70	Albrecht Alfr.: Der Dichter der „Seminarlotterie“.	/1923 – 1935/	1
71	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegerovi, Viktor-Heeger-Archiv. Freudenthaler Zeitung.	(1935)	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
71	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegrovi, Für das Viktor-Heeger-Archiv im Museum der Stadt Freudenthal. Freudenthaler Zeitung.	(1935)	1
72	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegrovi, Unbekanntes von Viktor Heeger. Neues Tagblatt. s. 6.	(1936)	1
73	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegrovi, Schriftsteller Viktor Heeger. Deutsche Post.	1928	1
74	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegrovi, Heeger-Feier. Mährisch-Schlesische Preffe.	1928	1
75	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegrovi, Viktor Heeger-Feier in Olmütz. Bohemia Prag.	1928	1
76	Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o Viktoru Heegrovi, Ehrungen Viktor Heegers. Freiwaldauer Zeitung.	1928	1
4. Vyobrazení původce fondu			
77	Portrét Viktora Heegera, tisk	1921	
78	Portrét Viktora Heegera, tisk	/1928/	

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
79	Fotografie výkladu obchodu s vystavenou bustou Viktora Heegera a oznámením o jeho smrti s příloženým negativem	1935	
80	Fotografie lovců s ulovenými zajíci, jednou z osob v pozadí patrně Viktor Heeger	/1910/	
5. Plakáty			
81	Plakát k představení divadelní hry „Hans Kudlich“ v Opavě, barevný tisk	1914	
82	Plakát k představení divadelní hry „Hand Kudlich“ v Opavě, tisk	1914	
83	Plakát k slavnosti výročí Mužského pěveckého spolku v Janově s představením divadelní hry „Hans Kudlich“, tisk	/1914/	
6. Tištěná oznámení			
84	Program oslavy Heegerových sedmdesátých narozenin pořádané spolkem Deutschbund v Bílku, obsahuje i Heegerův životopis sepsaný Erwinem Weiserem, tisk	1928	
85	Nabídka k objednání děl Viktora Heegera se stručnými údaji o autorovi a charakteristikou děl, tisk	1928	
86	Nabídka k objednání děl Viktora Heegera se životopisem autora a stručnou charakteristikou děl, tisk	1935	

Rejstřík smíšený

A

Albrecht Alfr.	70
Alscher Anni	2
Alscher Karl	2
Altvater	67

B

Báseň	50, 51, 52, 53
Berka G. Dr., zástupce spolku Deutsche Schulverein Südmark	3
Bílek	84
Bohemia Prag	75
Brno	23, 30
Bruntál	11, 22

Č

Československo	33
Česká Dlouhá	24
Český Těšín	32

D

Děčín	33
Dekret	1
Deseive, (rodina)	4
Deutsche Post	62, 73
Deutsches Volksblatt	66
Deutschmährische Blätter	69
Divadelní hra	14, 35, 81, 82, 83
Dobřečov	7
Dolní Lipová	9
Druschba, notář	5
Düsseldorf	2

E

Eckert, (rodina)	6
------------------	---

F

Fillak Anton, univerzitní profesor	7
Fischer Robert	8

Fisura Ludwig, hoteliér a restauratér	9
Fotografie	79, 80
Freiwaldauer Zeitung	57, 58, 68, 76
Freudenthaler Zeitung	60, 61, 64, 71
Frömel Meiss	10
Frývaldof	18
G	
Gubz Helene, zástupkyně Deutcher Kulturverband	19
H	
Hartwig Ignaz, tiskař	11
Heckel Josef, emeritní nadučitel	12
Heeger Viktor	1,7, 31, 47, 48, 49, 52, 54, 55, 56,57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64,65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 84, 85, 86
Heinobl Emil, zástupce spolku Sudetengebirgsverein Wien	13
Hoffmann Grete Dr., zástupkyně Deutcher Kulturverband	19
Hoschek Wilhelm, emeritní ředitel školy	14
J	
Janov	83
Jeseník	1, 4, 8, 19
K	
Kedttel	31
Klagenfurt	15
Köhler Anna	64
Koppenhaus	1, 59
Krause W., zástupkyně Deutcher Kulturverband	19
Krommer W., firma	28
Krnov	52
L	
Lakner Karl, právník	27
M	
Mährisch-Schlesische Preffe	74
Masendorf	21

Maschke Wilhelm	65
Moravská Ostrava	17
N	
Neues Tagblatt	72
Nordmährischer Grenzbote	59
Nordmährische Kundschau	65
O	
Olomouc	29, 75
Opava	28, 31, 81, 82
P	
Pernštejn	14
Plakát	81, 82, 83
Pollak Dr.	31
Portrét	77, 78
Praha	34
Program	84
R	
Rakousko	16
Reinold	26
Richter Hans Dr., lékař generálního štábu	15
Ryba Sophie	53
S	
Sbírka	47
Slavnost	54
Scherbaum Hugo, vládní rada Waidhofen a. d. Ybbs	16
Schindler Rudolf, architekt	17
Schlesische Zeitung	58
Schmidt Rosa, zástupkyně Deutscher Kulturverband	19
Schropp	18
Schwarz Lydia, zástupkyně Deutscher Kulturverband	19
Sokl Richard	60
Sonnenberg	59
Stefan Herta, zástupkyně Deutscher Kulturverband	19
Stona Maria, spisovatelka	10
Strohmeier Sepp Ing.	21
Südmark	3

Š

Široká Niva	54
Šumberk	6, 10

T

Thiel Josef Max, obchodník a nakladatel	22
Třebovice	20

V

Vetter, (rodina)	23
Vídeň	1, 5, 13
Vlastivědné muzeum a archiv Třebovice	20

W

Weigl M.	24
Weisser Erwin, novinář	48, 49, 55, 84
Wiessner Anna, učitelka	25
Wig	59
Wittek Edmund	52
Wittek Bruno Hans	54, 62, 69

Z

Zdrasila Adolf, malíř	26
-----------------------	----

Ž

Životopis	48, 49, 84, 86
Žulová	26

Tiráž

Název fondu:	Heeger Viktor
Značka fondu:	V. Heeger
Časové rozmezí:	1896-1935(1938)
Počet ev. jednotek:	21 (1 karton, 2 fotografie na papírové podložce, 1 negativ, 3 plakáty, 1 rukopis, 5 strojopisů, 8 tisků po roce 1800)
Počet inv. jednotek:	86
Rozsah v bm:	0, 12
Stav ke dni:	31. 7. 2015
Fond zpracoval:	Aneta Janková
Pomůcku sestavil:	Aneta Janková
Počet stran:	35
Inventář schválil:	Mgr. Branislav Dorko, Ph.D.

Inventáře a katalogy Muzea Bruntál, příspěvková organizace

Číslo listu NAD: 3

Evid. číslo pomůcky:

Viktor Heeger

1896 – 1935 (1943)

INVENTÁŘ

Zpracovala: Aneta Janková

Bruntál 2015

2. Osobní fond Heeger Viktor, uložený v Muzeu Bruntál, příspěvková organizace

I. Historie původce a archivního fondu Heeger Viktor

Viktor Emanuel Heeger se narodil 28. dubna roku 1858 v horském kraji, ve slezském městě jménem Zlaté Hory. Toto město mělo historický význam. Konaly se zde například čarodějnické procesy a soudy. Jeho rodným domem byl dům č. 21, kde bydlel se svým otcem Moritzem Heegerem, který navštěvoval lesnickou akademii v Marie Brunn. Moritz byl jmenován v Horním Rakousku arcibiskupským vrchním lesníkem, a to ve městě Javorník.⁵⁸ Viktorův otec se oženil s Annou Reineltovou z Jeseníku a Viktor byl jejich druhý syn (celkem měli 3 syny).⁵⁹

Jeho otec byl velký milovník přírody. Malého Viktora učil poznávat přírodu už od malička. Učil se rozlišovat, co je škodlivé a co v přírodě užitečné. Chlapec byl horlivý pozorovatel, velmi vášnivý, nebojácný, přirozený a otevřený. Po otci měl bavorský původ a po matce byl rozeným Slezanem, veselým a laskavým. Moritz byl také umělec, který se zabýval zejména kreslením přírody. Tuto vlastnost zdědil i Viktor. V roce 1864 však jeho otec umírá. Aby synové dosáhli odpovídajícího vzdělání a aby byla situace snesitelnější, tak se matka se syny stěhuje do Opavy na Otickou ulici do domu č. 6. Roku 1865 Viktor začal chodit do prvního ročníku obecné školy v Opavě. V roce 1866 začala válka a školu zavřeli. Heeger často vzpomínal na toto válečné období. Po skončení války, asi za tři roky, pokračoval v návštěvě školy.

⁵⁸MYŠKA, Milan: *Biografický slovník Slezska a severní Moravy*. Ostrava 2012. s. 45 – 47.

⁵⁹ <http://zlatehory.cz/viktor-emanuel-heeger-1858-1935/d-306730/p1=36190>

Po ukončení vzdělání v roce 1872 začal studovat vyšší reálnou školu. Tato škola byla v té době na Solnické ulici. Budova školy byla součástí bývalého dominikánského kláštera. Během prázdninových měsíců trávil čas Viktor se svým strýcem Juliem Schulzem v Heřmanovicích. Julius byl také lesníkem jako Moritz, proto měl Viktor se svým strýcem velmi pevný vztah. Strýc svého synovce také vedl k lásce k přírodě. Tato doba strávená se strýcem, mu připomínala dětství se svým otcem. S ostatními pracovníky jako byli lovci, lesníci, zemědělci, sběrači bobulí vycházel Viktor velmi dobře. Říkávali mu lovec Viktor Schulz. S těmito lidmi žili v jedné chatrči v lese, kde si vyprávěli po večerech strašidelné příběhy. Seznamoval se s jejich dialektem, písněmi a tanci. Byl obeznámen se starými slezskými zvyky a kroji. Jeho bratřenci mu také vyprávěli legendy o hradu Koberstein, které později použil ve své tvorbě v epické formě.⁶⁰ Heřmanovice a okolní vesnice se zapsaly do vědomí Viktora. Postavy, které se objevují v jeho dílech a příbězích, jsou převážně lidé z tohoto prostředí. Jeho další inspirací k tvorbě byla i jeho teta Marie Schulzová.⁶¹

Poté, co dokončil vyšší vzdělání, působil jako učitel na Základní škole ve Velkých Heralticích. Zpočátku čtvrtinu roku učil tři hodiny a jeho měsíční plat byl deset zlatých. Z Heraltic podnikl výlet do Štýrska, kde mu došly peníze na cestu zpět. Bloudil krajem. V jednom městě se připlerl na festival, kde se místní obyvatelé a měšťané veselili a tancovali na zeleném trávníku. Přisedl si ke stolu, kde seděl také ředitel železáren v Heralticích. Ten se svěřil Viktorovi, že jeho šéf bude mít narozeniny a neví, co by měl vymyslet za dárek. Heeger mu poradil, že má vymalovat prázdné zdi a udělat fotografii, kde je šéf obklopen svými pracovníky. Nápad ředitele potěšil, a proto Heegera pohostil ve svém domě a dokonce mu zaplatil cestu zpátky do Heraltic ve Slezku.

⁶⁰ Muzeum v Bruntále, příspěvková organizace, fond Viktor Heeger, životopis napsaný Erwinem Weiserem 14. 4. 1938.

⁶¹ ANDRLE, Petr: *Jak bruntálští postavili z loterie školu*. Čas internetový nezávislý list. Číslo 32, ročník III, 2010, s. 5.

Roku 1879 odchází z Heraltic do Bruntálu, kam byl přeložen. Poté, co nastoupil Heeger na místo pedagoga, vybudoval si náklonnost u tehdejšího ředitele školy Matthiase Hartiga. Byl to laskavý a soucitný muž, jakého v té době bylo těžké najít. Řediteli se na Heegerovi líbila temperamentní nevázanost s komickými nápady. Až do roku 1882 pracoval Viktor jako podučitel. Vyučoval své žáky podle učebních osnov němčinu, zeměpis a dějepis. Brával je do přírody, odhaloval jim krásu a tajemství rostlin i živočichů. Jednou je také vedl do zlatého dolu v Suché Rudné, kde pracoval jeho dobrý přítel Josef Lowag. Studenti Viktora měli rádi pro jeho kladný charakter, přísný liberální postoj, upřímnost, poctivost a otevřené srdce. Díky svým kolegům se stal předsedou okresního sdružení učitelů, vedl Okresní školní radu a byl členem Statní konference učitelů. Všude, kde se objevil, vystupoval jako silný zastánce liberálních učitelů. Mladý Heeger se začal prosazovat i ve společenském životě.⁶² Město Bruntál se od roku 1863 pyšní hasičským spolkem. Do tohoto spolku vstoupil Viktor okolo roku 1880 a popisuje ho jako jeden z nejdůležitějších pro Bruntál. V roce 1882 se účastnil přímo hašení požáru nemocnice v Bruntále. V tomto spolku působili i jeho přátelé Max Thiel a Hans Tögel, o kterých prohlásil, že jsou dobrým příkladem pro toto povolání.⁶³

Heeger byl také vášnivým bruslařem a lyžařem. Často podnikal v zimním období výpravy do hor s přáteli. Jednu takovou uskutečnil i v roce 1885 se svým přítelem Maxem Thielem.⁶⁴

Novinový reklamní článek o lyžích, který tehdy Viktor četl v roce 1885, ho inspiroval natolik, že si nechal poslat lyže od jedné firmy v Oslu, která je vyráběla.⁶⁵ Heeger na lyžích trénoval s nepřekonatelnou vytrvalostí. K lyžím si vyrobil dva metry dlouhé pružné tyče

⁶² Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁶³ HEEGER, Viktor: *Erinnerungsbilder aus meiner und der Freudenthaler Feuerwehr Jugendzeit*. Freudenthaler Ländchen, roč. 12, 13, 1932 – 1933, s. 53 – 58.

⁶⁴ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁶⁵ GRYGAR, Rudolf – ČEP, Marian – ANDRLE, Petr: *Básník, spisovatel, učitel, zakladatel lyžování, člověk Vitor Emanuel Heeger*. Bruntálský Kurýr. Ročník IV., Bruntál 2008, s. 2.

z odolného a lehkého smrkového dřeva. Každý volný zimní čas trávil Heeger na horách a v přírodě zasněžené zimní peřinou. Někteří lidé měli Heegera za blázna.⁶⁶ Když napadl v zimě sníh, zkoušel si lyžování na svahu zámecké zahrady v Bruntále.⁶⁷ O město Bruntál jevil velký zájem a snažil se v něm vytvořit lyžařský spolek. Jeho snaha se začala vyplňovat. Viktorovi dva kamarádi se zajímali o tento sport a v zimě roku 1886 si zakoupili také lyže. S postupem času přicházeli noví stoupenčí tohoto sportu.⁶⁸ Heeger byl jeden z prvních propagátorů, kteří se začali ve velkém zajímat o tento sport.⁶⁹

V blízkém městě Rýmařově se tento sport vyvíjel rychleji a byl o něj také větší zájem. Propagátorem byl samotný Heeger spolu s Maxem Kubinem.⁷⁰ V prosazování tohoto sportu nebyl Viktor s Maxem sám. Pomáhal mu v propagaci Otto Grohmann, vrchní lesmistr, který zkoušel v Jeseníkách jezdit na lyžích, přivezených z Vídně. Další pokusy činil Hugo Pekárek z Vidlí, lesmistr Dressler z Karlovy Studánky a továrník Max Springer z Rýmařova.⁷¹ Od roku 1885 až do roku 1892 se zájem rozrostl natolik, že v roce 1893 v Olomouci vznikl první Moravskoslezský lyžařský spolek. Prvním předsedou byl sám zakladatel Heeger. Spolek se rozvíjel pomalu, ale fungoval tak, jak měl a probouzel v lidech zájem. Na horách a horských vesnicích byly lyže v zimním období nepostradatelné.⁷² V souvislosti s rozvojem lyžařského sportu v Jeseníkách se objevily i první místní firmy, které začaly vyrábět lyže a lyžařské potřeby. Proto jim uspořádal Viktor se svými přáteli v Olomouci první prodejní výstavu.⁷³

Dne 17. července 1882 vyrazil Viktor na dovolenou do Vídně – Klagenfurtu – Lienz. Jeho průvodcem se stal Peter Unterberger, který byl místním horským průvodcem v Alpách.

⁶⁶ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁶⁷ GRYGAR, R. – ČEP, M. – ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 2.

⁶⁸ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁶⁹ http://neviditelnypes.lidovky.cz/osobnost-kdo-u-nas-lyzoval-prvni-d44-p_spolecnost.aspx?c=A121111_204422_p_spolecnost_wag [cit. 25. 6. 2015]

⁷⁰ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁷¹ ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

⁷² Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁷³ ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

Z města Bruntál, odjel Viktor do města Lienz v Tyrolsku a podnikl spolu s Peterem výstup na Grossglockner.⁷⁴ Zastávku si udělal Heeger ještě ve vedlejší vesnici Nussdorf a pak ještě o několik stovek metrů výš, na pastvině nad touto vesnicí. Tam zastihl dva staré pastýře a mladou pastýřku. Poprvé se tu od svého pobytu na Zlatohorsku a v Bruntále setkal s nářečím, které neznal. Byl to nesrozumitelný dialekt. Pasačku chtěl požádat o mléko na zapití, ale nedokázal se s ní dorozumět. Až po delší době si vysvětlili, že pro kyselé mléko se užívá výraz „a gßockte“. Heeger si poznamenal několik replik od pasačky. U staršího pastýře mu oznámila, že je mu již 89 let a že do podzimu zemře. Na adresu mladšího pasačka prohlásila, že je hňup a že je tomu tak už dlouho. Heeger pozoroval způsob mluvy dívky, později tento typ promítl do dalšího díla z roku 1913 „Die Wunderkur“.⁷⁵

Celou cestu popisuje Viktor ve svém deníku: „Čtvrt hodiny před chatami jsem stál jako přikovaný na ohybu cesty bez stromů, protože tady jsem viděl poprvé Grossglockner, což byl můj cíl cesty. Konečně po 2 a půl hodinovém pochodu jsem došel do Kalsu.“ Majitelem hospody, kde byl ubytovaný Heeger, byl Thomas Groder. Ubytoval ho v pokoji č. 8. Výlet s Peterem naplánovali ještě ten den. Z Kalsu se vydali na Stüdlhütte, poté na vrchol Grossglockner. Cesta zpět vedla přes Adlersruhe, Ködnitz (ledovec), chatu Stüdl a údolí Ködnitz. Dvě hodiny po půlnoci se Heeger a Unterberger vydali za světla lucerny na cestu. Počasí se stále více vyjasňovalo a bylo vidět více a více hvězd. Po strmém stoupání dosáhli cíle ve výšce 2 800 metrů. „Popsat tuto cestu je pro mne těžké. Hřeben stoupal na 60° a cesta trvala 3 hodiny.“ V půlce své cesty se podmínky změnilly. Začal prudký nárazový vítr, mlha a přidala se i bouře. Nakonec se počasí proměnilo ve sněhovou vánici. Nadešel jeden z nejdramatičtějších okamžiků výstupu. Vítr nepolevoval, ale začalo se pomalu vyjasňovat. „Uviděli jsme před sebou ve výšce 3 700 metrů vrchol Glockneru. Zadržovali jsme dech a

⁷⁴ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁷⁵ HORNIŠER, Igor: *Cesta Viktora Heegera na Grossglockner v roce 1882*. Sborník Bruntálského muzea. Bruntál 2012, s. 60.

lezli jsme výš a výš. Peter si lehl na vrchol pyramidy a volal, jak jen mohl nejhlasiťěji, snažil se překřičet bouřku.“ Počasí jim dovolilo pouze vystoupit na nižší vrchol hory a poté začali sestupovat zpátky dolů. „Napůl mrtvý jsem padl na matraci, lapal jsem po dechu a třásl se horečkou. Rychle jsem usnul. Když jsem se probudil po těžkých snech, Peter připravil polévku a mou infuzi – rum.“ To byl prakticky konec jejich cesty. Viktor se vydal na zpáteční cestu domů do Bruntálu.

Od roku 1885 působil jako vydavatel periodika *Mährisch-schlesische Jageblatt* (později pod názvem *Illustriertes Österreichisches Jagdblatt*) v Bruntále. Jeho eseje a básně měly historickou hodnotu.⁷⁶ Dokázal použít i svoje znalosti lidového nářečí – slezsko-německého dialektu, který se vyskytuje ve všech jeho dílech.⁷⁷ Svou inspiraci nachází v přírodě. Kromě toho byl zaměstnáván i v zahraničních novinách. Korunní princ Rudolf se nemohl dočkat nové napsané eseje o lovu a rybaření na Moravě a ve Slezsku. Velkého literárního úspěchu dosáhl Heeger v roce 1885 za první vydání, publikované v Bruntále - „*Geschichten vom alten Haymann*“. S ilustrací mu pomohl Richard Assmann v Opavě. Publikovalo se asi 2 000 kusů.

Dne 2. srpna 1887 se oženil Viktor Heeger s Theresou Wurstovou z Bruntálu. Manželského štěstí si užil jen krátkou dobu, protože jeho manželka zemřela 21. července 1892 v Brně ve věku 27 let na šestinedělní horečku. O několik měsíců později jejich dítě Margarete následovalo svou matku. V roce 1892 není schopen pracovat kvůli onemocnění hrtanu, proto na rok přestává učit. Dne 13. března 1893 opouští město Bruntál a svou veřejnou školu. Stěhuje se do Brna, kde začíná editovat noviny. V roce 1895 se opět žení, tentokrát v Brně s Bertou Thielovou, dcerou generálního inspektora Johanna Thiela z Bruntálu.

⁷⁶ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁷⁷ ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

V Brně se Viktor prostřednictvím jeho vynikající politické činnosti stal předsedou německé nacionální strany. Díky své horlivosti Heeger v Brně prohloubil svého německého národního ducha.⁷⁸ V roce 1897 byl zvolen poslancem Říšské rady ve Vídni za městský obvod Frývaldov – Bruntál – Krnov – Město Albrechtice – Horní Benešov, kde vystupoval proti reformnímu úsilí Badeniho.⁷⁹ Vystupoval jako člen německé nacionální strany v rakouském parlamentu, ovšem někteří ho tam nebrali jako pravého Němce. Jeho úsilí nebylo vyslyšeno, například chtěl podpořit spojnici mezi Bruntálem – Andělsko Horou – Malou Morávkou.⁸⁰ V roce 1900 se vzdal mandátu člena Říšské rady a věnoval se jen kulturní a buditecké činnosti. V Olomouci se stal cestovním učitelem ochranného spolku Nordmark a v letech 1903 – 1909 spolku Südmark-Vereines ve Štýrském Hradci.⁸¹ Svůj zájem orientoval především na sever Moravy. Znalosti, které se naučil v mládí od svého otce a strýce, uplatnil i v politice. Snažil se prosadit a utužit tradice severní Moravy, hlavně tíhl k lidovým tancům a obyčejům.

V roce 1907 se mu podařilo zlomit si nadvakrát levou nohu na svém výletě na lyžích. Kvůli zranění musel zůstat v nemocnici ve Štýrském Hradci. Měl dlouhou chvíli, a proto většinu času v nemocnici psal básně. S pomocí profesorů Josefa Matzury a Josefa Schwarze, vydává v Brně díla – „Kobersteiner“ a „Deutschers Maus“. Nejzajímavější báseň díla Kobersteiner je báseň Alrams Tod.

Pro potulné učitele bylo čas od času nutné změnit prostředí, proto se v roce 1909 Viktor stěhuje do Opavy. Důvodem stěhování byla také jeho touha po slezské krajině. Ve Slezsku byl vnímán jako nadšený hlasatel nacionalistického myšlení.

⁷⁸ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁷⁹ MYŠKA, M.: *c. d.*, s. 46.

⁸⁰ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁸¹ HORNIŠER, I.: *c. d.*, s. 59.

Na jaře roku 1912 píše Heeger v bruntálských novinách o nutnosti založení slezského selského divadla. Věřil, že je divadlo nutné postavit pro zdejší obyvatelstvo.⁸² Bylo známo, že Slezani mají drama v krvi, proto vzniklo divadlo na Rejvízu – Reihwiesener Bauerntheatergesellschaft, Reihwiesener Volksbühne.⁸³ Přesné datum založení divadla je 27. října 1912, kde vedoucím společnosti byl Heeger a režisérem učitel Gustav Parg. Tehdy tato divadelní společnost měla celkem 15 členů.⁸⁴ Slezská lidová scéna organizovala každoročně divadelní festivaly na Rejvízu. Tehdy Viktor na popud lidí napsal komedii, která popisovala slezský život na venkově a popisy horalů z výletu z roku 1882 pod názvem „Die Wunderkur“. Komédie se hrála 2., 3. a 4. května roku 1913 v Opavě a měla velký úspěch. Díky takovému úspěchu se začala hrát nejen v Opavě, ale i v jiných částech země. Město Bruntál si slavnostně v roce 1913 připomínalo 700. výročí propůjčení městských práv. Při této příležitosti složil Heeger na objednávku města píseň „Deutsches Paar“. Dne 2. května 1914 se konala v opavském divadle premiéra historické cesty „Hans Kudlich“. Díla Viktora Heegera nacházela uplatnění i ve městech Bruntál, Šumperk a Šternberk. V roce 1916 napsal Heeger „Schlesische Treue“, která byla inspirována horským duchem Pradědem.

Během roku 1916 v Opavě Heeger přispěl k založení sbírky pro nemocné a raněné vojáky v opavské nemocnici. Jednalo se o potraviny a tabákové výrobky. V tomto roce bylo v této nemocnici ošetřeno více jak 1295 vojáků. O několik let později vydal Heeger také válečný deník, který podával informace o válečných taženích a zprávy o vojácích. Těsně před koncem války napsal Heeger moderní báseň, která popisovala tyto události - „Die Drusch-Prämie“.

Hört! War zuerscht hot ausgedroschen,

Dar kriegt a Prämium of de Hand!

⁸² Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁸³ WEISER, Erwin: Viktor Heeger. *Freudenthaler Zeitung* 7. 8. 1935, roč. 32, s. 1 – 2.

⁸⁴ KUBITCZEK, Herta: *Ernstes und Heiteres um Viktor Heeger*. *Deutsche Post*, 22. 11. 1939, s. 21.

Po válce Viktor začal naplňovat své dlouholeté přání – rozvoj lidových pohádek, dialektu, lidových písní a také lidových krojů. Měly v naší vlasti zapuštěné kořeny a byly v popředí.

Divadla ve Slezsku, na Moravě, v Čechách a ve Vídni vyhledávala jeho díla. Byly to hlavně lidové hry, které seznamovaly diváky s tradicí a krásou Slezska. K jeho dílům patřily také komedie – „Pfeifla-Schuster. „Das Kind“ další dílo, žánru drama, které popisovalo rolnickou třídu a jejich majetek. Toto dílo mělo premiéru až ve Vídni a sklidilo velký ohlas. Zatímco v příběhu „Alten Haiman“ vypravěč vytváří obraz slezské obce – vypráví o životě lovce, tak dílo „Köpernikel und Arnika“ vypráví o krnovském malíři Fritzi Raidovi. Jeho příběhy a básně provází primitivní rolnický humor a lidová vtipnost. V posmrtném vydání bohužel neúplném díle „Altvaterbuch“ popisuje zimu v různých částech hor.

Dne 10. září roku 1920 umírá Heegerova druhá manželka Berta. Zemřela na onemocnění plic. V těchto těžkých chvílích se Heeger nechce už dále zdržovat v Opavě, a proto se stěhuje do Jeseníku. Zde hledá novou inspiraci a nové tvůrčí schopnosti na psaní svých veseloher. Přestěhoval se do domu Koppenhaus, kde se mu líbilo (jeho matka pocházela z Jeseníku).⁸⁵ Jeho díla byla doplňována malíři a ilustrátory Richarda Assmanna, Adolfa Zdrázila a Fritze Raida.⁸⁶ Odtud posílal v polovině třicátých let do opavského deníku Deutsche Post přezvaného na Neues Tagblatt, své kritické „Koppenbriefe“.⁸⁷ Město Jeseník bylo významné především svými lázněmi, které byly cílem významných umělců, básníků, turistů. Ve svém novém domově hostil např. slavnou slezskou básníčku Marii Stonu, dále hraběnku Edith Salburg, která se s ním i vyfotila. Právě ona je známá svými sociálními a satirickými romány.

⁸⁵Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁸⁶GRYGAR, R. – ČEP, M. – ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

⁸⁷MYŠKA, M.: *c. d.*, s. 46., Heeger publikoval i další básně, v roce 1922 např.: HEEGER, Viktor: *Die herzen empor!* Freudenthaler Ländchen, roč. 1 – 3, 1921 – 1923, s. 73.

Jeho další ženou se stala vnučka lékaře Priessnitze, Zdenka Fiedrich Ripper Priessnitz. Pocházela z Jeseníku, milovala umění a přírodu, proto si ji Heeger zamiloval. Tato léta byla pro něj nejšťastnější. Často s manželkou chodívali do překrásné přírody a na lovy, což byla Heegerova srdeční záležitost. Ve svých pamětech popisuje tyto události jako nejkrásnější v jeho životě.⁸⁸ Tráví také hodně času se svým přítelem Ludwigem Grandem.⁸⁹

V lednu 1922 se obrátil olomoucký arcibiskup Antonin Stojan na věřící pastýřským listem, aby podpořili výstavbu kněžského chlapeckého semináře v Bruntále.⁹⁰ Vznikl spolek na stavbu tohoto semináře s počátečním vkladem dva miliony korun. V roce 1919 byl chlapecký kněžský seminář provizorně umístěn ve 2. patře bruntálského zámku jako částečná náhrada za zrušený dvojjazyčný seminář v Kroměříži v roce 1918. Heeger se do této události také angažoval, založil loterii podporující stavbu semináře. V Praze dne 5. září 1923 bylo vyhlášení loterie povoleno ministerstvem financí. Celková hodnota činila 500 000 korun, která zaručovala 7 000 výher. Los stál 4 koruny, hlavní cenou byla selská usedlost v Bruntále, druhou cenou byl automobil a třetí cenou byly svatební šaty. Dne 9. listopadu se uskutečnil tah losů. V roce 1924 napsal Viktor divadelní hru „Die Seminarloterie“. Jednalo se o komedii, kde uplatnil zkušenosti z průběhu loterie. Nakonec se vybralo přes 7 milionů a stavba na jaře 1924 mohla začít. V roce 1926 byla vysvěcena kaple a budova byla dokončena. Do studia nastoupilo přes 200 seminaristů.⁹¹

Do přírody a lesa chodil nejen lovit, ale také miloval ten „strašidelný klid“ a pozorování zvířat. „Na nejvyšším vrcholu sedící a čekající na ranní modlitbu. Skřivan lesní, nedaleko od něj je drozd zpěvný a tu a tam prolítne kos černý. Mezitím východní strana

⁸⁸ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁸⁹ Celý fond Ludwiga Grandeho je uložen v Zemském archivu v Opavě.

⁹⁰ Velmistř Řádu německých rytířů, probošt Paul Heider vydal v Opavě podobnou výzvu

⁹¹ GRYGAR, R. – ČEP, M. – ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 4 - 5.

oblohy byla přeměněna na růžovou barvu. I sundal jsem klobouk a pozdravil jsem božstvo svaté“, řekl Heeger a vydal se na cestu zpět domů.

V oblasti rybaření byl Heeger také známý. V Bruntále se naučil rybaření od svého přítele a architekta Franze Meissnera. Byl pro něj stejnou vášní jako hony a lovy v lese. V polovině listopadu roku 1924 se vydal na cestu za rybařením na Slovensko, následně pak do Kahn (město na severu Rakouska).

V roce 1924 bylo Heegerovi 66 let, byl stále pohledný a nestárnoucí muž. V těchto letech však vyměnil své výlety za pohodlné křeslo a teplá kamna. V psaní nepolevil a psal i další lidové hry, které se ale nepublikovaly – "Die drei Mütter" a "Vetter Vinz".

Rok 1928, kdy Heeger slavil 70. narozeniny, mu přijeli blahopřát jeho známí. Přátelé z domova i cizích zemí, přinášeli mu dárky i ocenění a posílali mu spousty blahopřání. V některých městech mají po něm pojmenované ulice.⁹²

Dohromady měl Heeger 3 děti. Syn Hermann Heeger, narozený 3. 9. 1888. Stejně jako jeho otec se vydal na spisovatelskou dráhu. Zemřel roku 1958 Knittelfeld (Štýrsko, Rakousko)⁹³ Dcera Anna Marie Heeger (později Wolf), narozená 20. 4. 1891 a Herta Kubitschek, narozená roku 1899⁹⁴. Anna Marie Wolf v roce 1932 bydlela na Hoštické ulici 32 a.⁹⁵ Herta Kubitschek se svým manželem Erwinem v téže roce bydlela na Bartoníčkové ulici 34.⁹⁶ Tyto adresy dcer jsou stejné i v roce 1938.⁹⁷ Celkem měl 6 vnoučat. Věřil, že rodina je základem celého lidského života. Vnuky učil milovat přírodu a zvířata, stejně jak to učil Viktora jeho otec a strýc. Jeho vnuk Erhardt o něm prohlásil: „Mám nejlepšího dědu na celém světě, nikdo nemá lepšího dědu než já“.

⁹² Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁹³ GOTTWALD, Adolf: *Freudenthal und seine Kreisgemeinde*. Esslingen 1990, s. 367.

⁹⁴ KÖNIG, Walter Josef: *V. H. Bibliographie*. Wolfratshausen 1966, s. 8.

⁹⁵ Adress- und Geschäftsbuch von Troppau sowie von Katharein (Kateřinky) Gilschwitz (Kylešovice) u. Jaktar (Jakař), 1932 s. 256.

⁹⁶ Adress- und Geschäftsbuch von Troppau sowie von Katharein (Kateřinky) Gilschwitz (Kylešovice) u. Jaktar (Jakař), 1932 s. 120.

⁹⁷ Adress-Geschäfts-und Personal-Handbuch von Troppau, 1938 s. 433 a 575.

V roce 1934 odešel z Koppenhaus zpátky do Opavy, kde bydlel se svými rodinnými příslušníky, kde ho také navštěvoval jeho přítel Franz Matzner. Oba přátelé měli spoustu volného času, často vzpomínali na svou minulost. Heegerovo zdraví začalo pokulhávat a byl odvezen do lékařské péče do Opavy. Z nemocniční postele už nevstal, jeho poslední slova, co napsal Matznerovi, byla:

„Milý starý příteli,

mnohokrát ti děkuji za tvůj milý dopis! U postele mi stojí dva lékaři (Dr. Pendl a Dr. Schubert), zjistili, že mám špatné srdce.“

Dále ve svém dopise píše, že mu srdce selhalo, děkuje Matznerovi a jeho rodině, a doufá, že ho přijdou brzy navštívit. Nakonec všechny zdraví.

Tento dopis byl poslední, co napsal. O několik dní později, dne 5. srpna 1935 umírá. Odvážný a ochotný muž, ale nadále žije v historických listech a ve svých dílech.⁹⁸ V Opavě dne 8. srpna byl Heeger na opavském hřbitově pohřben. Jeho pohřeb se stal manifestací němectví celé jesenické oblasti. Pohřbu se zúčastnili zástupci všech obcí a do jeho hrobu byla vložena prst' z vrchu Koppenberg (Biskupská kupa).⁹⁹ Jeho pískovcový náhrobek ve tvaru lucerny můžeme najít i v dnešní době na opavském hřbitově.¹⁰⁰ Autorem náhrobku je Engelbert Kaps, který postavil na hrobě Heegera a jeho ženy Berty boží muka. Na profilovaném soklu stojí hranolový dřík s nápisy. Nad portálkem jsou zdobené květy. Na dřík nasedá kaplice s hranami, kterou nesou čtyři andělé. Na profilované stříšce byl původně kovový kříž, který v dnešní době se zde nenachází. Tato netradiční plastika vychází z katolické zbožnosti Slezanů.¹⁰¹

⁹⁸ Muzeum v Bruntále, p. o., fond V. Heeger, životopis.

⁹⁹ MYŠKA, M.: *c. d.*, s. 46.

¹⁰⁰ GRYGAR, R. – ČEP, M. – ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 6.

¹⁰¹ ŠOPÁK, Pavel a kol.: *Neklidné století: České Slezsko a Ostravsko od první světové války do listopadu 89. sv. 6*, Opava 2015 s. 276 – 277.

Dne 28. června roku 1936 byla na Heegerově rodném domě č. p. 21 na náměstí Svobody ve Zlatých Horách umístěna pamětní deska. Tato mramorová deska s reliéfem hlavy Viktora a postraními symboly Pradědu a Koberštejnu, vyjadřující jeho tvorbu, byla vytvořena akademickým sochařem Josefem Obethem. Slavnostní odhalení se slavilo po dva dny s přítomností tisíce lidu z celého Slezska. Ve spodní části desky byl vytesán slavný výrok Heegera: „Mit prüfendem Auge genoss ich die Fremde, mit ganze Seele aber die Heimat“.¹⁰² V překladu: „Zkoumajícím okem jsem vnímal cizinu, celou duší ale svoji vlast.“¹⁰³ Bohužel po roce 1945 byla jako mnoho jiných pamětních desek zničena.¹⁰⁴ Dne 27. srpna 1936 byl odhalen na krnovském Cvilíně památník s portrétními reliéfy tří slezských umělců a básníků: B. H. Witteka, V. E. Heegera a hudebního skladatele E. S. Engelsberga. Autorem je známý sochař J. Obeth.¹⁰⁵ Památník se skládal ze tří hranolů vystavěných ze žulových kvádrů a dotvořených soustavou zídek stejného materiálu. Architekt památníku byl Oskar Wittek, který památník zdařile usadil do vrcholové části kopce před tamní poutní chrám. Na jednotlivé hranoly umístil sochař J. Obeth reliéfní busty umělců z bílého mramoru. Bohužel vzhled památníku je znám pouze z fotografií z odhalení a pozdějších let, před jeho zničením.¹⁰⁶ Po roce 1945 byl památník na Cvilíně zlikvidován.¹⁰⁷ Do roku 1945 se dnešní Bezručova ulice ve Zlatých Horách jmenovala Heegerova. Na západním svahu Biskupské kupy je „Heegerova vyhlídka“, která nám tohoto básníka připomíná. Jedná se o malou plošinku se skalním výstupkem, kde je umístěna pamětní deska s portrétem V. Heegera. V červenci roku 2005 byla tato pamětní deska zřízena panem Petříkem.¹⁰⁸ Vyhlídka poskytuje překrásný výhled na

¹⁰² ČEP, Marian: *Viktor Emanuel Heeger*. Čas internetový nezávislý list. Číslo 32, ročník III, 2010, s. 11.

¹⁰³ TINZOVÁ, Bohumila – ČEP, Marian: *Sochař Josef Obeth – život a dílo*. Opava 2008, s. 58.

¹⁰⁴ ANDRLE, P.: *c. d.*, s. 9.

¹⁰⁵ ČEP, M.: *c. d.*, s. 11.

¹⁰⁶ TINZOVÁ, B. – ČEP, M.: *c. d.*, s. 56.

¹⁰⁷ V SOKA Jeseník je uložen návrh památníku architekta Oskara Witteka, stejně tak pozvánka na odhalení památníku a pamětní karta.

¹⁰⁸ ČEP, M.: *c. d.*, s. 11.

Šerák, Praděd, část Zlatohorska a Kralický Sněžník.¹⁰⁹ Dne 26. dubna roku 2008 se uskutečnila akce v místech Heegerovy vyhlídky. Akce měla připomenout 150. výročí narození Heegera, jeho život a dílo.¹¹⁰

Po smrti Viktora, jeho syn Hermann v roce 1936 vydal knihu o svém otci a výbor z jeho spisů, včetně bibliografie.¹¹¹ Pozadu nezůstala ani jeho dcera, která stejně jako její bratr píše o tom, jaký Viktor byl ve skutečnosti. Převážně to jsou vzpomínky na rané dětství a rodinné přátele.¹¹²

O Heegerovi psali i další autoři. Na prvním místě se zajímal o Heegera Erwin Weiser (1879 – 1968). Nejprve působil jako sazeč a od února 1907 byl vedoucí knihtiskárny W. Krommer v Bruntále. Do Bruntálu se přestěhoval se svými rodiči v roce 1881. Byl redaktorem *Freudenthaler Zeitung* a kurátorem Městského muzea Bruntál v letech 1927 – 1945. Funkci kurátora převzal po Juliu Ochetzovi. Pro svou angažovanost v NSDAP v letech 1938 – 1945 byl v roce 1947 odsouzen Mimořádným lidovým soudem v Opavě k 10 letům těžkého žaláře, které nastoupil na Mírově. Po propuštění od roku 1953 pokračoval ve vydávání krajanského časopisu *Freudenthaler Ländchen*.¹¹³ Erwin se zajímal nejen o Heegera, ale i o další významné osobnosti, které působily, a byly spjaty s městem Bruntál. Ve fondu Heegera je možné nalézt Erwinovy poznámky na korespondenci a v novinových výstřižcích Heegera. Erwin vytvořil k Heegerovi i životopis.

¹⁰⁹ <http://www.zlatehory.cz/viktor-emanuel-heeger-1858-1935/d-306730/p1=36190> [cit. 25. 6. 2015]

¹¹⁰ http://bruntalsky.denik.cz/kultura_region/akce-pripomene-viktora-emanuela-heegera-20080423.html [cit. 25. 6. 2015]

¹¹¹ HEEGER, Hermann: *Viktor Heeger ein teuer Schlesier*. Krnov 1936.

¹¹² KUBITZEK, Herta: *Ernstes und Heiteres um Viktor Heeger*. Neues Tagblatt, 14. august 1938, s. 17.

¹¹³ SOKA Bruntál, fond ONV Bruntál, kart. 2. MB, karton MB 1921 – 1944, dopis z 21. září 1942 – soupis velikých Němců kresu Bruntál – doplněk rukou Erwina Weisera v roce 1945.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu Heeger Viktor

Fond vznikl z činnosti Viktora Heegera, respektive z činnosti kurátora bruntálského městského muzea Erwina Weisera, jenž se Heegerově osobě průběžně věnoval. V rámci své muzejní, badatelské a publikační činnosti Weiser v průběhu let shromáždil řadu dokumentů, které evidoval jako tzv. Heegerův archiv, avšak tato uměle vytvořená sbírka, jež byla původně uložena v bruntálském městském muzeu, neměla žádný systém ani evidenci. Za bližší neznámých okolností a rozvněž bez jakékoli evidence byla část tohoto souboru převzata do bruntálského okresního archivu a v roce 2006 převezena do rekonstruované budovy Státního okresního archivu Bruntál se sídlem v Krnově, Říční okruh 12. Větší část Weiserem shromážděných písemností týkajících se Viktora Heegera se současně nachází v Muzeu v Bruntále, příspěvkové organizaci.

Po smrti Viktora Heegera veškerou pozůstalost shromáždřoval v Německém městském Muzeu v Bruntále Erwin Weiser, jako tehdejší pracovník této instituce. Weiser shromažřoval nejen pozůstalost Heegera, ale i dalších významných představitelů Slezska.

III. Archivní charakteristika fondu Heeger Viktor

Písemnosti se dochovaly z let 1896 – 1935 (1943). V roce 2015 byl fond uspořádan podle upraveného doporučeného třídícího schématu (Ederová, R. – Podaný, V.: K problematice osobních archivních fondů. Sborník archivních prací, 34, č. 2, s. 310 – 350.):

A. ŽIVOTOPISNÝ MATERIÁL

1. Osobní deník

B. KORESPONDENCE

1. Přijata

a) Osobní

b) Úřední

c) Blahopřání

2. Odeslaná

C. LITERÁRNÍ ČINNOS PŮVODCE FONDU

1. Umělecká díla

2. Příručky, slovníky

3. Dokumentární díla

4. Básně a písně

5. Novinové příspěvky

D. PÍSEMNOSTI Z VEŘEJNÉ ČINNOSTI PŮVODCE FONDU

1. Dobročinná činnost

E. ILUSTRAČNÍ MATERIÁL O PŮVODCI FONDU

1. Životopisy

2. Vzpomínky, oslavné projevy a díla

3. Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o původci fondu

a) Novinové články o životě Heegerera

b) Novinové články o narozeninách Heegerera

c) Novinové články o dílech Heegerera

d) Novinové články o smrti a památníku Heegerera

4. Vyobrazení původce fondu

5. Plakáty

6. Oznámení

F. MATERIÁL SOUVÍSEJÍCÍ S PŘÁTELI, HERCI A DALŠÍMI LIDMI SPOJEDNÉ S PŮVODCEM

1. Korespondence po smrti původce

2. Vyobrazení osob spjatými s původcem a přírodou

Oddíl *Životopisný materiál* reprezentuje pouze osobní deník z roku 1882, kde se Heeger vydává na cestu na Grossglocner. Jádrem fondu tvoří oddíl *Korespondence*, která je rozdělena do tří částí. Vzhledem k velkému počtu dopisů, jsem zvolila toto rozdělení: osobní, úřední a blahopřání. Hlavní náplní dopisů u osobní korespondence je rozmluva se svými přáteli a rodinou, proto jednotlivé dopisy nerozepisuji. Ty dopisy, které jsou více rozepsané, pojednávají o záležitostech divadelních her (např. Hans Kudlich). Druhá část korespondence úřední obsahuje hlavně záležitosti týkající se honorářů, vyúčtování divadelních představení a různé druhy povolení. Třetí část bohaté korespondence, tvoří různě zpracovaná blahopřání k sedmdesátým narozeninám. Korespondenci, která je uložena v Muzeu Bruntál jsem opatřila příslušnými dny a měsíci, pro lepší přehlednost. V SOkA Bruntál se sídlem v Krnově bylo od těchto dat upuštěno, archivní předpisy toto nevyžadují. Čtvrtá část obsahuje odeslanou korespondenci, kterou původce posílá Ministerstvu školství nebo nakladatelství W. Krommer. Při pořádání tohoto oddílu jsem vycházela z metodického návodu č. 1/2012 odboru archivní správy a spisové služby MV k vedení evidence Národního archivního dědictví.¹¹⁴ Metodika mi pomohla účelně vytvořit hlavně oddíl úřední korespondence, kde jsem názvy spolků ponechala v německém jazyce a do závorek jsem je překládala do jazyka českého. U jednotlivých dopisů jsem neuváděla počet kusů, pokud se jednalo pouze o jeden kus. Při více kusech jsem množství uvedla do závorek. V inventárním seznamu jsem uváděla dle dostupnosti profese jednotlivých odesílatelů. *Literární činnost původce fondu* reprezentuje několik ukázek z Heegerovy tvorby nejen dramatické, lyrické, či beletristické, ale i dokumentární a pár novinových příspěvků. Oddíl *Písemnosti z veřejné činnosti původce fondu*

¹¹⁴ Metodický návod č. 1/2012 odboru archivní správy a spisové služby MV k vedení evidence Národního archivního dědictví, s. 69 – 71.

tvoří archiválie dokumentující Heegerovu dobročinnou sbírku ve prospěch slezských vojáků v období první světové války. *Ilustrační materiál o původci fondu* je tvořen několika variantami Heegerových životopisů sestavených Erwinem Weiserem, dále příspěvky o Heegerově osobě, plakáty k představení jeho divadelních her a oznámeními týkající se především Heegerovy literární produkce. Velkou část tvoří výtisky novin a novinové výstřižky, které jsou rozděleny na čtyři části: o životě, narozeninách, dílech, smrti a památníku Heegera. Poslední část tvoří *Materiál související s přáteli, herci a dalšími lidmi spojené s původcem*. V tomto oddíle je řazena jedna korespondence, která řeší záležitosti po smrti Heegera. Druhou část tvoří fotografie přátel původce a obrázky zvířat z přírody.

Při zpracování fondu nebyla provedena vnitřní skartace. Korespondence byla řazena abecedně. Veškerý materiál tvořící fond je z praktických důvodů uložen v kartonu. Písemnosti ve fondu jsou psány německy, posteriora tvoří dokumenty vzniklé po Heegerově smrti, respektive dokumenty vzniklé v souvislosti s jeho úmrtím. U tiskového materiálu po roce 1800, fotografií, pozvánek a plakátů nejsou uvedena čísla kartonu, protože tvoří samostatné inventární jednotky.

Z důvodů větší přehlednosti byl k fondu vyhotoven rejstřík jmenný, místrní a věcný. Fond se dochoval v dobrém fyzickém stavu.

V Muzeu Bruntál, příspěvková organizace, je uložen ještě jeden karton (0, 12 bm), který má muzeum již zpracován. Je opatřen evid. č. 270/85, pod názvem Heeger – pozůstalost. Obsahuje 175 ks archiválií. V tomto kartonu můžeme najít podobné archiválie jako ve fondu, který jsem zpracovala já. Hlavní část kartonu obsahuje korespondenci, novinové výstřižky o původci fondu a životopisy sepsané Erwinem Weiserem. Karton dále obsahuje programy divadelních her jako např. Hans Kudlich, Die Wunderkur a Das Kind, fotografie Heegerova divadla nebo jeho osoby jako myslivce.

Rozsah fondu ke dni zpracování činní 0, 36 bm a tvoří jej 538 inventárních a 192 evidenčních jednotek (3 kartony, 28 fotografií na papírové podložce, 28 plakátů, 14 rukopisů, 16 strojopisů, 97 tisků po roce 1800)

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu Heeger Viktor

Osobní fond Viktora Heegera poskytuje omezené možnosti dokumentovat nejen životní dráhu, ale především spisovatelskou a dobročinnou činnost původce. Nejcennější část fondu tvoří korespondence adresovaná Heegerovi, množství informací o jeho osobě poskytují nejen životopisy sepsané Erwinem Weiserem, ale rovněž i soubor novinových příspěvků věnovaných osobě Heegera. Tento osobní fond je tak zajímavým zdrojem informací pro badatele v oblasti německé literární tvorby ve Slezsku a dílčím způsobem rovněž doplňuje stejnojmenný fond uložený v Muzeu v Bruntále.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu Heeger Viktor

Fond uspořádala, inventář sestavila, úvodem a rejstříky opatřila Aneta Janková v Muzeu Bruntál, příspěvková organizace v červenci 2015. Rozsah fondu ke dni zpracování činní 0, 36 bm a tvoří jej 538 inventárních a 192 evidenčních jednotek (3 kartony, 28 fotografií na papírové podložce, 28 plakátů, 14 rukopisů, 16 strojopisů, 97 tisků po roce 1800)

Seznam pramenů a literatury

Prameny

3. Muzeum v Bruntále, příspěvková organizace, fond Viktor Heeger, životopis napsaný Erwinem Weiserem 14. 4. 1938.
4. SOkA Bruntál, fond ONV Bruntál, kart. 2. MB, karton MB 1921 – 1944, dopis z 21. září 1942 – soupis velikých Němců okresu Bruntál – doplněk rukou Erwina Weisera v roce 1945.

Literatura

19. MYŠKA, Milan: *Biografický slovník Slezska a severní Moravy*. Ostrava 2012.
20. KUBITZEK, Herta: *Ernste sund Heiteres um Viktor Heeger*. Neues Tagblatt, 14. august 1938, s. 17.
21. HEEGER, Hermann: *Viktor Heeger ein teuer Schlesier*. Krnov 1936.
22. TINZOVÁ, Bohumila – ČEP, Marian: *Sochař Josef Obeth – život a dílo*. Opava 2008, s. 58.
23. ČEP, Marian: *Viktor Emanuel Heeger*. Čas internetový nezávislý list. Číslo 32, ročník III, 2010, s. 11.
24. KÖNIG, Walter Josef: *V. H. Bibliographie*. Wolfratshausen 1966.
25. GOTTWALD, Adolf: *Freudenthal und seine Kreisgemeinde*. Esslingen 1990.
26. HEEGER, Viktor: *Die herzen empor!* Freudenthaler Ländchen, roč. 1 – 3, 1921 – 1923.
27. KUBITCZEK, Herta: *Ernstes und Heiteres um Viktor Heeger*. Deutsche Post, 22. 11. 1939.

28. WEISER, Erwin: Viktor Heeger. Freudenthaler Zeitung 7. 8. 1935, roč. 32.
29. HORNIŠER, Igor: Cesta Viktora Heegera na Grossglockner v roce 1882. Sborník Bruntálského muzea. Bruntál 2012.
30. GRYGAR, Rudolf – ČEP, Marian – ANDRLE, Petr: Básník, spisovatel, učitel, zakladatel lyžování, člověk Vitor Emanuel Heeger. Bruntálský Kurýr. Ročník IV., Bruntál 2008.
31. HEEGER, Viktor: *Erinnerungsbilder aus meiner und der Freudenthaler Feuerwehr Jugendzeit*. Freudenthaler Ländchen, roč. 12, 13, 1932 – 1933.
32. ANDRLE, Petr: Jak bruntálští postavili z loterie školu. Čas internetový nezávislý list číslo 32, ročník III, 2010.
33. Adress- und Geschäftsbuch von Troppau sowie von Katharein (Kateřinky) Gilschwitz (Kylešovice) u. Jaktar (Jakař), 1932.
34. Adress-Geschäfts-und Personal-Handbuch von Troppau, 1938.
35. Metodický návod na pořádání osobních fondů z roku 2000.
36. Metodický návod č. 1/2012 odboru archivní správy a spisové služby MV k vedení evidence Národního archivního dědictví.

Webové stránky

4. http://bruntalsky.denik.cz/kultura_region/akce-pripomene-viktora-emanuela-heegera-20080423.html [cit. 25. 6. 2015]
5. <http://www.zlatehory.cz/viktor-emanuel-heeger-1858-1935/d-306730/p1=36190> [cit. 25. 6. 2015]
6. http://neviditelnypes.lidovky.cz/osobnost-kdo-u-nas-lyzoval-prvni-d44-/p_spolecnost.aspx?c=A121111_204422_p_spolecnost_wag [cit. 25. 6. 2015]

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
------------	-------	---------------	--------------

Inventární seznam

A. ŽIVOTOPISNÝ MATERIÁL

1. Osobní deník

1	Osobní deník Viktora Heegera s cestou na Grossglockner v roce 1882	1882	1
---	--	------	---

B. KORESPONDENCE

1. Přijatá

a) Osobní

2	Bithmann Julius, Jeseník, 25. ledna	1924	1
3	Blitz Mika, 7. listopadu	1928	1
4	Bloth Alfons	1919	1
5	Böhm Marie, neteř Heegera, posílá fotografie	1928	1
6	Daniel Hans, žádá Heegera, aby přijel do Brna	/1858 – 1935/	1
7	[Emeroend], Opava, 12. března	1914	1
8	Ficker Wilhelm, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 18. května a 28. října, (2 ks)	/1923 – 1924/	1
9	Frank Fridrich, německý politik, 4. října	1923	1
10	Frömel Hedwig, záležitosti div. hry Die Wunderkur, 26. září	1919	1
11	Frenzel Kurt, učitel a organizátor divadelních představení, 4. a 16. ledna, (2 ks)	1924	1
12	Fenke Hermann, učitel, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 31. října	1923	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
13	Gewgengg, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 27. října	1923	1
14	Gohlbaum Lisa, neteř Heegera, posílá fotky svých dcer	1928	1
15	Grof Kamil, 4. května	1923	1
16	Haasner Otto, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 6. listopadu	1923	1
17	Hájek F., 21. a 23. ledna, (2 ks)	1914	1
18	Hanel Josef, záležitosti div. hry Pfeifla-Schuster, 8. prosince	1926	1
19	Hanel, přítel, 21. dubna	1928	1
20	Hansl Rudolf, přítel, 29. ledna	/1920 – 1935/	1
21	Hartmann Ig., posílá seznam jmen ke hře Das Kind	/1921 – 1935/	1
22	Heirrys, záležitosti divadelní hry Die Wunderkur, 15. února	1920	1
23	Himke Emil, ředitel školy v Rudné pod Pradědem, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 16., 29. a 31. října, (3 ks)	1923	1
24	Huost B., 20. října	1923	1
25	[Ihinn], záležitosti divadelní hry Hans Kudlich, 11. května	1914	1
26	Jahn Ant[on], malíř, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 10. výročí, 23. října	1923	1
27	Jantsch Gustav Ing., profesor chemie, Opava, 14. července	1913	1
28	[Jomainn], přípravy na oslavu Heegerových narozenin, 16. května	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
29	Joschek Franz, 28. října	1929	1
30	Kapt Rudolf, organizátor divadelních představení, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 28. října	1923	1
31	Karger Adolf, Anderlík Richard, nakladatelé, autoři pohlednic, 14. března	1928	1
32	Kiech Alfred, přítel, rozpis na divadelní hru Die Wunderkur, 20. února	1914	1
33	Kipper Josef, 9. února	1914	1
34	Kleiber Franz, záležitosti div. hry Das Kind, 13. listopadu	1921	1
35	Kraubeag, lékárník, St. Gotthard-Apotheke, 26. listopadu	1920	1
36	Kurt Franzel, rozpis herců na div. hru Hans Kudlich, 16. ledna	1924	1
37	Künden Emil, přítel, 7. července	1928	1
38	Lackner Josef, divadelní ředitel, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 9. listopadu	1923	1
39	Letnik Alois, ředitel divadla A. E. Schubert, Krnov, 24. února	1914	1
40	Löblichen Anton, prosí o zaslání div. listu, 12. října	1921	1
41	Ludi, přítel, 26. května	1928	1
42	Ludwig Viktor, 7. července	1920	1
43	Ludwig Walter, spisovatel, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 21. října	1936	1
44	Makner Oskar, učitel, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 3. října	1923	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
45	Mocker Emil, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 6. listopadu	1923	1
46	Müller K., spisovatel, zve na div. hru Die Wunderkur, 6. března	1925	1
47	Navrátil Mathias, kaplan v Hennersdorf, záležitosti div. hry Die Wunderkur, 13. prosince	1923	1
48	Neurath Rudolf, Dr., profesor, 22. ledna	1924	1
49	Nitsche Josef, 25. dubna	1928	1
50	Nitra Rudolf, Český Těšín, 19. dubna	1928	1
51	[Nüolen], duben	1933	1
52	Peikert Hanus, Budapešť, 28. února	1928	1
53	Piller Josef, ředitel divadla, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 23. října	1928	1
54	Pollak Anton, učitel, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 10. prosince	1923	1
55	Ponyse Josef Augen, uložený v obálce, 19. listopadu	1928	1
56	Pospiechil Arnold, učitel, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 1. prosince	1923	1
57	Ralffelsen, telegram, prosí o zaslání div. hry Hans Kudlich do Karlových Varů, 2. října	1923	1
58	Rart, přítel, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 13. a 30. října, (2 ks)	1923	1
59	Roger Karl, herec, 27. dubna	1933	1
60	Rigger, Jeseník	1932	1
61	Rudlich Karl, pastýř, 7. května	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
62	Sa[uank], 7. prosince	1922	1
63	Scharbert M., záležitosti div. hry Hans Kudlich, 6. října	1923	1
64	Schenka Franz	1923	1
65	Schmidt Oskar, vedoucí divadla v Horšovském Týně, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 1. září a 19. listopadu, (2 ks)	1923	1
66	Schönberg M., kooperátor, Rapotín, 3. dubna	1914	1
67	Schroth Ludwig, přítel, 9. března	1928	1
68	Schubert Eduard, divadelní ředitel v Rýmařově, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 14. listopadu	1923	1
69	Schuster, přítel, 16. března	1928	1
70	Sigmund Adach, přítel, 11. srpna	1928	1
71	Silke S., záležitosti divadelní hry Die Wunderkur, 22. prosince	1913	1
72	Skun[sber]g Rudolf, 21. září	1923	1
73	[Sopaczta] Josef, prosba o hru Heegerových divadelních her v divadle v Brně, 4. července	1928	1
74	[Soreid] Otto, přítel, žádá o vytvoření proslovu na přednášce, 5. listopadu	1928	1
75	Späth Wilhelm, ředitel školy v Boidensdorf, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 8. a 25. listopadu, (2 ks)	1923	1
76	Steiger Anton, zaměstnanec Deutsche Woche, oznámení o 100. výročí narození Hanse Kudlicha, 10. a 18. října, (2 ks)	1923	1
77	Teichmen, 1. ledna	1942	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
78	Tichy Franz, přítel, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 10. listopadu	1928	1
79	Tindl Josef, přítel, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 11. září	1923	1
80	Tögl Anna, učitelka, 2. července	1919	1
81	Vichtner Adolf, 9. května	1928	1
82	[Wecheit], 24. dubna	1928	1
83	Weiger Karl, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 15. října	1923	1
84	Weiser Erwin, kurátor bruntálského městského muzea, dopis obsahuje článek o Viktoru Heegerovi od Weisera	1919	1
85	Wider Jos[ef], Dr., přítel, básník, vyúčtování za hru Hans Kudlich, 26. března a 21. dubna, (2 ks)	1914	1
86	Willseher Brund, učitel, záležitosti div. hry Die Wunderkur, 13. září	1925	1
87	Wolf Anna a Heeger Hermann, děti Heegera, 27. července	1935	1
88	Wolf W. J., Opava, 20. února 1924 a 14. března 1928, (2 ks)	1924 – 1928	1
89	Wüsren, přítel, záležitosti divadelní hry Hans Kudlich, 14. listopadu	1923	1
90	Zandring Alan, učitel, rozpis herců na div. hru Hans Kudlich, 26. dubna	1927	1
91	Zips F., ředitel školy v Hodonicích, 16. ledna	1914	1
92	Zdrasila Ad[olf], přítel, malíř a grafik, záležitosti div. hry Der Kobernstein, 20. července	1931	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
2. Úřední			
93	Baier Lud[vik], předseda Bund der Deutschen Nordmährens (Svaz Němců Severní Moravy), 10. června	1921	1
94	Bund der Deutschen Landjugend Bezirksleitung in Komotau (Svaz německé mládeže v Chomutově), záležitosti div. hry Hans Kudlich, 10. a 18. prosince, (2 ks)	1923	1
95	Bürgermeisteramt Troppau (Kancelář starosty Opava), povolení na divadelní představení v Opavě, 7. března a 2. dubna 1914 a 27. května 1915, (3 ks)	1914 – 1915	1
96	Der Vorstand in Hindenburg (Výkonná rada v Hindenburgu), 8. března	1927	1
97	Deutschösterreichische Hauptstelle für Jugendpflege (Německo-rakouská kancelář pro péči o mládež), 1. prosince	1917	1
98	Distreil, předseda Deutschmährische Heimat (Německomoravská domovina), Brno, pokyny pro učitele a zásady pro budovy škol, 3. října	1928	1
99	Ettinger Karl, ředitel divadla v Teplicích, vyúčtování za div. hru Hans Kudlich, 13. listopadu	1923	1
100	Fichtner F., Dilettanten- Theater- Verein Hombok (člen divadelního klubu Hombok), 6. března	1914	1
101	Gihal Kamil, správce místní skupiny, Hauptleitung der Nordmark Troppau, (Ochranný spolek Nordmark Opava), 10. února, 28. května a 11. června, (3ks)	1920	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
102	Girsig, Deutscher Turnverein in Weißbach Slesiam (Německý tělocvičný spolek ve Weißbach), rozpis herců na div. představení Der Pfeifle-Schuster a Hans Kudlich, 29. dubna a 3. května, (2 ks)	1927	1
103	Grod, příkaz k úhradě, 11. října	1913	1
104	Güntscheld Wilhelm, přítel, předseda Bund der Deutschen Nordmährens (Svazu Němců Severní Moravy), Olomouc, 14. května	1928	1
105	Hagg Robert, ředitel Landesverband deutschen Jugendvereinigungen Schlesien Troppau (Německé mládežnické združení Slezská Opava), Gihal Emil, předseda, 30. ledna 1921 a 1. července 1930	1921 – 1930	1
106	Halbhuber J., předseda Humanitäre Vereinigung Österreichische-Schlesier in Wien (Humanitární spolek Rakousko-Slezský ve Vídni)	/1900 – 1935/	1
107	Halleger Fritz, nakladatel, autor pohlednic, 5. listopadu	1928	1
108	Hanusch Franz, architekt, člen Landw. Vorschuss-Kassa Augezd, (Zemědělská záložna Újezd), záležitosti div. hry Die Wunderkur, 13. května	1922	1
109	Haugtmann Rudolf, Jugendhort Altstadt B. Wagstadt (Mládežnické útočiště Starého Města u Bílovce), záležitosti div. hry Pfeifla Schuster, 11. února	1923	1
110	Herbig Franz, nakladatel W. Krommer, záležitosti divadelní hry Hans Kudlich, 10. února	1923	1
111	Hosche, pracovník firmy Adolf Drechsler Troppau, Opava, posílá fakturu, 28. února	1914	1
112	Klimek R., ředitel Deutscher Landesverband für Fremdenverkehr in Mähren und Schlesien (Německé národní sdružení cestovního ruchu na Moravě a ve Slezsku), Hauck E. Dr., předseda, píše roční zprávu o spolku, Jeseník	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
113	Kohner, 31. října	1923	1
114	Kolig Fr[an]z, záležitosti div. hry Hans Kudlich, 30. října	1920	1
115	W. Krommer, nakladatelství Bruntál, řeší nakladatelské záležitosti, 11. a 12. prosince 1913, jeden nedatovaný, (3 ks)	1913	1
116	Kuch, státní prezident Schlesische Landesregierung (Slezská zemská vláda v Opavě), potvrzení o zaplacení faktury, 23. ledna 1914, 21. dubna 1915 a 10. března 1917, (3 ks)	/1914 – 1917/	1
117	Länig Adolf, předseda Deutscher Kulturverband Ortsgruppe „Anker“ Troppau (Německá kulturní asociace „Anker“ Opava), Friedel Erwin, sekretář, pozvánka na přednášku, 10. května	1928	1
118	Löhmerl Anton, Austria Katholischer Volks-Verein für Olbersdorf und Umgebung, (Rakouské katolické lidové sdružení pro Olbersdorf), záležitosti divadelní hry Die Wunderkur, 31. března	1914	1
119	Lucker M., člen The International Spectator Prague, (Mezinárodní divák), prosba o zaslání 17 Kč, za 17 kusů novinových výstřížků, 27. srpna	1927	1
120	Mährische Statthalter (Moravský guvernér), povolení organizovat divadelní představení v němčině platný pro Moravu, Brno, 12. března	1914	1
121	Olbrich [Wenzel Franz], starosta Bruntálu, posílá honorář ve výši 500 Korun, 3. září	1913	1
122	Rana Alfred, redaktor Parteileitung der Deutschen Arbeiterpartei in Schlesien (Německá lidová strana ve Slezsku), 8. června	1914	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
123	Riedl předseda Deutscher Turnverein Barzdorf (Německý tělocvičný spolek Brantice), záležitost div. hry Hans Kudlich, rozpis herců, 10. a 30. května, Krnov, (2 ks)	1924	1
124	Rieger Josef, předseda Deutsche Nationalpartei Ortepartei Jägerndorf (Německá nacionální strana Krnov), Schleich Rudolf, sekretář, pozvánka na výročí spolku, 28. března	1928	1
125	Riechter Josef, člen Deutschvölkischer Turnverein Bradlitz bei Königinhof, (Německý tělocvičný spolek Choutníkovo Hradiště), záležitosti div. hry Der Pfeifla Schuster, 20. června	1924	1
126	Richter Ludwig, majitel firmy Ludwig Richter, prosí o zaslání originální melodie hry Die wunderkur, návrh herců na div. hru Die Wunderkur, 1. listopadu 1913 a 12. března 1914, (2 ks)	/1913 – 1914/	1
127	[Sanich], poděkování od městské rady, Jeseník, 27. dubna	1928	1
128	Schnneidl, žádost o provedení platby, 12. března	1914	1
129	Schütz Hubert majitel firmy „En gros, En detail“, Krnov, 21. října	1919	1
130	Slenielt Karl, Bund der Deutschen Jugend bundesgruppen (Spolek německé mládeže), záležitosti divadelní hry Hans Kudlich, 4. ledna	1914	1
131	Steuer-administration Troppau (Daňový úřad Opava), 4. března	1914	1
132	Stimrichter J., předseda Deutsche-agrarische Jugend bundesgruppe (Německo-zemědělský spolek mládeže), Fiedler Alois, sekretář, záležitosti divadelní hry Hans Kudlich, 26. dubna	1914	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
133	Sumen Josef, předseda Bund der Deutschen Landjugend Kreisverband Karlsbad (Svaz německé venkovské mládeže Karlovy Vary), záležitosti div. hry Hans Kudlich, 2. listopadu	1923	1
134	Theimer Ido, Frauen u. Mädchen Ortsgruppe Bärn, (Místní dívčí a ženská pobočka Moravský Beroun), žádost o divadelní hru Die Wunderkur, 5. a 20. dubna, (2 ks)	1927	1
135	Veik Arthur, právník, zpráva o získání honoráře ve výši 10% z prodeje děl Gerharda Hauptmanna Opava, 27. listopadu	1912	1
136	Wagner W. a Proksch K., členové Deutsche Kulturverband (Kulturní sdružení německých občanů), záležitosti div. hry Hans Kudlich, 12. října	1923	1
137	Zoth Josef člen Bund der Deutschen Schlesiens (Svaz Němců Slezska), záležitosti div. hry Hans Kudlich, 29. října	1923	1
138	Nepodepsaný, 27. listopadu	1912	1
3. Blahopřání			
139	Bachen Karl, Dr., předseda Reichsbund deutscher Mundartdichter Österreichs (Říšský spolek německého a rakouského nářečí), 11. května	1928	1
140	Böhm Mariana, neteř Heegera, 25. března	1928	1
141	Deseive Stefan Paula, telegram, 28. dubna	1928	1
142	Deutsche Agrar- und Industriebank Troppau (Německá agrární a průmyslová banka Opava), 27. března	1928	1
143	Donitz, telegram, 28. dubna	1928	1
144	Drechter Luise a Gruto, Zlaté Hory, 24. dubna	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
145	Drohile Tomi, 10. dubna	1928	1
145	Ehrnbert Oskar Ing. architekt a jeho žena, 25. dubna	1928	1
146	Ehrlich Humbert Ing., architekt, 25. dubna	1928	1
147	Fenrich Josefina, telegram, 28. dubna	1928	1
148	Fetler Lorenc a Bämel Franz, 25. března	1933	1
149	Fischer Robert, telegram, 28. dubna	1928	1
150	Fisura Ludwig a Anna, hoteliér a restauratér Dolní Lipová, 28. dubna	1928	1
151	Foltinek Sippe, telegram, 28. dubna	1928	1
152	Frömel Weiss, telegram, 28. dubna	1928	1
153	Frum Otto, Vatta Berta, březen	1928	1
154	Gebauer a jeho žena, 27. března	1928	1
155	Gelatt Sigmund, 23. dubna	1928	1
156	Geldner Rudolf, 27. dubna	1928	1
157	Gessler Otto, německý liberární politik, telegram, 28. dubna	1928	1
158	Gihal Emil, předseda Landesverband deutschen Jugendvereinigungen Schlesien Troppau (Německé mládežnické sdružení Slezska Opava), 22. března	1928	1
159	Gold Josefu Marie, 25. března	1928	1
160	Greger Otto, předseda Orts-Bildungsausschuss Winkelsdorf – Primiswald (Výbor pro místní vzdělávání Kouty nad Desnou – Přemyslov), 22. dubna	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
161	Grohs Franz, sekretář Deutscher Turnverein Rowersdorf (Německý tělocvičný spolek Třemešná), 28. dubna	1928	1
162	Habr Fritz a jeho žena, 25. března	1928	1
163	Hamann Paula, Wesse Grette, Wesse Josef, Hamann Fritzi, Hamann W., Hamann Frudl, učitelé, Hamann Günter, profesor, 3. dubna	1928	1
164	Hamann Paula, Weese Grete a další, učitelé, 26. dubna	1928	1
165	Hanz R. a jeho žena, 9. března	1928	1
166	Hart Johann, Blaichozik Karl, Schwarzer J., a další, 27. dubna	1928	1
167	Heeger Hermann, Herta a Anna, děti Heegera	1928	1
168	Heger Hans Dr., Pharmazeutische Post	1928	1
169	Hegssler rodina, telegram, 28. dubna	1928	1
170	Heialek Oswald, člen Erster schlesischer Fischzuchtverein Troppau (První rybářský spolek Opava), 14. března	1928	1
171	Heinobl Emil, přítel, předseda Sudetengebirgsverein Wien (Sudetský horský spolek Vídeň), 5. a 26. dubna, 13. května, (3 ks)	1928	1
172	Heinz Franz, starosta města Bruntál, 27. dubna	1933	1
173	Heinz Tani a Victor, telegram, 22. března	1928	1
174	Hemisch, duben	1928	1
175	Herbert U. G., 9. března	1928	1
176	Herrmann Moritz, přítel, 2. března	1928	1
177	Hille Dr., telegram, 28. dubna	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
178	Hofmann Franz, ředitel školy v Bruntále, 26. března	1928	1
179	Hofmann Karl, ředitel školy v Petersdorf, 13. března	1928	1
180	Chiam Carl a jeho rodina, telegram, 28. dubna	1928	1
181	Chovanetz Josef, ředitel Lehrerklub Hennersdorf Schlesien (Klub učitelů Hennersdorf), 28. dubna	1928	1
182	[Iosteen] Irlich, přítel, Opava, 27. dubna	1928	1
183	Irmla Saafie, 10. a 13. března, (2 ks)	1928	1
184	Jil Rudi, přítel, pracovník v nakladatelství W. Krommer, Bruntál, 27. dubna	1928	1
185	Kamat Dr., Jeseník, 28. října	1928	1
186	Kanget Viktor, člen Deutscher Turnverein Odrau (Německý tělocvičný spolek Odry), 27. dubna	1933	1
187	Kempl W., 26. dubna	1928	1
188	Ketwort Kürt, 27. dubna	1928	1
189	Kindlein Vilma a Hugo, přátelé, 7. března	1928	1
190	Klein Franz a Emmy, baron a baronka z Wisenberg, 26. dubna	1928	1
191	Klimek R[ud]olf, člen Deutscher Kulturverband Freiwaldau (Německé kulturní sdružení Jeseník), 27. dubna	1933	1
192	Klose Eduard, spisovatel, 12. března	1928	1
193	Konnte, F., 29. dubna	1928	1
194	Kristen Karl, Josef Vogel, Česká Ves, 28. dubna	1927	1
195	Krisk rodina, telegram, 28. dubna	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
196	Kubiczek a jeho žena Herta, zeť a dcera Heegera, telegram, 28. dubna	1928	1
197	Kund, telegram, 28. dubna	1928	1
198	Küsche Rudolf, Kusche Ernst, 25. dubna	1928	1
199	Kval Paul a Nina, telegram, 28. dubna	1928	1
200	Lambl Vladimír	1928	1
201	Lanz H., 7. dubna	1928	1
202	Lehnert Alfred, spisovatel	1928	1
203	Libfol Ferdinand, 14. června	1928	1
204	Liebel rodina, telegram, 28. dubna	1928	1
205	Lustig A., Eisenberg Haus, 25. dubna	1928	1
206	[Lustig A.], telegram, 28. dubna	1928	1
207	Matzner Franz, meziválečný poslanec a československý politik německé národnosti, 28. dubna	1928	1
208	Morgenstern Albert, živnostník – hostinství a výčepnictví Opava, 11. března	1928	1
209	Müller rodina, telegram, 28. dubna,	1928	1
210	Neugebauer Erwin, Freiwald Robert, Pompe Josef, Jeseník, 27. dubna	1928	1
211	Nusch Adolfine, Sleinisch Karl, Pollak Adolf, Nusch Richard, Fuchsig Josefina,	1928	1
212	Oheim Ol[g]rich, 27. dubna	1928	1
213	Otteu Wilhelm a jeho žena, Opava, 10. března	1928	1
214	Pendl Fritz, doktor sanatoria v Opavě, 27. dubna	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
215	Perkr, přítel	1928	1
216	Plischke Alois a Adolf, podnikatelé, telegram, 28. dubna	1928	1
217	Prager Leopold a další, přání s písní a notami, 24. dubna	1928	1
218	Prachowny a jeho rodina, telegram, 28. dubna	1928	1
219	Prauner Vinzenz, starosta města Opavy, 26. a 27. dubna, (2 ks)	1928	1
220	Proksch, telegram, 28. dubna	1928	1
221	Regeehredt Erwin a jeho rodina, telegram, 28. dubna	1928	1
222	Reif Emil, telegram, 28. dubna	1928	1
223	Rittmasn E., Pollak Josef, Fritz Kristen, učitelé 28. dubna	1928	1
224	Seidel Emil, Nakel J. a další, profesoři, 26. dubna	1928	1
225	Schishüsrer Dr., člen spolku Männergesangverein Zwittau (Pěvecký spolek Svitavy), 24. dubna	1928	1
226	Schneider Mary, Rohna Herta, Wemider Franz, 24. března	1928	1
227	Schober, 27. února	1928	1
228	Schollich Ernst, profesor, 25. dubna	1928	1
229	Schroff Franz a jeho žena, 27. března	1928	1
230	Singer Willi	1928	1
231	Sochvolh a jeho rodina, telegram, 28. dubna	1928	1
232	Sonnenberg, 24. dubna	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
233	Sotmeider J., přítel, 29. dubna	1928	1
234	Stamind, 20. března	1928	1
235	Stoklaska Ottokar Hans, spisovatel	1928	1
236	Stona Marie, telegram, spisovatelka a básnířka, 27. dubna	1928	1
237	Stuntere, 29. dubna	1928	1
238	Tandler, přítel, 12. března	1928	1
239	Tätner, 28. března	1928	1
240	Thiel, telegram, 28. dubna	1928	1
241	Triemel a jeho žena, telegram, 28. dubna	1928	1
242	Ullmann Karl, rakouský dermatolog a toxikolog, 28. dubna	1928	1
243	Valti, 24. dubna	1928	1
244	Veith Fer[dinand], předseda Heimatgruppe der Grulicher, Adlergebirgler und Friesetaler (Domovský spolek Králiky) Vídeň, 17. května	1928	1
245	Veith, ředitel školy v Raase a jeho žena, 28. dubna	1928	1
246	Weichs, telegram, 28. dubna	1928	1
247	Weirich Hans, spisovatel, Opava, z března	1928	1
248	Wiglaim V. a jeho žena, 25. března	1928	1
249	Willkofer Anton, spisovatel, 21. března	1928	1
250	Wilsch, přítel, 19. dubna	1928	1
251	Wittek, přítel, 19. března	1928	1
252	[Wolf] Anna, dcera, 28. dubna	1928	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
253	Wolschect Josef, 27. dubna	1933	1
254	Wrobahr Hanz, 26. dubna	1928	1
255	Zimma Ludw[ig], hoteliér, 26. dubna	1928	1
256	Zollner Franz, 21. března	1928	1
257	Bez jména, s obrázkem ženy otočené zády s taktovkou, 8. dubna	1928	3
258	Bez jména, telegram, 28. dubna	1928	1
4. Odeslaná			
259	Neznámý příjemce, oslovuje ho starý příteli, vzpomíná na staré časy, 24. listopadu	1905	1
260	Schlesische Landesregierung Troppau (Slezská vládní instituce vOpavě), 19. ledna	1914	1
261	Unterrichtsministerium (Ministerstvo školství ve Vídni), 18. února	1914	1
262	Nakladatelství W. Krommer, Heeger odkazuje na firmu Ing. E. Riegera v Olomouci, 4. listopadu	1935	1
C. LITERÁRNÍ ČINNOST PŮVODCE FONDU			
1. Umělecká díla			
263	Pověsti „Der Kobersteiner“, Brno tisk	/1908/	
264	Úpravy v divadelní hře „Die Wunderkur“, 3. akt 2. scéna, 3. akt 4. scéna, 4. akt 9. scéna, strojopis, (3 listy)	/1888 – 1935/	
265	Veselohra „Die Seminar-Lotteria“, rukopis	1924	
266	Povídka „Der Schubert-Schmied“, strojopis	/1928/	
267	Divadelní hra „Die Reihwiesner“, strojopis	1914	
268	Divadelní hra, bez jména, rukopis, (20 listů)	/1888 – 1935/	

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
269	Divadelní hra, bez jména, rukopis, (16 listů)	/1888 – 1935/	
270	Divadelní hra „Der Pfeifla-Schuster, role „Prukertin“, rukopis	1914	
271	Divadelní hra „Der Pfeifla-Schuster, role „Rudetzky“, rukopis	1914	
272	Divadelní hra „Der Pfeifla-Schuster, role „Luch-Lichlu“, rukopis	1914	
273	Divadelní hra „Der Pfeifla-Schuster, role „Der Line“, rukopis	1914	
274	Divadelní hra „Der Pfeifla-Schuster, role „Des Steffan“, rukopis	1914	
275	Divadelní hra „Der Pfeifla-Schuster, role „Des Ferdinand“, rukopis	1914	
276	Divadelní hra „Der Pfeifla-Schuster, role „Der Nanne“, rukopis	1914	
277	Divadelní hra „Irhäme“, rukopis	1920	
278	Divadelní hra „Die Wunderkur“, strojopis	1913	
279	Divadelní hra „Hans Kudlich“, rukopis	1914	
280	Divadelní hra „Schlesisches Bauerntheater“, torzo - strany 7 – 10, tisk	1914	
281	Divadelní hra „Schlesische Treue“, tisk, (11 ks)	1916	
282	Divadelní hra „Der Pfeifla-Schuster“, třetí vydání, publikováno v Bruntále, tisk, (2 ks)	/1914 – 1935/	
283	Divadelní hra „Das Kind“, první vydání, publikováno v Brně, tisk, (2 ks)	1921	
284	Divadelní hra „Hans Kudlich, první vydání, publikováno v Bruntále, tisk	1914	

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
285	Divadelní hra „Hans Kudlich, čtvrté vydání, publikováno v Bruntále, tisk	1931	
286	Divadelní hra „Die Wunderkur“, čtvrté vydání, publikováno v Bruntále, tisk,(2 ks)	1930	
287	Divadelní hra „Reihwiesen“, rukopis, (6 listů)	/1888 – 1935/	
288	Divadelní hra Drei Mutter, strojopis	1917	
289	Dílo Beobachtungsflug in Freudenthals Ungangenheit, rukopis, (11 listů)	1935	
290	Dílo Unsef Dörgel im Weltkrieg, strojopis, (3 listy)	1916	
291	Divadelní hra „Beier-Mutter“, strojopis, (4 listy)	/1913 – 1916/	
292	Dílo Bauernkube., rukopis, (31 listů)	/1913 – 1935/	
293	Rozpis divadelní hry „Die Wunderkur“, strojopis	/1913 – 1935/	
294	Rozpis divadelní hry „Die Seminar-Lotterie“, rukopis	/1913 – 1935/	
295	Divadelní hra „Hans Kudlich“, rukopis, ze dne 12. února	1921	
2. Příručky, slovníky			
296	Příručka (průvodce) pro národní řečníky, zpracoval Zölß Gerhard, přepracoval V. Heeger, publikováno v Opavě, tisk	1913	
297	Dílo „Festschrift“ k třicáté existenci sdružení společnosti přírodovědců v Opavě, tisk	1925	
298	Dílo „Die Weidmannssprache“ (slovník pro myslivce), sestavený Heegerem, obsahuje kresby stop zvířat, tisk	/1878 – 1935/	
299	Dílo „Beobachtungsflug in Freudenthals Vergangenheit“, rukopis	1935	

3. Dokumentární díla

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
300	V. Heeger's Krieghandbuch. 1. Ergänzungsblatt, s. 49-52, (2 ks)	1914	2
301	V. Heeger's Krieghandbuch. 2. Ergänzungsblatt, s. 43-56, (2 ks)	1914	2
302	V. Heeger's Krieghandbuch. 3. Ergänzungsblatt, s. 47-60, (2 ks)	1914	2
303	V. Heeger's Krieghandbuch. 4. Ergänzungsblatt, s. 61-64, (2 ks)	1915	2
304	V. Heeger's Krieghandbuch. 5. Ergänzungsblatt, s. 65-68, (2 ks)	1915	2
305	V. Heeger's Krieghandbuch. 6. Ergänzungsblatt, s. 69-72, (2 ks)	1915	2
306	V. Heeger's Krieghandbuch. 7. Ergänzungsblatt, s. 73-76, (3 ks)	1915	2
307	V. Heeger's Krieghandbuch. 8. Ergänzungsblatt, s. 77-80, (3 ks)	1915	2
308	V. Heeger's Krieghandbuch. 9. Ergänzungsblatt, s. 81-84, (3 ks)	1915	2
309	V. Heeger's Krieghandbuch. 10. Ergänzungsblatt, s. 85-88, (3 ks)	1915	2
310	V. Heeger's Krieghandbuch. 11. Ergänzungsblatt, s. 89-92, (3 ks)	1915	2
311	V. Heeger's Krieghandbuch. 12. Ergänzungsblatt, s. 93-96, (3 ks)	1915	2
312	V. Heeger's Krieghandbuch. 13. Ergänzungsblatt, s. 97-100, (3 ks)	1915	2
313	V. Heeger's Krieghandbuch. Sonderbeilage, s. 101-108, (3 ks)	1915	2

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
314	V. Heeger's Krieghandbuch. 14. Ergänzungsblatt, s. 109-112, (3 ks)	1915	2
315	V. Heeger's Krieghandbuch. 15. Ergänzungsblatt, s. 113-116, (3 ks)	1915	2
316	V. Heeger's Krieghandbuch. 16. Ergänzungsblatt, s. 117-120, (3 ks)	1915	2
317	V. Heeger's Krieghandbuch. 17. Ergänzungsblatt, s. 121-124, (3 ks)	1915	2
318	V. Heeger's Krieghandbuch. 18. Ergänzungsblatt, s. 125-128, (3 ks)	1915	2
319	V. Heeger's Krieghandbuch. 19. Ergänzungsblatt, s. 129-132, (24 ks)	1915	2
320	V. Heeger's Krieghandbuch. 20. Ergänzungsblatt, s. 133-136, (15 ks)	1915	2
321	V. Heeger's Krieghandbuch. 21. Ergänzungsblatt, s. 137-140, (14 ks)	1915	2
322	V. Heeger's Krieghandbuch. 22. Ergänzungsblatt, s. 141-144, (15 ks)	1915	2
323	V. Heeger's Krieghandbuch. 23. Ergänzungsblatt, s. 145-148, (3 ks)	1915	2
324	V. Heeger's Krieghandbuch. 24. Ergänzungsblatt, s. 149-152, (3 ks)	1915	2
325	V. Heeger's Krieghandbuch. 25. Ergänzungsblatt, s. 153-156, (3 ks)	1915	2
326	V. Heeger's Krieghandbuch. 26. Ergänzungsblatt, s. 157-160, (3 ks)	1915	2
327	V. Heeger's Krieghandbuch. 27. Ergänzungsblatt, s. 161-164, (4 ks)	1915	2

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
328	V. Heeger's Krieghandbuch. 28. Ergänzungsblatt, s. 165-168, (4 ks)	1915	2
329	V. Heeger's Krieghandbuch. 29. Ergänzungsblatt, s. 169-172, (2 ks)	1916	2
330	V. Heeger's Krieghandbuch. 30. Ergänzungsblatt, s. 173-176, (2 ks)	1916	2
331	V. Heeger's Krieghandbuch. 31. Ergänzungsblatt, s. 177-180, (2 ks)	1916	2
332	V. Heeger's Krieghandbuch. 32. Ergänzungsblatt, s. 181-184, (2 ks)	1916	2
333	V. Heeger's Krieghandbuch. 33. Ergänzungsblatt, s. 185-188, (2 ks)	1916	2
334	V. Heeger's Krieghandbuch. 34. Ergänzungsblatt, s. 189-192, (2 ks)	1916	2
335	V. Heeger's Krieghandbuch. 35. Ergänzungsblatt, s. 193-196, (2 ks)	1916	2
336	V. Heeger's Krieghandbuch. 36. Ergänzungsblatt, s. 197-200, (2 ks)	1916	2
337	V. Heeger's Krieghandbuch. 37. Ergänzungsblatt, s. 201-204, (2 ks)	1916	2
338	V. Heeger's Krieghandbuch. 38. Ergänzungsblatt, s. 205-208, (2 ks)	1916	2
339	V. Heeger's Krieghandbuch. 39. Ergänzungsblatt, s. 209-212, (2 ks)	1916	2
340	V. Heeger's Krieghandbuch. 40. Ergänzungsblatt, s. 217-216, (2 ks)	1916	2
341	V. Heeger's Krieghandbuch. 41. Ergänzungsblatt, s. 217-220, (18 ks)	1916	2

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
342	V. Heeger's Krieghandbuch. 42. Ergänzungsblatt, s. 221-224, (19 ks)	1916	2
343	V. Heeger's Krieghandbuch. 43. Ergänzungsblatt, s. 225-228, (18 ks)	1916	2
344	V. Heeger's Krieghandbuch. 44. Ergänzungsblatt, s. 229-232, (2 ks)	1916	2
345	V. Heeger's Krieghandbuch. 45. Ergänzungsblatt, s. 233-236, (2 ks)	1916	2
346	V. Heeger's Krieghandbuch. 46. Ergänzungsblatt, s. 237-240, (2 ks)	1916	2
347	Kriegshandbuch s mapami	1914	2
4. Básně, píseň			
348	Báseň „Hochwürdigster Herr Bischof!“, tisk, (2 ks)	1913	
349	Píseň na lidovou melodii „Ein deutsches Paar“, tisk	1913	
350	Báseň nepojmenovaná, rukopis	1927	
351	Báseň „Kriegsgebet“, tisk, (2 ks)	/1913 – 1935/	
352	Báseň „Die Herzen empor“, tisk, (2 ks)	1920	
353	Báseň „Den hochherzigen Spenderinnen des Fahnen-Bandeliers“, tisk	1858 – 1935	
5. Novinové příspěvky			
354	Unser Dörfel im Weltfried. Die Auto-Ragd.	/1879 – 1935/	3
355	An alle meine lieben Freunde und Bönner!, s. 10.	1928	3
356	Die Kudlich-Feier im Stadttheater. „Hans Kudlich“, Brürer Zeitung.	/1923/	3
357	Viktor Heeger: Koppenbrief. Für den Sonntag, s. 5.	(1943)	3

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
358	Ein schlesisches Bauerntheater, (6 ks)	1913	3
D. PÍSEMNOSTI Z VEŘEJNÉ ČINNOSTI PŮVODCE FONDU			
1. Dobročinná činnost			
359	Doklady o převzetí předmětů ze sbírky Viktora Heegera, (nůž, kapesníky), 16. a 28. srpna, (3 ks)	1916	3
E. ILUSTRÁČNÍ MATERIÁL O PŮVODCI FONDU			
1. Životopisy			
360	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, s poznámkami, strojopis, (5 listů)	(1936)	3
361	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, rukopis, (3 listy)	(1935)	3
362	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, strojopis, 10 listů, (2 ks)	(1936)	3
363	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, torzo – strany 28, 29, 41 a 42, strojopis	(1938)	3
364	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, rukopis, (68 listů)	(1936)	3
365	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, strojopis, (52 listů), (2 ks)	(1936)	3
366	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, rukopis, k nedožitým osmdesátým narozeninám, (2 listy)	(1938)	3
367	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, strojopis, k nedožitým osmdesátým narozeninám, (3 listy)	(1938)	3
368	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, (6 listů)	/1935 – 1936/	3

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
369	Životopis Viktora Heegera sepsaný Erwinem Weiserem, strojopis, (17 listů)	(1936)	3
2. Vzpomínky, oslavné projevy a díla			
370	Báseň „Dem gedenken Viktor Heeger“, strojopis	(1935)	
371	Báseň k sedmdesátým narozeninám V. Heegera, strojopis	1928	
372	Ida Ida Löw, báseň o Viktoru Heegerovi, strojopis	1928	
373	Anna Köhler, báseň o Viktoru Heegerovi, rukopis	(1936)	
374	Josef Klär, báseň „De Lieb hot Hoot derfond'n!“, tisk, (2 ks)	/1900 – 1935/	
375	Hartwig Ignaz, báseň „Festgedicht“, tisk	1900	
3. Výtisky novin a novinové výstřižky s příspěvky o původci fondu			
a) Novinové články o životě Heegera			
376	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Strassenbenennungen in Freudenthal. Freudenthaler Zeitung. roč. 25, č. 30, s. 3.	1928	3
377	Kubiczek, Herta: Ernste sund heiteres um Viktor Heeger. Meinem lieben Vater zum gedenken. Neues Tagblatt.	1938	3
378	Heidfiek, Hans: Viktor Heeger. Der Deutsche Sonntag.	1928	3
379	Titze, Alois Dr.: Schlesische Bauernbühne in Wien. Freudenthaler Zeitung, roč. 32, č. 94, s. 10.	(1935)	3
380	Hohlbaum, Robert: Schlesische volksdichtung. Oberlausitzer Heimatblätter, roč. 4, č. 35. s. 130 – 132.	1921	3
381	H.S.: Drei deutsche Männer blizen ins Schlesierlang.	/1928 – 1935/	3
b) Novinové články o narozeninách Heegera			

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
382	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Zum 70. Geburtstag Viktor Heegers. Nordmährischer Grenzboten, roč. 54, č. 48, s. 1., (2 ks)	1928	3
383	Grulich, Wilhelm: Dem schlesischen Volksdichter Herrn Viktor Heeger zum 70. Geburtsfeste.	1928	3
384	W. D.: Zum 70. Geburtstag: Viktor Heeger. Freiwaldauer Zeitung.	1928	3
385	P.: Viktor Heeger 70 Jahre. Altvater, roč. 47, č. 5, s. 1.	1928	3
386	Schmidt Sepp: Viktor Heeger, dem Siebzigjährigen, einen Grusz der Schutzvereinsarbeiter zu seinem Jubelfeste!. Altvaterbote, roč. 5, č. 4, s. 1.	1928	3
387	Proksch: Viktor Heeger – 70 Jahre. Schlesisches Schulblatt, č. 4, s. 71.	1928	3
388	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Deutsche Post, s. 6.	1928	3
389	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger-Feier.	1928	3
390	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Freudenthal.	1928	3
391	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi.	1928	3
392	Kunz, Hans: Viktor Heeger-Feier, s. 2.	1928	3
393	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Die Provinz berschlesien. Viktor Heeger – ein schlesischer Heimatdichter. Zur Feier seines 70. Gerutstages, roč. 3, č. 24, s. 280 – 281.	1928	3
394	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger, der schlesische heimatdichter 70 Jahre. Nordmährische Rundschau, roč. 31, č. 17. S. 1 – 2.	1928	3
395	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Ehrungen Viktor Heegers. Freudenthal Zeitung, č. 2, s. 2.	1928	3

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
396	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Die Heeger-Feier des Deuschbundes. Deutsche Zeitung, roč. 5, č. 610, s. 1.	1928	3
397	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger, der Richter der green Schles. Zu seinem 80. Geburtstag. Neues tagblatt.	(1938)	3
398	Wittek, Bruno Hans: An Viktor Heeger. (Zum 70. Geburtstag am 28. April).	1928	3
399	B.J.: Dem Gedenken Viktor Heegers zum 80. Gerutstage. 28. Ostermonds 1938. Freudenthaler Zeitung.	1938	3
400	Löw, Ida Dr.:Prolog versaszt von Frau.	1928	3
401	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Eine Ehrung Viktor Heegers im Rundfunk Breslau.	1928	3
402	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Zuckmantler Nachrichten.	1928	3
403	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Koppenvater Heegers Rede biem Jubelfeste des Freudenthaler Turnvereines.	1928	3
404	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Lebensbeschreibungen. Altvater, roč. 54, č. 5 – 6.	1935	3
405	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Ein Blütenkranz um Viktor Heeger. Freudenthaler Zeitung, roč. 32, č. 94, s. 4.	(1935)	složka
406	Walsa, Stefan: Viktor Heeger. Freudentaler Zeitung, roč. 32, č. 62, s. 1., (7 ks)	(1935)	složka
c) Novinové články o dílech Heegera			
407	G. Dr.: Hans Kudlich-Feier. Berlin Volks-Zeitung, s. 7.	1923	3
408	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Deutsche Zeitung, s. 5.	1923	3

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
409	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Kuglichseier in der Turnhalle. Mährisches Tagblatt.	1923	3
410	Plonka, Moritz: Die Tat einer Mutter.	/1879 – 1935/	3
d) Novinové články o smrti a památníku Heegera			
411	Hürden, Erich: Viktor Heeger zu Ehren. Freudenthaler Zeitung, roč. 33, č. 53, s. 5.	(1936)	3
412	Köhler, Anna: Schlesiens Abschied von Heeger. Freudenthaler Zeitung, roč. 32, č. 63, s. 4,(4 ks)	(1936)	3
413	Ryba, Sophie: Ein treu Gedeken, lieb Erinnern.	(1935)	3
414	Stona, Maria: Drei Künstler. Ein Erinnerungsblatt.	/1935 – 1938/	3
415	P., W.: Der alte vom Berge.	(1935)	3
416	Weiser, Erwin: Dem Gedenken Viktor Heegers. Neues Tagblatt.	(1935)	3
417	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Aus aller Welt in Wort und Bild. Mährisch-Schlesische Preffe, č. 35, s. 9.	(1935)	3
418	Weiser, Erwin: Dem Gedenken Viktor Heegers. Sudetendeutsche Tageszeitung, s. 15.	(1935)	3
419	Wittek, Oskar: Drei deutsche Männer Arden geehrt. Freudenthaler Zeitung, roč. 33, č. 77, s. 6.	/1936/	3
420	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Die dichtergedächtnisstätte auf dem Burgberg. Freudenthaler Zeitung, roč. 33, č. 79, s. 2.	(1936)	3
421	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Gedächtnisstätte auf dem Burgberg enthüllt.	(1936)	3
422	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Ehrung dreider heimatsöhne. Die Zeit.	(1936)	3

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
423	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Ehrung dreier groszer Toter.	(1936)	3
424	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Die Gedekleier am Burgberg.	(1936)	3
425	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Enthüllung einer dichtergedenkstätte.	(1936)	3
426	Heisig: Ein Volk chrt seine Dichter. Dem Gedenken unser beiden Heimatdichter Bruno Hans Wittek und Viktor Heeger, č. 67.	(1936)	3
427	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Die Enthüllungsfeier der Gedächtnisstätte auf dem Burgberg, s. 12.	(1936)	3
428	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Die Gedächtnisstätte auf dem Burgberg für Viktor Heeger, E. G. Engelsberg und Bruno Hans Wittek, (2 ks)	(1936)	3
429	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Gedächtnisfeier für Wittek und Heeger.	(1936)	3
430	S. J.: Viktor Heeger zum Gedächtnis.	(1936)	3
431	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. A Koppenvoter zum Aobschied!, č. 9, s. 10.	(1935)	3
432	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger! Wir gedenken Deiner und vergessen Dich nie!.	(1936)	3
433	Wenzelides Dr.: Erfüllt der Verschönerungsverein Jägerndorf-Burgberg seine aufgabe?. Unser Burgberg, roč. 1, s. 1 – 3.	(1936)	3
434	Köhler, Anna: Viktor Heeger-Gedenkseier in Zuckmantel, roč. 33, č. 51, s. 5.	(1936)	3

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
435	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor-Heeger-Archiv. Freudenthaler Zeitung, roč. 32, č. 65, s. 5.	(1935)	3
436	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Feierliche enthüllung der Gedächtnisstätte auf dem Burgberg.	(1936)	3
437	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Die feierliche einweihung der Bürgberg, č. 223.	(1936)	3
438	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Drei deutsche Männer blizen ins Schlesierland, č. 116.	(1936)	3
439	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Einhüllung der Gedenksteine auf dem burgberg, č. 226.	(1936)	3
440	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Unser lieber Vater Viktor Heeger. Neues Tagblatt, s. 10.	(1935)	3
441	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger gestorben.	(1935)	3
442	K. E.: Vortrag Viktor Heeger „Ueber und in Schlesiens Mundart.	(1935)	3
443	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger.	(1935)	3
444	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. A Koppenvoter zum Aobschied. Neues Tagblatt.	(1935)	3
445	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Aus der Heimat Troppau. Neues Tagblatt, (2 ks).	(1935)	3
446	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger.	(1935)	3
447	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. nachrichten aus Feriwaldau. Mährisch-Schlesische Preffe.	(1935)	3

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
448	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Zum Ableben des heimischen Schriftstellers Viktor Heger.	(1935)	3
449	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger.	(1935)	3
450	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Jägerndorfer Nachrichten. Primarius Dr. Fritz Clar ist vom Arlaub zurückgefehrt, č. 63.	(1935)	3
451	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Tagesrundschau. Neues Tagblatt, č. 62, s. 4.	(1935)	3
452	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Das Leichnbeginnis viktor Heegers.	(1935)	3
453	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger. Freudenthaler Zeitung.	(1935)	3
454	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger.	(1935)	3
455	Výtisky novin s příspěvky o Viktoru Heegerovi. Viktor Heeger. Freudenthaler Zeitung, roč. 32, č. 62, s. 1 – 2, (2 ks)	(1935)	3
4. Vyobrazení původce fondu			
456	Fotografie památníku třech umělců postaveného na Cvilíně, Krnov, V. Heegera, B. H. Witteka a E. Engelsberga	(1936)	
457	Portrét památníku třech umělců postaveného na Cvilíně, Krnov, tisk	(1936)	
458	Fotografie mladého V. Heegera, od fotografa Romanna Vettoriho	1909	
459	Fotografie skupiny myslivců, jednou z osob patrně Viktor Heeger, od fotografa Julia Baudeho	1902	

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
460	Fotografie Viktora Heegera a Heegerové třídy	1890	
461	Fotografie Viktora Heegera ve starších letech	/1930/	
462	Fotografie busty Viktora Heegera s fotografiemi po stranách	(1935)	
463	Fotografie Viktora Heegera a jeho rodiny v Jeseníku	1931	
464	Fotografie mladého Viktora Heegera od fotografa R. Rottera	/1882/	
465	Fotografie myslivců sedících u stolu, jednou z osob patrně Viktor Heeger	/1888 – 1935/	
466	Fotografie Viktora Heegera od fotografa R. Koppita	(1936)	
467	Portrét Viktora Heegera, tisk	(1936)	
468	Fotografie herců Heegerova divadla s Viktorem Heegerem, (4 ks)	/1912 – 1935/	
5. Plakáty			
469	Plakát k představení divadelní hry „Hans Kudlich“, 25. listopadu, tisk	1923	
470	Plakát k představení divadelní hry „Hans Kudlich“, 25. listopadu, tisk	1923	
471	Plakát k představení divadelní hry „Hans Kudlich“, Bernartice u Javorníku, 8. června, tisk	1924	
472	Plakát k představení divadelní hry „Das Kind“, 2. a 3. června, tisk.	1923	
473	Plakát k představení divadelní hry „Das Kind“, 2. a 3. června, barevný tisk	1923	
474	Plakát k představení divadelní hry „Das Kind“, Opava, 15. září, barevný tisk	1923	

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
475	Plakát k představení divadelní hry „Der Pfeifla-Schuster“, 9. května, tisk	1923	
476	Plakát k představení divadelní hry „Der Pfeifla-Schuster“, 9., 11. a 12. listopadu, tisk	1928	
477	Plakát k představení divadelní hry „Der Pfeifla-Schuster“, barevný tisk	/1914 – 1935/	
478	Plakát k představení divadelní hry „Die Wunderkur“, Opava, 3. a 4. května, barevný tisk, (7 ks)	1913	
479	Plakát k představení divadelní hry „Die Wunderkur“, 25. března, barevný tisk	1914	
480	Plakát k představení divadelní hry „Die Wunderkur“, Šternberk, 21. a 22. března, tisk, (2 ks)	1914	
481	Plakát k představení divadelní hry „Die Wunderkur“, Vídeň, 27. a 28. března, tisk	1921	
482	Plakát k představení divadelní hry „Die wunderkur“, Vídeň, 9. prosince, tisk	1923	
483	Plakát k představení divadelní hry „Die Wunderkur“, 15. a 16. května, k příležitosti sedmdesátých narozenin Viktora Heegera, barevný tisk	/1913 – 1935/	
484	Plakát k představení divadelní hry „Die Wunderkur“, od Viktora Heegera a divadelní představení „Der Wildschütz“ od Otty Böttingera, 15. a 16. března, barevný tisk	1914	
485	Plakát k představení divadelní hry „Die Wunderkur“, 6. a 13. května, barevný tisk,	/1913 – 1935/	
486	Plakát k představení divadelní hry „Die Wunderkur“, Opava, 30. března a 2. dubna, tisk	1927	
487	Plakát k představení divadelní hry „Die Wunderkur“, Moravský Beroun, 17. dubna, tisk	1927	

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
488	Plakát, vzpomínková slavnost na V. Heegera, pod vedením Erwina Weisera, 28. března, barevný tisk	(1936)	
489	Plakát k představení divadelní hry „Der Pfeifla-Schuster“, 24. února, rukopis	1924	
6. Oznámení			
490	Pozvánka k sedmdesátým narozeninám Viktora Heegera s programem, tisk	1928	
491	Nabídka k objednání děl Viktora Heegera se stručnými údaji o autorovi a charakteristikou děl, tisk, (5 ks)	1928	
492	Oznámení o památníku V. Heegera, H. Witteka a E. Engelsberga, postaveného na Cvilíně, Krnov, tisk	(1936)	
493	Oznámení o stavbě památníku třech umělců na Cvilíně, Krnov, tisk, (26 ks)	(1936)	
494	Oznámení o památníku třech umělců s bustami, tisk, (3 ks)	(1936)	
495	Pozvánka na slavnostní odhalení památníku na Cvilíně, Krnov, tisk	(1936)	
496	Nabídka k objednání děl Viktora Heegera se životopisem autora a stručnou charakteristikou děl, tisk	1935	
497	Oznámení o úmrtí Viktora Heegera, tisk	(1935)	
498	Pozvánka na divadelní představení v Opavě, na den 4. října, tisk, (5 ks)	1916	
499	Pozvánka Abschieds-Abende, v Opavě, na 25. dubna, tisk	1903	
500	Pozvánka „Buer-Ball“ od Eugenie von Valenzi, Opava, 17. února, barevný tisk	1900	
501	Pozvánka „Musikalische Speisekarte“, Vídeň, 2. května, tisk	1902	
502	Pozvánka na přednášku spisovatelů, 27. května, tisk	1911	

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
503	Pozvánka na folklorní tanec, 7. února, tisk, (2 ks)	1903	
504	Pozvánka na „Slezskou domovinu“, 2 září, tisk	1928	
505	Pozvánka k slavnostnímu odhalení památníku na Cvilíně, Krnov, strojopis	(1936)	
506	Nabídka k objednání děl Viktora Heegera se životopisem autorova a stručnou charakteristikou děl, rukopis	/1928 – 1935/	
507	Pozvánka na divadelní představení „Hans Kudlich“, 18. listopadu, rukopis	1928	
508	Pozvánka na taneční večer „Kapele Schubert“, 15. září, strojopis	1928	
509	Pozvánka na lovecký večer „Jägerabend“, Danninger Karl a Ing. Siegl Robert, 10. listopadu, strojopis	1928	
F. MATERIÁL SOUVÍSEJÍCÍ S PŘÁTELI, HERCI A DALŠÍMI LIDMI SPOJENÉ S PŮVODCEM			
1. Korespondence po smrti původce			
510	Fitnel Johanna píše do redakce v Brně, píše i o původci 1. srpna	(1938)	1
511	Heegera Hermann píše Erwinu Weiserovi, Bruntál, řeší pozůstalost svého otce, 23. ledna a 3. února, (2 ks + obálka)	(1936)	1
512	Ludwig píše Erwinu Weiserovi, řeší památník Heegera, 5. listopadu	(1935)	1
513	Sudetengebirgsverein Wien (Sudetský horský spolek Vídeň) píše Erwinu Weiserovi, zmiňuje Heegera, 9. března	(1938)	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
514	Wittek píše pro Bruntálské noviny, v případě otisknutí článku o Heegerovi, nechce, aby se zmiňovalo jeho jméno, Krnov, 11. srpna	(1935)	1
515	Neznámý odesílatel píše Erwinu Weiserovi, řeší pozůstalost Viktora Heegera, 13. srpna	(1935)	1
516	Neznámý odesílatel píše Erwinu Weiserovi, řeší pozůstalost Viktora Heegera, Opava, 13. listopadu	(1935)	1
517	W. Wagnera píše o Heegerovi, 10. listopadu	(1936)	1
2. Vyobrazení osob spjatými s původcem a přírodou			
518	Portrét rodičů Viktora Heegera, tisk	/1864/	
519	Portrét dvou mužů u rybníka, tisk	1903	
520	Fotografie Rudolfa Franka	1931	
521	Fotografie Marie Stony	(1936)	
522	Fotografie židle, od fotografa R. Rottera	/1868 – 1935/	
523	Fotografie laní v zimním čase v lese, (3 ks)	1894	
524	Fotografie hlavy jelena s krkem a paroží	/1878 – 1935/	
525	Fotografie paroží, (3 ks)	/1878 – 1935/	
526	Fotografie hradů (Bouzov) a zámků, přírody a měst	1901	
527	Fotografie postav patrně herců a zvířat	1901	
528	Fotografie dvou rysů v kleci	/1901 – 1935/	
529	Fotografie plakátu „Effekten-Lotterie“, výstavby seminářů, 5. září	1923	
530	Portrét laní v lese, zimní období	1895	
531	Portrét daňka v lese	1892	
532	Portrét dvou jelenů a dvou laní v přírodě	1892	

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
533	Portrét srnce	/1892/	
534	Portrét s dvěma divočáky	/1892/	
535	Portrét psa v lese	/1892/	
536	Portrét třech vyder v lese	/1892/	
537	Portrét třech paroží, (2 ks)	/1892/	
538	Portrét dvou paroží	/1892/	

Rejstřík jmenný

A

Anderlik Richard 31

B

Bachen Karl 139

Baier Ludvik 93

Bämel Franz 148

Baudeh Julia 459

Bithmann Julius 2

Blaichozik Karl 166

Blitz Mika 3

Blotz Alfons 4

Böhm Marie 5, 140

Böttinger Otto 484

C

Clar Fritzt 450

D

Daniel Hans 6

Daninger Karl 509

Deseive Paula 141

Deseive Stefan 141

Distreil 98

Donitz 143

Drechter Gruto 144

Drechter Luise 144

Drohile Tomi 145

E

Emeroend 7

Enbelsberg E. G. 428, 456, 492

Ehrnbert Oskar 145

Ehrlich Humbert 146

Ettinger Karl 99

F

Fenke Hermann	12
Fenrich Josefine	147
Fetler Lorenz	148
Ficker Wilhelm	8
Fischer Robert	149
Fisura Anna	150
Fisura Ludwig	150
Fitnel Johanna	510
Foltinek Sippe	151
Frank Fridrich	9
Frank Rudolf	520
Freiwald Robert	210
Friedel Erwin	117
Friedler Alois	132
Fritz Kristen	223
Frömel Hedwig	10
Frömel Weiss	152
Frenzel Kurt	11
Furm Otto	153
Fuchsig Josefine	211

G

Gebauer	154
Gelatt Sigmund	155
Geldner Rudolf	156
Gessler Otto	157
Gewgengg	13
Gihal Emil	105, 158
Gihal Kamil	101
Girsig	102
Gohlbaum Lisa	14
Gold Josefu Marie	159
Greger Otto	160
Grod	103
Grof Kamil	15
Grohs Franz	161
Grulich Wilhelm	383
Güntscheld Wilhelm	104

H

Haasner Otto	16
Habr Fritz	162
Hagg Robert	105
Hájek F.	17
Halbhuber J.	106
Hallger Fritz	107
Hamann Fretzi	163
Hamann Frudl	163
Hamann Günter	163
Hamann Paula	163, 164
Hamann W.	163
Hanel Josef	18
Hanel	19
Hansl Rudolf	20
Hanusch Franz	108
Hanz R.	165
Hart Johann	166
Hartmann Ig.	21
Hartwig Ignaz	375
Hauck E.	112
Haugtmann Rudolf	109
Hauptmann Gerhard	135
Heeger Hermann	87, 167, 511
Heeger Herta	167
Heeger Anna	167
Heger Hans	168
Hegssler	169
Heialek Oswald	170
Heidfiek Hans	378
Heinobl Emil	171
Heinz Franz	172
Heinz Tani	173
Heinz Victor	173
Heirrys	22
Heisig	426
Hemisch	174
Herbert U. G.	175
Herbig Franz	110
Herrmann Moritz	176
Hille	177
Himke Emil	23
Hofmann Franz	178

Hofmann Karl	179
Hohlbaum Robert	380
Hosche	111
Huost B.	24
Hürden Erich	411
CH	
Chiam Carl	180
Chovanetz Josef	181
I	
Ihinn	25
Iosteen Irlich	182
Irmla Saafie	183
J	
Jahn Anton	26
Jantsch Gustav	27
Jil Rudi	184
Jomainn	28
Joschek Franz	29
K	
Kamat	185
Kanger Viktor	186
Kapt Rudolf	30
Karger Adolf	31
Kempl W.	187
Ketwort Kürt	188
Kiech Alfred	32
Kindlein Vilma	189
Kindlein Hugo	189
Kipper Josef	33
Kleiber Franz	34
Klein Emmy	190
Klein Franz	190
Klimek Rudolf	191
Klimer R.	112
Klär Josef	374
Klose Eduard	192
Kohner	113

Köhler Anna	373, 412, 434
Kolig Franz	114
Konnte F.	193
Koppit R.	466
Kraubeag	35
Krisk	195
Kristen Karl	194
Krommer W.	115, 262
Kubiczek Herta	196, 377
Kuch	116
Kund	197
Kurt Franzel	36
Künden Emil	37
Kunz Hans	392
Kusche Ernst	198
Küsche Rudolf	198
Kval Nina	199
Kval Paul	199
L	
Lackner Josef	38
Lambl Vladimír	200
Länig Adolf	117
Lanz H.	201
Lehnert Alfred	202
Letnik Alois	39
Libfol Ferdinand	203
Liebel	204
Löblichen Anton	40
Löhmer Anton	118
Löw Ida	372, 400
Ludi	41
Lucker M.	119
Ludwig	512
Ludwig Viktor	42
Ludwig Walter	43
Lustig A.	205, 206
M	
Makner Oskar	44
Matzner Franz	207

Mocker Emil	45
Morgenstern Albert	208
Müller K.	46, 209
N	
Nakel J.	224
Navrátil Mathias	47
Neugebauer Erwin	210
Neurath Rudolf	48
Nitsche Josef	49
Nitra Rudolf	50
Nüolen	51
Nusch Adolfine	211
Nusch Richard	211
O	
Oheim Olgrich	212
Olbrich Wenzel Franz	121
Otteu Wilhelm	213
P	
Peikert Hanus	52
Pendl Fritz	214
Perkr	215
Piller Josef	53
Plischke Adolf	216
Plischke Alois	216
Plonka Moritz	410
Pollak Adolf	211
Pollak Anton	54
Pollak Josef	223
Pompe Josef	210
Ponyse Josef Augen	55
Pospiechil Arnold	56
Prager Leopold	217
Prachowny	218
Prauner Vinzenz	219
Proksch K.	136, 220, 387
R	

Ralffelsen	57
Rana Alfred	122
Rart	58
Regeehredt Erwin	221
Reifl Emil	222
Riedl	123
Rieger E.	262
Rieger Josef	124
Riechter Josef	125
Rigger	60
Richter Lugwig	126
Rittmasn E.	223
Roger Karl	59
Rohna Herta	226
Rotter R.	464, 522
Rudlich Karl	61
Ryba Sophie	413
S	
Sanich	127
Sauank	62
Seidel Emil	224
Scharberk M.	63
Schenka Franz	64
Schishüsrer	225
Schleich Rüdolf	124
Schmidt Oskar	65
Schmidt Sepp	386
Schneider Mary	226
Schnneidl	128
Schober	227
Schollich Ernst	228
Schroff Franz	229
Schönberg M.	66
Schroth Ludwig	67
Schubert Eduard	68
Schuster	69
Schütz Hubert	129
Schwarzer J.	166
Siegl Robert	509
Sigmund Adach	70
Silke S.	71

Singer Willi	230
Skunsberg Rudolf	72
Sleinische Karl	211
Slenielt Karl	130
Sochvolh	231
Sonnenberg	232
Sopaczta Josef	73
Sotmeider J.	233
Soreid Otto	74
Späth Wilhelm	75
Stamind	234
Steiger Anton	76
Stoklaska Ottokar Hans	235
Stona Marie	236, 414, 521
Stimrichter J.	132
Stuntere	237
Sumen Josef	133
T	
Tandler	238
Tätner	239
Teichmen	77
Theimer Ido	134
Thiel	240
Tichy Franz	78
Tindl Josef	79
Titze Alois	379
Tögl Anna	80
Triemel	241
U	
Ullmann Karl	242
V	
Valti	243
Vatta Berta	153
Veik Arthur	135
Veith	245
Veith Ferdinand	244
Vettori Romann	458

Vichtner Adolf	81
Vogel Josef	194
W	
Wagner W.	136, 517
Walsa Stefan	406
Wecheit	82
Weiger Karl	83
Weichs	246
Weirich Hans	247
Weisser Erwin	84, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 416, 418, 488, 511, 512, 513, 515, 516
Wemider Franz	226
Wenzelides	433
Wesse Grette	163, 164
Wesse Josef	163
Wider Josef	85
Wiglaim V.	248
Willkofen Anton	249
Willseher Brund	86
Wilsch	250
Wittek	251
Wittek Bruno Hans	398, 426, 428, 429, 456, 492, 514
Wittek Oskar	419
Wolf Anna	87, 252
Wolf W. J.	88
Wolschect Josef	253
Wrobahr Hanz	254
Wüsren	89
Z	
Zandring Alan	90
Zimma Ludwig	255
Zips F.	91
Zollner Franz	256
Zölß Gerhard	296
Zoth Josef	137
Zdrasila Adolf	92

Rejstřík míst

B

Bernartice u Javoníku	471
Boidensdorf	75
Bouzov	526
Brno	6, 73, 98, 120, 263, 283, 510
Brantice	123
Bruntál	115, 121, 172, 178, 184, 282, 284, 285, 286, 511
Budapešť	52

C

Cvilín	456, 457, 492, 493, 495, 505
--------	------------------------------

Č

Česká Ves	194
Český Těšín	50

D

Dolní Lipová	147
--------------	-----

G

Grossglockner	1
---------------	---

H

Hennersdorf	181
Hlubočky	100
Hodonice	91
Hombok	100
Horšovský Týn	65

CH

Chomutov	94
Choutníkovo Hradiště	125

J

Jeseník	2, 60, 112, 127, 185, 191, 210, 463
---------	-------------------------------------

K

Karlové Vary	57, 133
Kouty nad Desnou	160
Králíky	244
Krnov	39, 123, 124, 129, 456, 457, 492, 493, 495, 505, 514

M

Morava	93, 112, 120
Moravský Beroun	134, 487

O

Odry	186
Olbersdort	118
Olomouc	104, 262
Opava	7, 27, 88, 95, 101, 111, 116, 117, 131, 135, 142, 170, 182, 209, 213, 214, 219, 247, 260, 296, 297, 474, 478, 486, 498, 499, 500, 516

P

Přemyslov	160
-----------	-----

R

Raas	245
Rapotín	66
Rudné pod Pradědem	23
Rýmařov	68

S

Severní Morava	104
Slezsko	112, 122, 137
Slezská Opava	105, 158
Staré Město u Bílovce	109
Svitavy	225

Š

Šternberk	480
-----------	-----

T

Teplice	99
Třemešná	161
U	
Újezd	108
V	
Vídeň	106, 171, 261, 481, 482, 501, 513
W	
Weißbach	102
Z	
Zlaté Hory	144

Rejstřík věcný

A

Architekt 108, 145, 146

B

Baron 190

Báseň 348, 350, 351, 352, 353, 370, 371, 372, 373, 374, 375

Básník 85, 236

D

Dcera 196, 252

Deník 1

Dermatolog 242

Doktor 214

F

Faktura 116

Fotografie 456, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 468, 520, 521, 522,
523, 524, 525, 526, 527, 528, 529

G

Grafik 92

H

Herec 59, 102, 126

Honorář 121, 135

Hoteliér 150, 255

K

Kaplan 47

L

Lékárník 35

M

Malíř 26, 92

N

Nakladatel	31, 107, 110, 115, 184
Neteř	5, 14, 140
O	
Obrázky	530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538,
Organizátor	11, 30
P	
Památník	457, 492, 493, 494, 495, 505
Pastýř	61
Píseň	349
Plakát	469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489
Platba	128
Podnikatel	216
Pohlednice	49, 82, 198, 243
Politik	9, 157, 207
Portrét	467, 518, 519
Pověsti	263
Povídka	266
Profesor	27, 48, 224, 228
Přednáška	74, 117
Předseda	123, 124, 132, 133, 139, 158, 160, 171
Příručka	296
Přítel	19, 20, 32, 37, 41, 58, 67, 69, 70, 74, 78, 79, 85, 89, 90, 92, 104, 171, 176, 182, 184, 189, 215, 233, 238, 250, 251, 259
R	
Restauratér	150
Ř	
Ředitel	23, 38, 39, 53, 68, 75, 91, 99, 105, 112, 178, 179, 181, 245
S	
Sbírka	359
Sekretář	161
Slovník	298
Spisovatel	43, 46, 192, 202, 235, 236, 247, 249, 502
T	

Telegram	57, 141, 143, 147, 149, 151, 152, 157, 169, 173, 177, 180, 195, 196, 197, 199, 204, 206, 209, 216, 218, 220, 221, 222, 231, 236, 240, 241, 246, 258
U	
Učitel	11, 12, 44, 54, 56, 80, 86, 163, 164, 223
V	
Veselohra	265
Z	
Zeť	196
Ž	
Živnostník	208
Životopis	360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 496, 506

Tiráž

Název fondu:	Heeger Viktor
Značka fondu:	V. Heeger
Časové rozmezí:	1896-1935(1943)
Počet ev. jednotek:	192 (3 kartony, 28 fotografií na papírové podložce, 28 plakátů, 14 rukopisů, 16 strojopisů, 97 tisků po roce 1800)
Počet inv. jednotek:	538
Rozsah v bm:	0,36
Stav ke dni:	6. 8. 2015
Fond zpracoval:	Aneta Janková
Pomůcku sestavil:	Aneta Janková
Počet stran:	76
Inventář schválil:	Mgr. Igor Hornišer

Inventáře a katalogy Státního okresního archivu Bruntál se sídlem v Krnově

Číslo listu NAD: 1751

Evid. číslo pomůcky: 723

KVALEC ALFONS

1915 – 1942 (1946)

INVENTÁŘ

Zpracovala: Aneta Janková

Krnov 2015

3. Osobní fond Kavalec Alfons, uložený v SOkA Bruntál se sídlem v Krnově

I. Historie původce archivního fondu Kavalec Alfons

Alfons Kavalec se narodil ve Václavovicích (okres Ostrava-město) 29. července 1898.¹¹⁵ Se svými rodiči bydlel v dolních Bartovicích, v části Záříčí č. p. 197. Původním majitelem domu byl Čeněk Teper. V těchto místech dnes stojí hutní závod Ostrava Kunčice. Bartovice jsou současná místní část a bývalá obec ostravského městského obvodu Radvanice a Bartovice.

Rodina Kavalcova pocházela z chudých poměrů. Otec Josef Kavalec, dělník, a matka Anna Kavalcová, rozená Macečková, vychovávali celkem 7 dětí, z nichž Alfons byl druhý nejstarší. Sourozenci mezi sebou neměli moc přívětivé vztahy. Alfons mezi své sourozence nezapadal. Snažil se vyhýbat společenskému životu.

Alfons navštěvoval české školy a to obecnou školu v Bartovicích (pět tříd) a měšťanskou školu ve Slezské Ostravě (čtyři třídy). Ve vzdělání pokračoval dva a půl roku učitelským vzdělávacím kurzem ve Slezské Ostravě, který nemohl dokončit z důvodu nedostatku finančních prostředků rodičů. V roce 1915 odešel do rakouské armády, kde prodělal boje na ruské a italské frontě. O tři roky později se na Pijávě (italská řeka) dostal do italského zajetí. Do své vlasti se navrátil až v roce 1919.

Učitelský ústav Kavalec navštěvoval dva a půl roku v letech 1919 – 1921. V roce 1921 nastoupil do státních služeb u důchodkové kontroly na různých místech. Tuto práci vykonával

¹¹⁵ SOkA Bruntál, fond Alfons Kavalec, inv. č. 1, Rodný a křestní list.

až do roku 1940.¹¹⁶ Dne 4. srpna 1923 se Alfons oženil s Boženou Langrovou, která pocházela z Klobouk u Brna.¹¹⁷ Kavalcovi bohužel děti žádné neměli.

Alfons se v dřívějších letech politicky neangažoval. Po vzniku Národního souručenství se stal jeho členem. Také byl přispívajícím členem Sokola od roku 1934 do roku 1938.¹¹⁸ Dne 5. října 1938 se české učitelské sbory a bruntálské úřednictvo, mezi nimiž byl i Kavalec, shromažďovalo na nádraží v Bruntále, z důvodů evakuace do Olomouce. Bruntál se změnil na německé město.¹¹⁹ Kavalec se následně přestěhoval do Klobouk u Brna, kde od 1. října 1940 působil na celním pracovišti.¹²⁰

Manželé Kavalcovi neměli žádné děti, proto dne 28. ledna 1942 podali žádost o adopci nezletilého Milana Svačiny, kterého měli v pěstounské péči. Okresní soud v Kloboukách jim vyhověl a žádost schválil 18. března 1942.¹²¹

Dne 2. dubna 1942 byl Kavalec v Brně zajat státní policií a vyslýchán z podezření z přípravy velezrady. Bohužel tuto činnost o hnutí odporu nemohl vyvrátit. Kavalec dne 9. dubna 1942 byl vyslýchán kriminálním asistentem Vilhelmem Zimmermannem v Brně. Dne 4. května 1942 byl vydán příkaz k vazbě: Alfonse Kavalce, Tomáše Pažebřucha, a Ferdinanda Žandy. Další výslech proběhl 15. května, kde Kavalec měl vypovědět, zda zná odborného učitele Kuxe z Klobouk. Byl členem tajné organizace. Tato organizace pracovala proti Německu a jejím cílem bylo znovuoobnovení Československa. Kavalec byl Kuxem vybrán jako zpravodajce nebo spojka mezi dalšími členy. Jako další člen, kterého Kavalec znal, byl učitel Ptáčnick z Velkých Pavlovic. Jejich úkolem bylo, aby sehnali obilí pro české rodiny,

¹¹⁶ <http://www.mubruntal.cz/zivotni-osudy-prvniho-ceskeho-cestneho-obcana-mesta-bruntalu-alfonse-kavalce/d-950213> [cit. 3. 8. 2015]

¹¹⁷ SOKA Bruntál, fond Alfons Kavalec, inv. č. 2, Oddací list manželů Kavalcových.

¹¹⁸ <http://www.mubruntal.cz/zivotni-osudy-prvniho-ceskeho-cestneho-obcana-mesta-bruntalu-alfonse-kavalce/d-950213> [cit. 3. 8. 2015]

¹¹⁹ BROTHÁNEK, Jan: *Poslední rok v československém Bruntále*. Bruntál 2005, s. 101.

¹²⁰ <http://www.mubruntal.cz/zivotni-osudy-prvniho-ceskeho-cestneho-obcana-mesta-bruntalu-alfonse-kavalce/d-950213> [cit. 3. 8. 2015]

¹²¹ SOKA Bruntál, fond Alfons Kavalec, inv. č. 17, Zápis z jednání o adopci nezletilého Milana Svačiny manželi Kavalcovými.

jejichž příslušníci byli zatčeni. Kavalec, Pažebřuch a Žanda napomáhali také srbskému uprchlíkovi Dobroslavu Lubojevovi.

Pažebřuch, Žanda a Kavalec byli dne 8. června jednotlivě vyslýcháni, poté obviněni a opět vziti do vazby. Podle dosavadního výslechu, který vedli v Brně, byl Kavalec obviněn z velezrady. Následně 28. června obdržela státní policie v Brně dálnopis. Tři obžalovaní spolu se zadrženým Kuxem Jaroslavem na místní služebně ve vyšetřovací vazbě mají být urychleně přepraveni do vyšetřovacího zařízení AH Moabit, Berlín NM 40 12.

Obviněný Kavalec byl 6. července 1942 odsouzen rozsudkem 1. Senátu lidového soudního dvora k trestu smrti pro zemězrádné nadřzování nepříteli. Následně Kavalec 18. července napsal vlastnoruční dopis s žádostí o milost. Dopis byl adresovaný Adolfu Hitlerovi. Manželka Kavalce o měsíc později dne 19. srpna napsala taktéž dopis o milost svého manžela. Bohužel bez jakéhokoliv výsledku.¹²²

Během pobytu ve vyšetřovací vazbě směl Kavalec psát dopisy své manželce, kde ji informoval o své popravě. V jeho dopisech se odráží celkové psychické rozpoložení. Jsou psané na stylistické úrovni a velmi dojemné. K popravě Kavalce došlo 20. října 1942 ve věznici v Plötzensee v Berlíně.¹²³

Po skončení války se Božena Kavalcová vrátila do Bruntálu. Do tohoto města se po válce začali vracet i spolupracovníci Alfonse Kavalce. Ti navrhli, aby byl Kavalcovi udělen Československý válečný kříž 1939. Toto vyznamenání převzala jeho manželka.¹²⁴ Božena v Bruntále bydlela na ulici Pod lipami č. 4 a zapojila se do veřejného života. V květnu 1946

¹²² <http://www.mubruntal.cz/zivotni-osudy-prvniho-ceskeho-cestneho-obcana-mesta-bruntalu-alfonse-kavalce/d-950213> [cit. 3. 8. 2015]

¹²³ SOKA Bruntál, fond Alfons Kavalec, inv. č. 13, Dopisy z vazby a vězení adresované manželce Boženě Kavalcové.

¹²⁴ SOKA Bruntál, fond Alfons Kavalec, inv. č. 10, Listina k udělení Československého válečného kříže 1939.

kandidovala do místního národního výboru, kde byla zvolena.¹²⁵ Téhož roku bylo uděleno Kavalcovi čestné občanství města Bruntálu a byla po něm pojmenovaná ulice, která se před tím jmenovala Parkgasse.¹²⁶ Božena Kavalcová zemřela v roce 1950 na ulici Mlýnské 30 v Bruntále.¹²⁷

II. Vývoj a dějiny archivního fondu Kavalec Alfons

Fond vznikl shromážděním dokladů soukromé povahy týkajících se osoby Alfonse Kavalece, které po jeho smrti uchovávala vdova Božena Kavalcová jako památku na svého manžela. Dne 29. března 2010 tyto písemnosti předal do Státního okresního archivu Bruntál se sídlem v Krnově pod čj. ZA/2617/2010 bruntálský kronikář a správce městského muzea pan Josef Cepek.

III. Archivní charakteristika fondu Kavalec Alfons

Písemnosti se dochovaly z let 1915 – 1942 (1946). Posteriora tvoří doklady vzniklé až po osvobození jako důsledek Kavalcovi rehabilitace. Písemnosti byly do archivu předány v poměrně dobrém fyzickém stavu a byly pouze uloženy do kartonu. V roce 2014 byl fond uspořádán podle upraveného doporučeného třídícího schématu (Ederová, R. – Podaný, V.: K problematice osobních archivních fondů. Sborník archivních prací, 34, č. 2., s. 310 – 350.):

A. ŽIVOTOPISNÝ MATERIÁL

Osobní doklady

Doklady k věznění, odsouzení a rehabilitaci

¹²⁵ CEPEK, Josef: *První poválečný čestný občan Bruntálu Alfons Kavalec*. Sborník Bruntálského muzea. Bruntál 2013, s. 82.

¹²⁶ http://bruntalsky.denik.cz/zpravy_region/po-kom-ma-jmeno-kavalcova-ulice-v-bruntale-20121207.html [21. 7. 2015]

¹²⁷ <http://www.mubruntal.cz/zivotni-osudy-prvniho-ceskeho-cestneho-obcana-mesta-bruntalu-alfonse-kavalece/d-950213> [27. 7. 2015]

B. KORESPONDENCE

Odeslaná

C. ILUSTRAČNÍ MATERIÁL

Fotografie

D. PÍSEMNOSTI JINÝCH OSOB

Oddíl *Životopisný materiál* zahrnuje osobní Kavalcovy doklady a legitimace, dále písemnosti týkající se jeho věznění a odsouzení i doklady vzniklé v roce 1946 v důsledku Kavalcovy rehabilitace. V oddíle *Korespondence* jsou zařazeny Kavalcovy dopisy, které psal z vězení své manželce Boženě Kavalcové. Alfonse Kavalce a zápis o jednání adopce Milana Swaczyny, kterého měli už dříve v pěstounské péči. Schválení proběhlo v lednu v roce 1942, čtyři měsíce před zatčením Alfonse Kavalce. Oddíl *Ilustrační materiál* tvoří Kavalcovy portrétní fotografie. V oddíle *Písemnosti jiných osob* jsou uloženy dokumenty týkající se děda Kavalcovy manželky a písemnosti související s adopcí Milana Svačiny manželi Kavalcovými.

U fondu jsou zařazeny elektrografické kopie překladu části Kavalcova trestního spisu uloženého v Archivu bezpečnostních složek v Praze a doplňují informace ke Kavalcově osobě shromážděné Josefem Cepkem. Mimo jiné se jedná o tyto písemnosti: Obžalovací spis T. Pažebřucha, A. Ptačníka, F. Pacáka, A. Kavalce; výpis z výsledku obviněného A. Kavalce, A. Ptačníka a F. Pacáka; zpráva o zatčení a závěrečná zpráva z výsledku A. Kavalce a J. Kuxe; dopis A. Kavalce vrchnímu říšskému zástupci u Lidového soudního dvora v Berlíně; dopis B. Kavalcové vrchnímu říšskému zástupci u Lidového soudního dvora v Berlíně; část publikace „Radvanice a Bartovice v letopisech a obrazech“ vydané roku 2005; sdělení bartovické kronikářky Dagmar Joklové a elektrografická kopie podobenky Boženy Kavalcové. U fotografií nejsou uvedena čísla kartonu, protože tvoří samostatné inventární jednotky.

Ke dni uspořádání čítá fond 18 inventárních a 6 evidenčních jednotek (1 karton spisového materiálu a 5 fotografií) o celkovém rozsahu 0, 12 bm.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu Kavalec Alfons

Osobní fond Kavalec Alfons poskytuje jen omezené možnosti dokumentovat činnost a osudy původce, obsahuje však zajímavé dílčí informace týkající se jeho osobnosti. Nejcennější část fondu tvoří Kavalcovy dopisy, které před svou popravou adresoval manželce Boženě Kavalcové.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu Kavalec Alfons

Fond uspořádala, inventář sestavila a úvodem opatřila Aneta Janková ve Státním okresním archivu Bruntál, se sídlem v Krnově v červenci 2015. Ke dni uspořádání čítá fond 18 inventárních a 6 evidenčních jednotek (1 karton spisového materiálu a 5 fotografií) o celkovém rozsahu 0, 12 bm.

Seznam pramenů a literatury

1. SOkA Bruntál, fond Alfons Kavalec, 1915 – 1942 (1948)
2. CEPEK, Josef: *První poválečný čestný občan Bruntálu Alfons Kavalec*. Sborník Bruntálského muzea. Bruntál 2013.
3. BROTHÁNEK, Jan: *Poslední rok v československém Bruntále*. Bruntál 2005, s. 101.
4. http://bruntalsky.denik.cz/zpravy_region/po-kom-ma-jmeno-kavalcova-ulice-v-bruntale-20121207.html [21. 7. 2015]
5. <http://www.mubruntal.cz/zivotni-osudy-prvniho-ceskeho-cestneho-obcana-mesta-bruntalu-alfonse-kavalce/d-950213> [cit. 3. 8. 2015]

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
------------	-------	---------------	--------------

Inventární seznam

A. ŽIVOTOPISNÝ MATERIÁL

Osobní doklady

1	Rodný a křestní list	1915	1
2	Oddací list manželů Kavalcových	1923	1
3	Průkazka na železniční slevu (vlepena Kavalcova podobenka)	1936 – 1940	1
4	Řidičský průkaz (vlepena Kavalcova podobenka)	1938	1
5	Domovský list (Klobouky u Brna)	1941	1

Doklady k věznění, odsouzení a rehabilitaci

6	Rozhodnutí Zemského finančního ředitelství v Brně o rozvázání pracovního poměru s Alfonsem Kavalcem v důsledku jeho odsouzení	1942	1
7	Přípis advokáta JUDr. Jaromíra Appela k podanému odvolání	1942	1
8	Stručné shrnutí průběhu Kavalcova zatčení a odsouzení sepsané Boženou Kavalcovou	/1942/	1
9	Novinový výstřížek se zprávou o popravě Alfonse Kavalce a Jiřího Nováka	1942	1
10	Listina k udělení Československého válečného kříže 1939	(1946)	1
11	Dekret o znovupřijetí do státní služby in memoriam	(1946)	1

Inv. číslo	Obsah	Časový rozsah	Karton číslo
12	Dekret o udělení čestného občanství města Bruntálu	(1946)	1
B. KORESPONDENCE			
Odeslaná			
13	Dopisy z vazby a vězení adresované manželce Boženě Kavalcové, (9 ks včetně 2 ks obálek)	1942	1
C. ILUSTRÁČNÍ MATERIÁL			
Fotografie			
14	Ateliérový portrét (podobenka) Alfonse Kavalce, (4 ks)	/1936/	
15	Dokumentární portrét Alfonse Kavalce	/1938/	
D. PÍSEMNOSTI JINÝCH OSOB			
16	Rodný list Philippa Janczare narozeného roku 1823, (děda Boženy Kavalcové)	1941	1
17	Zápis z jednání o adopci nezletilého Milana Svačiny manželi Kavalcovými	1942	1
18	Povolení k pobytu v Mor. Ostravě pro Annu Svačinovou, (matku adoptovaného Milana Svačiny)	1942	1

Rejstřík smíšený

A

Appel Jaromír JUDr., advokád 7

B

Brno 6

Bruntál 12

Č

Československý válečný kříž 10

D

Domovský list 5

Dopisy 13

Dekret 11, 12

F

Finanční ředitelství 6

J

Janczare Philipp, děda Boženy Kavalcové 16

K

Kavalec Alfons 2, 3, 4, 6, 8, 14, 15, 17

Kavalcová Božena 2, 8, 13, 16 17

Klobouky u Brna 5

Křestní list 1

M

Moravská Ostrava 18

N

Novák Jiří 9

Novinový výstřižek 9

O

Oddací list 2

P	
Podobenka	3, 4, 14
Portrét	14, 15
Povolení	18
R	
Rodný list	1, 16
Ř	
Řidičský průkaz	4
S	
Svačina Milan, adoptovaný syn manželů Kavalcových	17
Svačinová Anna, matka Milana Svačiny	18
Z	
Zatčení	8

Tiráž

Název fondu:	Kavalec Alfons
Značka fondu:	A. Kavalec
Časové rozmezí:	1915 – 1942 (1946)
Počet ev. jednotek:	6 (1 karton, 5 fotografií na papírové podložce)
Počet inv. jednotek:	18
Rozsah v bm:	0,12
Stav ke dni:	31. 7. 2015
Fond zpracoval:	Aneta Janková
Pomůcku sestavil:	Aneta Janková
Počet stran:	13
Inventář schválil:	Mgr. Branislav Dorko, Ph. D.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo vytvoření inventáře k osobnímu fondu Alfonse Kavalce, místo uložení SOkA Bruntál se sídlem v Krnově (1 karton). Dále vytvoření inventáře k osobnímu fondu Viktora Heegera, jehož pozůstalost je uložena ve dvou institucích, a to v Muzeu Bruntál, příspěvková organizace (3 kartony) a Státní okresní archiv Bruntál se sídlem v Krnově (obsahující 1 karton). Inventáře budou sloužit badatelům v jednotlivých institucích. Z inventáře se lze dozvědět základní informace o původcích fondu.

Závěrem můžu říci, že Viktor Emanuel Heeger měl velmi rozmanitý a tvůrčí život. Prožil ho v kruhu své velké rodiny. Byl svým způsobem do jisté míry dobrodruhem, jeho tvorbu ovlivnilo hlavně jeho neustále stěhování po Slezsku – od Velkých Heraltic až po Opavu. Heeger byl vnímavým a bystrým pozorovatelem života. Jeho jméno pro český lid je neznámé z hlediska tvorby divadelních her v německém jazyce. Heegerova divadelní tvorba byla přínosem pro obyčejný lid Slezska, ale jeho dílo se dostalo i na scény vídeňských divadel. Do jeho díla můžeme zařadit také spousty povídek a básní, které se vyznačují vtípem a humorem. Díky blahopřáním, která se nacházejí ve fondu, můžeme říci, že tato osobnost měla mnoho přátel a byla jimi podporována. Když se odstěhoval v roce 1934 z Koppenhausu do Opavy, byl obklopen svou rodinou a rodinnými přáteli až do své smrti.

Poté, co jsem zpracovala a uspořádala oba osobní fondy, můžu říci, že Alfons Kavalec nebyl taková významná osobnost jako Viktor Heeger. Kavalec pocházel z řad obyčejného lidu. Jako státní úředník byl usedlý, nerad měnil své působiště a svůj život. Zvláště když se musel se svou manželkou Boženou Kavalcovou odstěhovat z Bruntálu do Klobouk u Brna v roce 1940, těžko se s touto změnou srovnával. V rámci své účasti v tajné organizaci, vedl tento jeho čin k obvinění, zatčení až k popravě. Po válce se Božena přestěhovala zpět do

Bruntálu, kde se aktivně zapojovala do veřejného života. V roce 1946 kandidovala do místního národního výboru. V pozdějších letech v Bruntále umírá.

Jediné co tyto dva jedince spojuje, je město Bruntál, ve kterém oba nějaký čas působili. Heeger v předválečném období byl na vrcholu své spisovatelské dráhy, kdežto Kavalec ve válečném období působil jako státní úředník důchodkové kontroly. Když se podíváme na období první světové války, kdy Kavalec bojoval na italské a ruské frontě, tak Heeger psal jedinečná díla na svých četných cestách.

Resumé

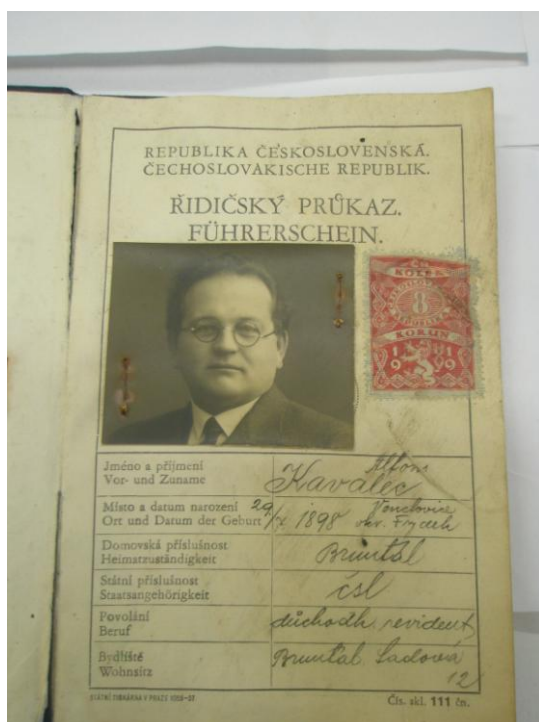
The aim of my thesis was to create an inventory to the personal collection of Alfons Kavalec, place of deposition SOkA Bruntál, reside in Krnov (1 pasteboard), as well as to create an inventory to the personal collection of Viktor Heeger, whose inheritance is deposited in two institutions, Museum Bruntál, funded organisation (3 pasteboards) and SOkA Bruntál, reside in Krnov(1 pasteboard). Inventories will serve to researchers in particular institutions. Basic information about the originators of these collections can be learnt from the inventories too.

In conclusion, I can say, that Viktor Emanuel Heeger had very multifarious and productive life. He spent it in the round of his large family. He was an adventurer in his own way, his production was affected by perpetual moving through Silesia, from Velké Heraltice to Opava. Heeger was open-hearted and keen observer of life. He was not known as the author of theatre plays in German language. Heeger's theatre production was beneficial for ordinary people in Silesia and his work got to stages in Vienna's theatres. His work also includes many tales and poems, which can be characterized as witty and humorous. Many greeting cards were found in his collection, therefore we can claim, that this personality had a lot of friends and was supported by them. In 1934 he moved from Kopenhagen to Opava and he was surrounded by his family and family friends up to his death.

After I have compiled and organized both personal collections I can say, that Alfons Kavalec was not such a significant person as Viktor Heeger. Kavalec came from the common people. Working as a clerk he was sedate, he did not like to change his place and his life. When in 1940, he had to move with his wife from Bruntál to Klobouk u Brna, it was difficult for him to accept that. Being a member of undercover organisation, he was accused, arrested and finally executed. After the world war, his wife moved back to Bruntál, where she was an

important figure in local public life. In 1946 she ran for office to the city hall. Some years later she died in Bruntál.

Přílohy

Obrázek 1 – Řidičský průkaz Alfonse Kavalce s jeho podobenkou, uloženo v SOKa Bruntál se sídlem v Krnově, foto autorka

Obrázek 2 – Viktor Heeger v kruhu své rodiny v Koppenhaus, uloženo v Muzeu Bruntál, příspěvková organizace, foto autorka

Obrázek 3 – Hrob Viktora Heegera s pomníkem na hřbitově v Opavě, foto autorka